

REITH
III 101

H. DICKENS - EENE
GEESTVERSCHIJNING

PLATEN VAN ARTHUR RACKHAM

BIBLIOTHEEK * ST. IGNATIUSCOLLEGE *
Schenking
REITH
III 101
* AMSTERDAM *

EENE GEESTVERSCHIJNING

34

2

VAN DEZE EDITIE ZIJN VIJFHONDERD
VIJFTIG GENUMMERDE EXEMPLAREN †
GEDRUKT † † † † † † † † †
DIT EXEMPLAAR IS NO. 248

MB
EAD
538

EENE GEESTVERSCHIJNING

DOOR
CHARLES DICKENS

GEILLUSTREERD DOOR
ARTHUR RACKHAM

AMSTERDAM
VAN HOLKEMA & WARENDORF

215084905

Universiteitsbibliotheek
Universiteit Maastricht

EERSTE VERSCHIJNING.

MARLEY'S GEEST.

MARLEY was dood, daarmede willen wij een begin maken. Er was geen twijfel meer aan. Zijne begrafeniscedel was door den geestelijke, den koster, den lijkbezorger en den voornamesten der rouwdragers onderteekend: Scrooge onderteekende haar, en Scrooge's naam had krediet, overal waar hij dien teekende, zelfs op een wisselbrief. De oude Marley was zoo dood als eene pier.

Mijn lezer gelieve in het oog te houden, dat ik voor mij zelven juist niet weet, in welk opzicht eene doode pier erger dood is dan elk ander dood gedierte. Of, en zoo ja, waarom dat is, mogen de natuurkundigen beslissen. Genoeg dat de vergelijking van de wijsheid onzer voorouders afkomstig is, en mijne onge-

wijde handen zullen daarin geene verandering maken, of het ware met de welvaart van ons land gedaan. Hij zal mij dus veroorloven, nog eens nadrukkelijk te herhalen, dat Marley zoo dood was als eene pier.

Wist Scrooge dat hij dood was? Natuurlijk wist hij dat. Hoe kon het anders? Scrooge en hij waren, ik weet niet hoeveel jaren lang, vennooten geweest. Scrooge was zijn eenigste administrateur, zijn eenigste executeur, zijn eenigste overgebleven erfgenaam, zijn eenigste vriend, de eenigste, die hem betreurde. En toch was die eenigste vriend en erfgenaam niet zoo erg over zijn dood uit het veld geslagen, dat hij op den dag van de begrafenis niet ijverig op zijn kantoor arbeidde en de rouwplechtigheid met het sluiten van een voordeeligen koop vierde.

Die begrafenis van Marley voert mij weder terug naar het punt van waar ik ben uitgegaan. Er viel niet aan te twijfelen of Marley was dood. Men moet dit wèl en duidelijk weten, of er zal niets wonderlijks gelegen zijn in het verhaal, hetwelk ik van zins ben te doen. Waren wij niet volkomen overtuigd, dat Hamlet's vader vóór het begin van het treurspel gestorven was dan zou er in zijne nachtwandeling onder een scherpen oostenwind op zijn eigene wallen niets meer bijzonders gelegen zijn, dan wanneer eenig man van middelbare jaren, na het vallen van den avond, op eene winderige plaats — het St.-Paulskerkhof bij voorbeeld — uit wandelen ging, om den zwakken geest van zijn zoon een schrik op het lijf te jagen.

Scrooge liet des ouden Marley's naam niet wegnemen. Die stond nog, na verloop van zooveel jaren, boven de deur van het pakhuis, Scrooge en Marley. De firma was als die van

Scrooge en Marley bekend. Soms spraken de lieden, die nog niet lang zaken gedaan hadden, Scrooge als Scrooge aan, soms noemden zij hem Marley, maar hij gaf hun in beide gevallen antwoord. Het was hem hetzelfde.

Scrooge's hand was eene alles dringende, wringende, drukkende, plukkende, grijpende, knijpende, rapende, schrapende hand, of met andere woorden, hij was een geldgierige, oude zondaar, zoo hard en scherp als een steen, waaruit nimmer het staal eene vuurvonk geslagen had; geheimhoudend, onmededeelzaam, en zich zelve zoo dicht opsluitende als eene oester in hare schelp. De koude van zijn hart had zijne verouderde wezenstrekken als doen bevrozen, zijn spitsen neus doen krimpen, zijne wangen gerimpeld en zijn gang verstijfd: zijne oogen rood en zijne dorre lippen blauw gekleurd, ja, zij was in den vinnigen toon van zijne krassende stem te bespeuren. Zijn hoofd, zijne wenkbrauwen en zijne lang uitgerekte kin waren als met rijm bedekt. Hij deelde zijne gesteldheid mede aan alles wat hem omringde; maakte zijn kantoor in de hondsdagen zoo koud als ijs, zonder er op den Kersttijd een enkelen graad warmte aan te schenken. De uitwendige hitte of koude hadden op Scrooge weinig invloed. Geene warmte kon hem goeddoen, geen winterweder hem verkleumen. Geen gure wind kon scherper zijn dan hij zelf was, geene jachtsneeuw onvriendelijker, geen plasregen onverbiddelijker. Het slechte weder vermocht niets op hem. De geweldigste stortregen, sneeuw of hagelbui won het in één opzicht van hem; die kwamen nog wel eens bedaard aan, maar Scrooge nooit.

Niemand hield hem ooit op straat staande, om hem met een

verblijd gezicht te vragen: „Hoe vaart ge, Scrooge? wanneer komt ge eens bij mij?” Geen bedelaar bad hem ooit om eene aalmoes; geene kinderen vroegen hem hoe laat het was; geen man of geene vrouw vroeg Scrooge ooit den weg hierheen of daarheen. De honden zelfs der blinden schenen hem te kennen, en trokken, als zij hem in de verte zagen aankomen, hunne meesters onder een portaal of naar een binnenplaatsje, en kwispelstaartten daarbij, alsof zij willen zeggen: „blind te zijn is nog beter dan zulk een onheilspellend oog te hebben.”

Doch wat ging Scrooge dat aan? Hij was er juist mede gediend. Zijn levenspad af te leggen, terwijl hij iedereen waar-schuwde, zich niet met hem te bemoeien, ziedaar wat degenen, die Scrooge kenden, wisten dat hij zocht.

Op zekeren dag — den heuglijksten van al de heuglijke dagen des jaars — op een Kerstavond, zat de oude Scrooge op zijn kantoor bezig. Het was een koud, grauw, scherp weder; mistig er bij, en hij hoorde de voorbijgangers in de steeg blazen, hunne armen tegen elkander slaan, en met hunne voeten op de steenen stampen om ze te warmen. De stadsklokken hadden zoo even drie uur geslagen, maar het was reeds stikdonker: het was den ganschen dag niet licht geweest; en in de naburige winkelkasten flikkerden de kaarsen als roodachtige vetvlakken tegen eene lucht, zoo dik, dat zij bijna met de handen te betasten was. Door al de reten en sleutelgaten drong de mist heen, en was van buiten zoo dik, dat, hoewel de steeg nauw was, de huizen er tegenover wel naar spoken geleken. Bij het zien nederzakken van dien donkeren nevel zou men gezegd hebben, dat de natuur daar dichtbij woonde en bezig was met hare buien te brouwen.

De deur van Scrooge's kantoor stond open, zoodat hij het oog kon houden op zijn klerk, die in een akelig celletje daarachter brieven zat te schrijven. Scrooge zat bij een zeer klein vuurtje, maar dat van den klerk was nog zooveel kleiner dat het maar een enkel kooltje geleeek. Hij kon het evenwel niet aanvullen, want Scrooge hield den kolenbak in zijne eigene kamer, en zoo dikwijls de klerk met de schop binnenkwam, kon hij rekening maken te zullen hooren: „Als dat zóó moet gaan, zullen we van elkander dienen af te zien.” De klerk trok daarom liever zijn rok aan en trachtte zich bij de kaars te warmen, maar daar hij geen man van eene levendige verbeeldingskracht was, wilde hem dat niet gelukken,

„Ik wensch u een vroolijken Kerstdag, oom! Heil en zegen er op!” riep eene vroolijke stem, Het was die van Scrooge's neef, die zoo vlug bij hem gekomen was, dat de oom nog niets van zijne tegenwoordigheid bespeurd had.

„Bah!” zeide Scrooge; „malligheid! allemaal malligheid!”

Scrooge's neef had zich, door in den mist en de vorst te loopen, zoo warm gemaakt, dat hij er van gloeide. Hij had een blozend en aangenaam gelaat, zijne oogen vonkelden en men kon den adem uit zijn mond zien gaan.

„Is de Kerstdag maar eene malligheid, oom?” zeide Scrooge's neef. „Dat meent gij zekerlijk niet?”

„Dat doe ik wel,” zeide Scrooge. „Een vroolijken Kerstdag! Welke reden hebt gij om vroolijk te zijn? Gij zijt immers een arm bloedje.”

„Wel,” hernam Scrooge's neef vroolijk. „Welke reden hebt gij om knorrig te zijn? Gij zijt immers een rijk man?”

Scrooge, die voor dat oogenblik geen beter antwoord wist te geven, zeide alweder: „Bah! malligheid! allemaal malligheid!”

„Wees toch zoo knorrig niet, oom!”

„Wat kan ik anders wezen,” antwoordde de oom, „als ik in zulk eene wereld vol zotternij leven moet? Een vroolijken Kerstdag! weg met dien vroolijken Kerstdag! Wat is de Kerstdag anders dan een tijd om zijne rekeningen te betalen zonder geld er voor te hebben — een tijd waarin men een jaar ouder en geen uur rijker is geworden — een tijd om zijne balans op te maken en al zijne posten sedert twaalf maanden lang als doode letters te boek geschreven te zien? Als ik mijn zin had,” voer Scrooge gemelijk voort, „dan zou ik elken zotsklap, die met zulk een „vroolijken Kerstdag!” op zijne lippen rondloopt, met zijn eigen kerstkoek laten roosten en braden en met een hulsttak door zijn hart gestoken laten begraven; — dat zou ik!”

„Oom!” zeide de neef.

„Neef!” antwoordde de oom ernstig. „Vier gij den Kerstdag op uwe manier, en laat het mij op de mijne doen.”

„Vieren!” herhaalde Scrooge's neef. „Maar gij viert hem immers in het geheel niet.”

„Laat dat aan mij over,” zeide Scrooge. „Hij moge u veel goeds doen! Hij heeft u ook al veel goeds medegebracht!”

„Er zijn vele zaken waarvan ik veel goeds had kunnen plukken, maar waarvan ik zeggen moet dat ik geen gebruik heb gemaakt,” hernam de neef, „en onder die allen behoort de Kerstdag. Ik verzeker u, dat ik telkens wanneer de Kerstdag wederkwam — behalve aan den eerbied dien men aan zijn gewijden naam en oorsprong schuldig is, indien men al het overige daarvan kan

afschieden — aan denzelfen gedacht heb als aan een goeden dag, een dag van blijdschap, van liefde en van vergeving, den eenigsten van het jaar zooveel ik weet, waarop mannen en vrouwen, als met een onderling goetvinden, elkander hunne hartsgeheimen openbaren, en aan de lieden van een geringer stand denken als aan hunne reisgenooten naar het graf, en niet als aan een ander soort van wezens, die eene andere bestemming hebben. Om die reden, oom, geloof ik dat die dag, al heeft hij mij nog nooit een splinter goud of zilver in den zak gebracht, mij toch goedgedaan heeft en zal blijven goeddoen. Daarom zeg ik dan ook: God zegene hem!”

De klerk juichte hem onwillekeurig toe, maar in hetzelfde oogenblik het onvoegzame daarvan begrijpende, ging hij het vuur oppoken, maar doofde het laatst overgebleven vonkje daarmede uit.

„Laat ik van ú nog zulk een geluid hooren,” zeide Scrooge, „en gij zult uw Kerstdag vieren met het verlies van uwe bediening. Gij zijt al een welsprekend redenaar, Sir!” voegde hij er bij, terwijl hij zijn neef aanzag. „Het verwondert mij inderdaad dat gij nog geen lid van het Parlement zijt.”

„Beste oom! wees toch zoo bitter knorrig niet! kom! beloof mij, morgen bij ons ten eten te komen.”

Scrooge zeide, dat hij hem wilde bezoeken — ja waarachtig, dat deed hij, maar toen hij den volzin verder uitsprak, luidde dezelve, „dat hij hem voor het eerst wilde bezoeken in zijn toppunt van ellende.”

„Hoe zoo?” vroeg Scrooge's neef. „Wat meent gij daarmede?”

„Wel waarom zijt gij zoo gek geweest van te gaan trouwen?”

„Omdat ik verliefd was.”

„Omdat gij verliefd waart!” bromde Scrooge, even alsof verliefd te wezen, na het vieren van een vroolijken Kerstdag, de bespottelijkste zaak van de wereld was. „Goedendag!”

„Neen, oom! gij zijt te voren ook nooit bij mij gekomen. Waarom zoudt gij het thans tot eene reden bijbrengen, dat gij niet komen wilt!”

„Goedendag!” bromde Scrooge.

„Ik heb niets van u noodig. Ik vraag u om niets. Waarom zouden wij geene vrienden zijn?”

„Goedendag!” bromde Scrooge.

„Het spijt mij in den grond van mijn hart, dat gij zoo onverzettelijk op uw stuk blijft staan. Wij hebben nooit samen getwist; ik heb mij in niets partij tegen u gesteld. Doch ik heb ter eere van den Kerstdag de proef genomen, en ik wil tot op het laatste toe mijn Kersttijdhumeur blijven behouden; en daarom nog ééns, ik wensch u een vroolijken Kerstdag, oom!”

„Goedendag!” bromde Scrooge.

„En een gelukkig Nieuwjaar!”

„Goedendag!” bromde Scrooge.

En toch verliet zijn neef weltevreden de kamer. Hij bleef aan de buitendeur staan om den klerk, die, hoe koud hij ook was, toch warmer was dan Scrooge, het compliment van den dag toe te voegen; deze beantwoordde het op eene hartelijke manier.

„Daar hebben we er nog een,” pruttelde Scrooge, die dat gehoord had; „mijn klerk, die vijftien schellingen wekelijksch inkomen heeft, en daarbij eene vrouw en kinderen, praat ook al van een vroolijken Kerstdag. Waarachtig, ik wil naar het dolhuis.”

Toen die gewaande krankzinnige Scrooge's neef uitliet, had hij tegelijk twee anderen binnengelaten. Het waren deftige heeren van een gunstig voorkomen, die thans met hun hoed in de eene

Het waren deftige heeren met een geestig voorkomen.

en met boeken en papieren in de andere hand in Scrooge's kantoor stonden. Zij bogen zich nederig voor hem.

„De heeren Scrooge en Marley, geloof ik,” zeide een van hen, terwijl hij de naamlijst, welke hij in de hand hield, inzag. „Wien

van de heeren heb ik het genoeg te zien, mijnheer Scrooge of mijnheer Marley?"

„Mr. Marley is nu sedert zeven jaren dood,” antwoordde Scrooge. „Hij stierf vóór zeven jaren, juist op dezen avond.”

„Wij twijfelen in het allerminst niet of zijn overgebleven vennoot zal ons met dezelfde milddadigheid als hij willen te hulp komen,” hernam de ander, en reikte daarbij zijn geloofsbrieven over.

Het was ook zoo; Scrooge wilde hun even milddadig bijspringen als Marley gewild had, want beider zielen waren van dezelfde klei gebakken. Op het onheilspellende woord „milddadigheid” haalde hij zijne wenkbrauwen op, schudde het hoofd en gaf hem zijne geloofsbrieven terug.

„Op dezen heuglijken dag des jaars, mijnheer Scrooge, hervatte hij en nam eene schrijfpenn op, „is het meer dan gewoonlijk te wenschen, dat wij voor de armen en behoeftigen, die het in dezen tijd hard, bitter hard hebben, eenigen voorraad van levensmiddelen inzamelen. Vele duizenden hebben gebrek aan de allernoodzakelijkste benoodigdheden; vele duizenden ontberen de allernoodzakelijkste behoeften, Sir!”

„Zijn er geene gevangenhuizen?” vroeg Scrooge.

„Er zijn er in menigte,” luidde het antwoord van den ander, die intusschen de schrijfpenn nederlegde.

„En de werkhuizen der armenvereeniging?” voer Scrooge voort; „zijn die niet langer in werking?”

„O ja, dat zijn zij nog,” antwoordde de gentleman, en voegde er bij: „Ik wenschte te kunnen zeggen, dat zij het niet waren.”

„De tredmolen en de armenwet zijn dus nog in volle kracht?” vroeg Scrooge.

„In volle kracht, Sir!”

„Zoo? De eerste woorden van uwe aanspraak maakten mij bezorgd, dat er iets gebeurd zou zijn, hetwelk eene opschorting van die nuttige inrichtingen ten gevolge had gehad,” zeide Scrooge. „Het verheugt mij, dat ik het tegendeel hoor.”

„Genoopt door de overtuiging, dat zij onvoldoende zijn om den grooten hoop eenig Christelijk genot van ziel of verkwikking des lichaams te verschaffen,” hernam de collectant, „hebben zich eenigen van ons vereenigd, om pogingen in het werk te stellen, ten einde een fonds bijeen te brengen, waaruit wij de armen eenige spijs en drank, eenig middel om zich te verwarmen, zullen kunnen koopen. Wij hebben daartoe dezen tijd uitgekozen, omdat het de tijd is waarin de armen hun nood het scherpste gevoelen, en de overvloed zich het blijmoedigst verheugt. Hoeveel mag ik achter uw naam inschrijven?”

„Geen enkelen schelling!” antwoordde Scrooge.

„Dan wenscht gij als deelnemend lid onbekend te blijven?”

„Ik wensch alleen gelaten te worden,” zeide Scrooge. „Zie daar al wat ik u te zeggen heb, heeren! dewijl gij het mij vraagt. Ik ben niet gewoon, mij op den Kerstdag bijzonder te verheugen. en begeer niet bij te dragen om luie ledigloopers een vroolijken dag te verschaffen. Ik breng het mijne toe tot instandhouding der inrichtingen, waarvan ik gesproken heb; dat kost mij reeds meer dan te veel, en de sukkels, die in verlegenheid zitten, kunnen zich aldaar aanmelden.”

„Zeer velen kunnen dat niet doen, en andere zouden liever sterven.”

„Willen zij liever sterven, dan moeten zij dat ook maar doen,”

zeide Scrooge, „en de bevolking van hun overtollig aanzijn ontlasten. Daarenboven — verschoon mij Sir! — maar ik draag van dat alles geene kennis.”

„Gij behoortet er echter kennis van te dragen,” merkte de collectant aan.

Het zijn mijne zaken niet,” hernam Scrooge. „Het is genoeg wanneer iemand zich met zijne eigene zaken bemoeit, en niet met die van een ander inlaat. De mijne verschaffen mij werk genoeg. Goedendag, Heeren!”

De collectanten zagen duidelijk genoeg, dat zij hier stellig aan een dooven mans deur klopten en gingen heen; Scrooge hervatte met eene hooge gedachte van zich zelve, zijn arbeid, en was daaronder veel beter gemutst dan hem in lang was overkomen.

De mist en de duisternis namen intusschen zoo hand over hand toe, dat overal lieden met brandende fakkels liepen en hun diensten aanboden om voor de paarden der rijtuigen uit te loopen, en den koetsiers den weg te wijzen. De oude kerktoeren, welke oude brommende klok, van uit een Gothisch venstertje in den muur, op Scrooge's huis nederzag, werd geheel onzichtbaar, en de klok sloeg de uren en kwartieren met zulk een trillenden nagalm in de wolken alsof zij klappertandde van de koude. De vorst begon hoe langer hoe snerpender te worden. In de breede straat, waarop de steeg uitliep, waren eenige werklieden bezig met de gaspijpen te herstellen, en hadden een groot vuur in een kolenpot gestookt, rondom hetwelk eene menigte arme lieden en knapen met gescheurde kleederen, opgetogen van vreugde, zat te knipoogen tegen de vlam en hunne

handen te warmen. Het schitterende licht der winkelhuizen, in welker kasten takjes en beziën van hulst door de warmte der gaslampen kraakten, verspreidde een rooden glans over de bleeke aangezichten der voorbijgangers. De vogelkoopers- en kruidenierswinkels leverden eene sierlijke vertooning op, waarmede men bijkans onmogelijk kon denken, dat zulke alledaagsche dingen, als koop en verkoop, iets te doen hadden. De Lord Mayor gaf in zijn prachtig hotel aan zijn vijftigtal koks en botteliers den last, om den Kerstdag te vieren zooals het de huishouding van een Lord Mayor betaamde, en tot den snijder toe, dien hij 's maandags te voren voor vijf schellingen had beboet, omdat hij zich op de openbare straat aan dronkenschap en vechterij had schuldig gemaakt, zat op zijn vlierinkje zijn pudding voor den volgenden dag te bakken, terwijl zijne vrouw met hun knaapje aan de hand uitliep om biefstuk te halen.

Het bleef mistig en koud: doordringend, scherp, snerpend koud. Had de goede Sint Dunstan den duivel eventjes zulk een weder om den top van zijn neus doen waaien, in plaats van zijn gewoon wapen tegen hem te gebruiken, dan zekerlijk zou hij hem huis hoog zijne keel hebben doen opzetten. Een kleine dreumes met een klein wipneusje, bibberende van de koude en pruilende van den honger, bleef voor het sleutelgat van Scrooge's woonhuis staan, om hem op een Kerstlied te vergasten; doch nauwelijks hoorde deze de eerste toonen van:

„Heil en zegen op deez' dag!
Dat geen leed u treffen mag!”

of hij nam met zulk eene drift de liniaal van zijn kantoorlessenaar

op, dat de kleine zanger niet wist, hoe schielijk hij maken zou van het sleutelgat weg te komen.

Eindelijk kwam het gewone uur van het kantoor te sluiten. Scrooge stond verdrietig van zijn stoel op, gaf er den klerk, die daarnaar reeds hartelijk verlangde, kennis van, en deze snoot terstond zijne kaars uit en nam zijn hoed op.

„Gij zult den ganschen dag van morgen liefst vrij willen zijn, denk ik?” zeide Scrooge.

„Als het u zoo voegt, Sir!”

„Het voegt mij niet, en het is ook niet billijk,” hernam Scrooge. „Als ik er u eene halve kroon voor in de hand stopte, wil ik wel wedden, dat gij niet eens tevreden zoudt zijn.”

De klerk grimlachte eens.

„En evenwel houdt gij het er voor, dat ik tevreden wezen moet, als ik een ganschen dag loon betaal zonder dat gij iets voor mij doet.”

De klerk merkte aan, dat het slechts eenmaal 's jaars gebeurde.

„Dat is eene erbarmelijke verontschuldiging om iemand jaarlijks op den 26 December den zak te rollen!” zeide Scrooge, en knoopte zijne jas tot onder zijne kin dicht. „Maar ik dacht wel, dat gij den ganschen dag vrijaf zoudt willen hebben. Kom dan overmorgen zooveel te vroeger hier!”

De klerk beloofde het en Scrooge liep grommende heen. Het kantoor was in een oogenblik gesloten en de klerk ging, met de langepanden van zijn rok om zijne beenen slingerende (want eene jas was hij nog niet rijk), ter eere van den Kerstavond wel twintigmaal midden in eene rij van straatjongens een sullebaantje op Cornhill afglijden, en liep toen wat hij maar loopen kon

naar zijn huis te C a n d e n T o w n, om voor het overige van den avond blindemannetje te spelen.

Scrooge ging naar zijne gewone sombere herberg zijn karig middagmaal gebruiken, en nadat hij al de nieuwspapieren gelezen en zich voor het overige van den avond met zijn kantoorboek vermaakt had, ging hij weder naar huis om te slapen. Hij woonde op kamers, die voorheen zijn afgestorven compagnon hadden toebehoord. Het waren in elkander loopende vertrekken van een tamelijk vervallen huis op een pleintje, alwaar het zoo weinig paste, dat men haast zou gedacht hebben dat het, in zijne jeugd met andere huizen schuilhoekje spelende, zich aldaar was gaan verschuilen en naderhand niet weder er uit had weten te komen. Thans was het vrij oud en vrij somber, want niemand woonde er in, behalve Scrooge: dewijl al de andere vertrekken tot kantoren verhuurd waren. Het pleintje was zoo donker, dat Scrooge zelfs, die er elken steen van kende, met zijne handen moest rondtasten. Aan het oude donkere portaal van zijn huis hingen de mist en de rijm zoo dik, dat het scheen alsof de Genius van het weder in een treurig gepeins er op den drempel was gaan zitten.

Van den klopper aan de deur valt niets bijzonders te zeggen dan dat hij zeer groot was. Het is eene stellige daadzaak, dat Scrooge dien, zoolang hij er gewoond had, 's morgens en 's avonds telkens gezien had. Even zeker is het, dat Scrooge zoo rijkelijk met kracht van verbeelding toegerust was als eenig bewoner van de C i t y van L o n d e n zelfs, hetgeen al veel gezegd is, de leden van den gemeenteraad en de gildebroeders niet uitgezonderd. Men houde hierbij in het oog, dat Scrooge sedert het oogenblik,

toen hij op den dag van zijn sedert zeven jaren gestorven compagnon gesproken had, in het geheel niet weder aan Marley had gedacht. Nu verklare het dan iemand, als hij dat slechts kan, hoe het kwam dat Scrooge, den sleutel in het slot van zijne deur gestoken hebbende, in den klopper, zonder dat die toch eenige onmiddellijke verandering ondergaan had, niet den klopper, maar het gezicht van Marley zag. Ja; het gezicht van Marley; — niet in zulk eene ondoordringbare duisternis als al de andere voorwerpen van het pleintje, maar er scheen een akelige glans omheen, bijkans als die van een bedorven kreeft in een kelder. Het keek niet boos, noch grimmig; och neen, het zag hem aan, juist zooals Marley in leven zijnde gewoon was Scrooge aan te zien; maar hij had alleen een spokerigen bril op, die hem tegen zijn spokerig voorhoofd zat. Zijne haren bewogen zich op eene zonderlinge manier, even alsof het de werking van den wind of van vuurdamp was, en hoezeer zijne oogen wijd openstonden, waren zij toch volmaakt strak en bewegingloos. Dit was met de doodskleur, welke er op lag, het eenigste wat het akelig maakte; doch die akeligheid scheen eerder, in weerwil van het gelaat en buiten deszelfs bestuur, eene uitdrukking van deszelfs gevoel te zijn.

Terwijl Scrooge dat verschijnsel opmerkzaam beschouwde, werd het weder wat het geweest was — een klopper. Te zeggen, dat hij niet geschrikt was, of dat zijn bloed geene gewaarwording onderging, welke hij van kindsheid af nimmer had ondervonden, zou eene logen zijn; maar hij sloeg zijne hand aan den sleutel, dien hij eerst had losgelaten, draaide hem frisch om, ging naar binnen en stak zijne kaars aan.

Voordat hij evenwel de deur sloot, bleef hij een oogenblik als besluiteloos staan; keek er toen omzichtig achter, alsof hij bijkans verwachtte een nieuwen schrik te zullen ondervinden, als hij Marley's pruikstaart in het portaal zag uitsteken. Hij zag evenwel niets achter de deur, behalve de schroeven en spijkers, waarmede de klopper vastzat. Daarom zeide hij niets anders dan: „wel zoo, wel zoo!” en smet de deur met geweld toe.

De slag daarvan galmde door het huis als een donderslag. Al de vertrekken boven, en al de vaten van den wijnkooper beneden, schenen dien dof te herhalen, Scrooge was geen man om zich door een galm te laten verschrikken. Hij sloot de deur, liep de gang door, de trap op, en snoot de kaars terwijl hij naar boven ging.

Men moge er van spreken, dat een rijtuig, met zes paarden bespannen, tegen eene oude wenteltrap kan oprijden, hetgeen ik u maar zeggen wil, is dat op die trap naar Scrooge's kamer eene doodbaar, dwars gehouden, zeer gemakkelijk had kunnen opgedragen worden. De trap was wijd genoeg daartoe, en hierin alleen was de reden te vinden, waarom Scrooge zich verbeeldde in die duisternis eene doodbaar te zien heendragen. Een half dozijn gaslampen van de straat zou de trap bezwaarlijk genoeg verlicht hebben, en dus kon men begrijpen, dat het met Scrooge's nachtkarsje vrij duister was.

Scrooge ging, zonder eene speld daarom te geven, verder naar boven; de duisternis is goedkoop en Scrooge hield van alles wat goedkoop was. Doch voordat hij zijne zware deur toesloot, liep hij eerst al zijne kamers door, om te zien of alles in orde was. Het gezicht van den klopper stond hem nog juist genoeg voor om hem daartoe te doen besluiten.

Op zijne zitkamer, zijne slaapkamer, en zijne bergkamer, was alles zooals het behoorde. Er zat niemand onder de tafel; er lag niemand onder de sofa: er lag een klein vuurtje aan den haard; zijn tafelbord stond klaar met zijn lepel er naast, en de steelpan met de gort (want Scrooge was verkouden in zijn hoofd) op den stommeknecht. Onder het bed lag niemand; in het buffet zat niemand; niemand verschool zich in zijne nachtpapon, die anders al vrij wat bedenkelijk daar aan den wand hing. De bergkamer was in denzelfden toestand als gewoonlijk. Een oude haard, een paar oude schoenen, een paar vischkorfjes, een waschtafeltje op drie pooten en een pook, ziedaar alles wat er gevonden werd.

Hij sloot volkomen gerust zijne deur op het nachtslot, zoodat niemand bij hem kon komen, hetgeen anders zijne gewoonte niet was. Aldus tegen alle overrompeling beveiligd, maakte hij zijn halsdoekje los, trok zijn nachtpapon en muilen aan, zette zijn nachtmuts op, en zoo ging hij bij het vuur zitten om zijne gort te eten.

Het was een recht sober vuurtje, dat voor zulk een kouden avond niets te beduiden had. Hij moest er zeer dicht bijschuiven en er met zijne handen overheen zitten, voordat hij den minsten graad warmte van zulk eene handvol brandstof kon genieten. De haardstede was verroest, jarenlang geleden door dezen of genen Hollandschen koopman gebouwd, en rondom met gladde Hollandsche tichelsteentjes bemetseld, die geschikt waren om de geschiedenissen der H. Schrift te verklaren. Men zag er Kaïns en Abels; dochteren van Pharao, koninginnen van S c h e b a. Engelen die op wolken als vederbedden uit de lucht

kwamen zakken om eene boodschap te doen; Abrahams; Bel-sasars; Apostelen, die in boterschuiten eene overzeesche reis gingen doen; in één woord, honderden van gedaanten om zijne aandacht op te vestigen; en midden onder die alle kwam dat gezicht van den reeds zeven jaren lang gestorven Marley, evenals de roede van den Profeet, hem steeds voor oogen en wischte al het andere uit. Indien elk van die gladde steentjes wit ware geweest, zoodat hij er eene van zijne gedachten op had kunnen voorstellen, dan zou er zekerlijk geen geweest zijn, waarop Marley's gezicht niet gestaan had.

„Malligheid!” zeide Scrooge, en ging door zijne kamer heen en weder wandelen.

Na eenige van die toertjes ging hij weder zitten. Toen hij zijn hoofd achterover tegen zijn stoel te rusten legde, viel zijn oog bij toeval op eene in onbruik geraakte kamerschel, maar welke met eene kamer der bovenverdieping van het huis gemeenschap had. Met de grootste verbaasdheid en met eene onuitsprekelijke vrees zag hij, dat die schel begon te slingeren. In den beginne was die beweging zoo langzaam, dat zij bijna geen geluid gaf, maar weldra begon die schel te klinken en tegelijk met dezelve geraakten al de anderen schellen in het huis hard aan den gang.

Dit zal zoo wat eene halve minuut of eene minuut hebben aangehouden, maar het was voor Scrooge zoo goed als een jaar. De schellen hielden, evenals zij tegelijk begonnen waren, ook tegelijk op. Er volgde laag beneden in huis een klinkend gerammel op, even alsof iemand een zwaren ketting over de vaten haalde, die in den kelder des wijnkoopers lagen. Scrooge

begon te bedenken, wel gehoord te hebben, dat de Geesten, die in de huizen kwamen spoken, beschreven werden als meest-tijds kettingen met zich te sleepen.

De deur van den wijnkelder vloog met een somberen slag open; hij hoorde het gerammel veel duidelijker over den vloer van de benedenkamers, vervolgens de trap op, en eindelijk naar zijne kamerdeur komen.

„Het is toch waarachtig malligheid!” zeide Scrooge. „Ik geloof er niet aan.”

Hij verschoot evenwel van kleur, toen het Spook voor zijne oogen, door de dikke deur heen, in zijne kamer kwam. In dat oogenblik wakkerde de vlam van het vuur, 't welk reeds onder de asch glom, helder op, alsof zij zeggen wilde: „Ja, ja, ik ken hem wel. Het is Marley's Geest!” en ging toen weder uit.

Het was zijn gezicht; volmaakt zijn gezicht. Marley, met zijn dunnen staart in zijn nek, met hetzelfde kamizootje, met dezelfde broek en dezelfde laarzen aan. De kwastjes van de laatste stonden recht overeind, evenals zijn staart, de panden van zijn rok en de haren van zijn hoofd. De ketting, dien hij medesleepte, zat hem om de middel vastgemaakt. Zij was van aanmerkelijke lengte en omslingerde hem als eene staart, en was, gelijk Scrooge van nabij duidelijk zag, van geldkistjes, sleutels, hangsloten, koopmansleggers, schuldbekentenissen en zware van staal gevlochten beurzen vervaardigd. Zijn lichaam was geheel en al doorschijnend, zoodat Scrooge, hem nauwkeurig opnemende en door zijn vestje heen kijkende, de twee achterknoopen van zijn rok zien kon.

Scrooge had dikwijls hooren zeggen, dat Marley geene inge-

wanden had, maar had het voorheen nooit kunnen gelooven.

Zelfs nu geloofde hij het ook nog niet. Hoewel hij het Spook door en door zag, en voor hem zag staan; hoewel hij den verkleumenden invloed van deszelfs spokerige oogen gevoelde, en tot het weefsel toe kon ontdekken van den doek dien hij om zijn hoofd en zijne kin vastgeknoopt hield, een omwindsel waarmede hij hem voorheen nooit gezien had, geloofde hij het toch niet en streed tegen zijne eigene zintuigen.

„Hoe nu!” vroeg Scrooge, zoo barsch en wrevelig als altijd.
„Wat begeert ge van mij?”

„Zeer veel.” Marley's stem; daar was geen twijfel aan.

„Wie zijt gij?”

„Vraag mij, wie ik was?”

„Wie waart gij dan?” vroeg Scrooge met verheffing van stem.
„Gij zijt al een zonderling wezen voor eene Schim.” Hij had haast gezegd „in uw bezoek als eene Schim,” maar begreep dat het andere beter was.

„Toen ik leefde, was ik uw compagnon Jakob Marley.”

„Kunt gij op een stoel gaan zitten?” vroeg Scrooge op een toon alsof hij er eenigszins aan twijfelde.

„Ja.”

„Doe dat dan.”

Scrooge deed hem die vraag, omdat hij niet wist of een zoo doorschijnende Geest wel in staat zou zijn om een stoel te nemen, en begreep, dat wanneer hij het niet kon, eene vrij moeilijke verklaring het noodzakelijk gevolg daarvan zou zijn. Doch de Geest, nam even alsof hij dat volmaakt zoo gewoon was, plaats in het andere hoekje van den haard.

„Gij gelooft niet in mij,” begon de Geest.

„Dat doe ik ook niet,” zeide Scrooge.

„Welk bewijs van mijn werkelijk aanzijn verlangt gij, behalve dat van uwe zintuigen?”

„Dat weet ik niet.”

„Waarom twijfelt gij aan uwe zintuigen?”

„Omdat eene geringe oorzaak in staat is, op dezelve te werken. Eene geringe ongesteldheid van de maag maakt hen bedrieglijk. Uwe verschijning is misschien het uitwewersel van een onverteerd stuk ossevelesch, van een weinig mosterd, van een korstje kaas of van een onverteerden aardappel. Gij moogt zijn wat gij wilt, maar gij hebt meer van water en wind dan van vaste zelfstandigheid aan u!”

Scrooge was weinig gewoon zich aan scherts toe te geven en gevoelde zich in dat oogenblik minder dan ooit tot boerten gestemd. Het geval was dat hij in dit oogenblik zijn best deed om vroolijk te wezen, alleen om zijne aandacht af te leiden en zijn schrik meester te blijven; want de stem van het Spook trof hem tot in het merg van zijn gebeente.

Scrooge begreep dat hij het best gewonnen spel zou hebben, als hij voor eenige oogenblikken stilzwijgend die strakke glazige oogen zat aan te staren. Het akeligste er van was, dat het Spook als van eene hem eigenaardige helsche atmosfeer omringd was. Scrooge zelf voelde wel niets daarvan, maar het was toch klaarblijkelijk het geval; want hoezeer de Geest onbeweeglijk stilzat, bleven zijn haren, zijne rokspanden en zijne kwasten toch evenals door de werking van een heeten ovendamp te berge rijzen. „Ziet gij dezen tandenstoker?” vroeg Scrooge, om de zoo even

vermelde reden den aanval schielijk hervattende, en verlangende den strakken blik van het Spook, al ware het ook slechts voor den tijd van eene seconde, van zich zelve op een ander voorwerp af te leiden.

„Ja,” zeide de Geest.

„Gij kijkt er toch niet naar,” hernam Scrooge.

„En toch zie ik hem.”

„Nu goed,” hervatte Scrooge. „Dien heb ik slechts door te slikken om voor het overige van mijn levenstijd door een zwerm spoken van mijne eigene uitvinding gekweld te worden. Malligheid! zeg ik u — malligheid, en anders niet!”

De Geest stiet een vreeselijken gil uit, en rammelde zoo schrikkelijk met zijn ketting, dat Scrooge zich stijf aan zijn stoel vasthield, uit vrees van in zwijm vallen; doch hoeveel grooter werd zijn schrik, toen het Spook den doek, dien het om zijn hoofd, alsof die hem binnenshuis te warm was, losmaakte en zijne onderkaak hem geheel tot op de borst nederzonk!”

Scrooge viel op zijne knieën en sloeg zijne handen voor zijn gezicht.

„Genade!” riep hij. „Schrikkelijk verschijnsel, waarom stoort gij mijne rust?”

„Man van wereldsche gezindheid!” antwoordde de Geest. „Geloof gij in mij, of gelooft gij niet in mij?”

„Ja,” zeide Scrooge. „Ik moet het wel doen. Doch waarom bewandelen de Geesten de aarde, en waarom komen zij tot mij?”

„Van elk mensch,” gaf hem de Geest ten antwoord, „wordt gevorderd dat de geest, die in hem is, onder zijne naasten heinde

en ver zal omwandelen. Doet de Geest zulks niet bij zijn leven, dan wordt hij gedoemd om het na zijn dood te doen. Hij wordt gedoemd — wee mij! — om door de wereld te wandelen en getuige te zijn van hetgeen, waaraan hij geen deel kan nemen, maar waaraan hij, op de aarde zijnde, deel had kunnen nemen en waardoor hij zijn geluk had kunnen bevorderen!”

De Geest gaf andermaal een gil, rammelde met zijn ketting en wong zijne schimmige handen.

„Gij zijt geboeid,” zeide Scrooge bevende. „Zeg mij waarom dat is.”

„Ik tors de ketenen, die ik mij zelven, toen ik leefde, gesmeed heb,” antwoordde de Geest. „Ik maakte die schalm voor schalm, het eene eind na het andere. Ik heb er mij vrijwillig mede geboeid en droeg ze uit vrije keus. Is het model er van u vreemd?”

Scrooge begon hoe langer hoe meer te beven.

„Of begeert gij,” voer de Geest voort, „de zwaarte en de lengte te kennen van de zware keten, die gij zelf met u medesleept? Die was zeven Kersttijden geleden even zoo zwaar en zoo lang als deze. Gij hebt er sedert dien tijd nog steeds aan gearbeid. Het is thans een drukkend zware ketting!”

Scrooge keek aan alle kanten rondom zich naar den vloer, in de verwachting dat hij zich van een ijzeren ketting van vijftig of zestig vademmen lengte omringd zou zien: maar hij zag niets.

„Jakob!” zeide hij op een smeekenden toon. „Oude Jakob Marley! Vertel nog meer. Spreek mij toch woorden van troost toe, Jakob!”

„Die heb ik niet voor u,” hernam de Geest. „Die komen uit

Op de vleugelen van den wind.

een ander gewest, Ebenezer Scrooge! en worden door andere dienaren aan een ander soort van menschen gebracht. Ik kan u zelfs niet alles vertellen wat ik wel wilde. Zeer weinig meer, ziedaar alles wat mij veroorloofd is. Ik kan nergens blijven, ik kan nergens toeven, ik kan nergens rusten. Mijn geest kwam nooit verder dan onze kantoorkamer — let daar eens wel op — gedurende mijn leven kwam mijn geest niet buiten de perken van ons wisselaarshol, en ik heb nog vermoeiende omzwervingen af te leggen.”

Scrooge had zich de gewoonte eigen gemaakt van, als hij over iets nadacht, zijne handen in zijne broekzakken te steken. In overweging nemende hetgeen de Geest hem daar zeide, deed hij dat nu ook, maar zonder zijne oogen op te slaan of nog van zijne geknielde houding op te staan.

„Dan moet zij wel langzaam daarmede te werk zijn gegaan, Jakob!” merkte Scrooge aan, op een toon alsof hij over zijne gewone zaken sprak, maar toch met een ootmoedig ontzag.

„Langzaam?” herhaalde de Geest.

„Zeven jaren dood geweest,” zeide Scrooge peinzend. „En al dien tijd gereisd?”

„Al dien tijd,” herhaalde de Geest. „Ik heb rust noch vrede gehad, maar wel de knaging van een onophoudelijk berouw gevoeld.”

„Reist gij schielijk?” vroeg Scrooge.

„Op vleugelen van den wind,” antwoordde de Geest.

„Dan zult ge in die zeven jaren al vrij wat gronds gezien hebben.”

Het Spook gaf wederom een gil, en rammelde in de stilte van den nacht zoo schrikkelijk met zijn ketting, dat de wacht het

met alle reden had kunnen aanklagen, op grond van de algemeene rust te verstoren.

„Hoe vast en met dubbele kluisters moet men geboeid zijn,” riep het Spook uit, „om niet te weten, dat er eeuwen van onafgebroke werkzaamheid van onsterfelijke wezens, ten behoeve van deze wereld, in de eeuwigheid moeten verzwolgen zijn,

voordat al het goede ontwikkeld is, waarvoor zij vatbaar is; om niet te weten, dat voor elke christelijke ziel, in haar kleinen werkkring bezig, welke die ook zijn moge, haar sterfelijk leven tot het uitgebreide nut, dat zij stichten kan, te kort is; om niet te weten, dat geen eeuwig berouw voldoende is om voor het misbruik van de levensoogenblikken te boeten! En dat ben ik geweest; helaas! dat ben ik geweest!"

„Gij zijt toch altijd een werkzaam man in uwe zaken geweest, Jakob!" stotterde Scrooge, die dat alles thans op zichzelf begon toe te passen.

„In mijne zaken!" riep de Geest uit, zijne handen wringende. „Het menschedom had mijne zaak moeten wezen: het welzijn van allen; weldadigheid, christelijke liefde, inschikkelijkheid en welwillendheid uit te oefenen, dat alles had mijne zaak behooren te wezen. De werkzaamheden van mijn handel waren slechts een druppel in den veelomvattenden oceaan van mijne plichten!"

Hij hield, zoover als de lengte van zijn arm reikte, zijn ketting omhoog, alsof deze de oorzaak van zijn nutteloozen jammer ware geweest, en smakte dien toen metforsch geweld weder tegen den grond.

„Op dezen dag van het jaar," voer het Spook voort, „heb ik het meest te lijden. Waarom heb ik met nedergeslagene oogen tusschen de menigte mijner natuurgenooten gewandeld, en nooit mijne oogen opgeheven naar die gezegende Ster, welke de Wijzen uit verre landen naar eene geringe woonplaats den weg wees? Waren er geen behoeftige woonhuizen, waarheen haar glans mij had kunnen geleiden?"

Scrooge hoorde met ontsteltenis het Spook op dien toon voortgaan en begon geweldig te trillen.

„Luister naar mij,” riep de Geest. „Mijn tijd is bijna verlopen.”

„Dat zal ik,” zeide Scrooge, „doch behandel mij niet te hard. Word zoo sierlijk van stijl toch niet, Jakob! Ik bid er u om.”

„Vanwaar het komt, dat ik u onder een zichtbare gedaante verschijn, weet ik niet. Ik heb reeds menigen dag onzichtbaar aan uwe zijde gezeten.”

Dat denkbeeld was juist niet vermakelijk. Scrooge begon er van te huiveren en veegde zich de zweetdruppels van het voorhoofd.

„Dat is geen gering gedeelte van mijne straf,” voer het Spook voort. „Op dezen avond ben ik tot u gekomen, om u te waarschuwen, dat u nog ééne kans, ééne hoop overblijft om mijn lot te ontkomen; eene kans, Ebenezer! welke gij mij te danken hebt.”

„Gij zijt altijd een welmeenend vriend voor mij geweest,” zeide Scrooge. „Ik dank u er voor.”

„Gij zult nog door drie andere Spoken bezocht worden,” hervatte de Geest.

Scrooge zette een gezicht bijna zoo lang als dat van het Spook zelf.

„Is dat de kans, waarvan gij gesproken hebt, Jakob! en waarop ik hopen mag?” vroeg hij met stotterende stem.

„Ja.”

„Dat kan ik haast niet gelooven,” zeide Scrooge.

„Zonder hun bezoek kunt gij niet verwachten het pad te

vermijden, hetwelk ik bewandeld heb. Verwacht het eerste morgennacht, als de klok één uur zal slaan."

„Kan ik ze niet alle tegelijk verwachten, Jakob! en er zoo in eens afwezen?" vroeg Scrooge onder de hand.

„Verwacht het tweede in den volgenden nacht, op hetzelfde uur; en het derde in den daaropvolgenden nacht, zoodra de laatste klokslag van twaalf uur zal hebben opgehouden te trillen. Verwacht mij thans niet weder, maar wees gewaarschuwd, dat gij hetgeen tusschen ons gesproken is, in uw geheugen prent!"

Toen het Spook die woorden gezegd had, nam het zijn doek weder van de tafel op, en omzwachtelde er, gelijk te voren, zijn hoofd mede. Scrooge bespeurde zelfs aan het klapperende geluid van de tanden, dat het omwindsel de beide kaken weder tot elkander bracht. Hij waagde het zijne oogen weder op te slaan, en zag zijn bovenaardschen bezoeker recht overeind, en met zijn ketting over en rondom zijn arm gewonden, voor zich staan.

Het verschijnsel ging ruggelings van hem achteruit, en bij elken voetstap, dien het deed, schoof zich het venster vanzelf een weinig hooger op, zoodat het geheel en al openstond, toen het Spook er voor gekomen was. Het wenkte toen Scrooge, dat hij naderen zou, hetgeen hij deed. Toen zij op een paar schreden afstands van elkander stonden, hief Marley's Geest de hand omhoog, en waarschuwde hem, niet dichter te naderen. Scrooge bleef staan.

Hij deed dat evenwel minder uit gehoorzaamheid dan uit vrees en verbaasdheid; want bij het opheffen van die hand vernam

hij een verward gedruisch in de lucht, hetwelk uit jammerklachten van berouw en uitroepingen van zelfverwijt scheen voort te komen. Nadat het Spook die geluiden een tijdlang had aangehoord, begon het er zijn eigen gejammer mede te paren, en was in de donkere nachtlucht verdwenen.

Nu liep Scrooge naar het venster; want hij was razend nieuwsgierig, en keek er eens uit.

De lucht wemelde van allerlei spokerige gedaanten, welke in groote haast heen en weder zweefden en niet ophielden te jammeren. Elke van haar droeg een ketting, welke naar dien van Marley's Geest geleek. Sommigen daarvan (misschien schuldige staatsbesturen) waren aan elkander gekluisterd; maar geene daarvan was ongeboeid. Scrooge had er verscheiden van in hun leven gekend. Hij had zelfs meer gemeenzaam omgegaan met één oud Spook in een wit vestje, hetwelk eene groote geldkist met een ketting om zijn been had zitten, en erbarmelijk klaagde, omdat het buiten staat was eene arme vrouw, die met een kindje op eene stoep zat, onderstand te verleen. Het onheil van die allen bestond blijkbaar hierin, dat zij zich met goede bedoelingen thans de menschelijke belangen wilden aantrekken, maar de macht daartoe voor altijd verloren hadden.

Of nu al die wezens tot mist verdunden, dan of hen mist omgaf, kon hij niet goed zien. Doch alles verdween, en het werd zoo donker als toen hij 's avonds naar huis kuierde.

Scrooge schoof het venster dicht en bekeek de deur van de kamer. Zij zat op het nachtslot, zooals hij er dat met eigen handen op gedaan had en met de grendels was niets gebeurd. „Malligheid” wilde hij zeggen, maar bleef bij de eerste letter-

greep van het woord steken; en daar hij, of door zijne ontroering, of door de vermoeienis van dien dag, of door zijn blik in de onzichtbare wereld, of door zijn gesprek met het Spook, of omdat het zoo laat was geworden, behoefte naar rust gevoelde ging hij, recht toe recht aan, zonder zich uit te kleeden, naar bed en viel terstond in slaap.

TWEEDE VERSCHIJNING.

HET EERSTE VAN DE DRIE SPOKEN.

TOEN Scrooge wakker werd, was het zoo donker, dat hij uit zijn bed kijkende, nauwelijks het doorschijnende venster van de donkere wanden kon onderscheiden. Hij trachtte met zijne scherpe oogen door die duisternis heen te dringen, toen de klok van eene naburige kerk de vier kwartierslagen aanduidde.

Tot zijne uiterste verbaasdheid bleef de zware klok doorslaan, van zes tot zeven en van zeven tot acht, en zoo voort, tot twaalf uren toe. Daarbij bleef het, — Twaalf uur! Het was over tweeën geweest toen hij naar bed ging. De klok was zekerlijk van de wijs. Er moest een ijskegel in het raderwerk zijn geraakt. Twaalf uur! Hoe zou dat mogelijk wezen.

Hij nam zijn repetitie-horloge op, haalde er de veer van uit, om beter dan door die verwarde klok achter de waarheid te komen. Het lieve muzikale slagwerk deed twaalf slagen hooren en zweeg toen.

„Het is immers onmogelijk,” zeide Scrooge, „dat ik een ganschen dag en zóó ver in den volgenden nacht zou geslapen

hebben. Het kan toch niet aan de zon liggen, en dat het twaalf uur op den middag is!"

Dat denkbeeld was tamelijk verontrustend. Hij kroop zijn bed uit, en tastte met zijne hand rond, om den weg naar het venster te vinden.

Hij moest met de mouw van zijn nachtjapon het ijs van de glazen afvegen, voordat hij eene hand voor oogen zien kon, en zelfs dat was nog zeer weinig. Alles wat hij kon ontdekken bestond daarin, dat het nog schrikkelijk mistig en door en door koud was, en dat zich geen gedruisch van heen en wederlopende menschen liet vernemen, hetgeen toch zeker het geval geweest zou zijn, wanneer de nacht den dag van zijn recht beroofd en de heerschappij over de wereld in bezit genomen had, dit was hem een groote troost; want „Na drie dagen zicht gelieve te betalen aan den heer Ebenezer Scrooge, of deszelfs order, op dezen mijn eersten wisselbrief" enz. zou geen beter waarborg hebben opgeleverd dan een vodge papier der Vereenigde Staten, indien er geene dagen waren geweest om den vervaltijd naar te regelen.

Scrooge kroop weer onder de dekens, en dacht er eens over, en dacht er alweer over, en dacht er zonder ophouden over, en kon er met dat al kop noch staart aan vinden. Hoe langer hij er over dacht, hoe meer hij het spoor bijster werd, en hoe meer hij besloot er niet meer over te willen denken, hoe minder hij het laten kon. Marley's geestverschijning kwelde hem geweldig. Telkens kwam hij na eene rijpe overweging tot de gevolgtrekking, dat alles maar een droom was; doch dan kwam zijne denkkraft, evenals eene ontspannen veer, toch weer op

het oude standpunt terug, en hij begon opnieuw te arbeiden aan de oplossing van de vraag: „Was het een droom, of was het er geen?”

Scrooge bleef in dien toestand liggen, totdat de klok drie kwartier verder gekomen was; toen begon hij eensklaps te bedenken, dat het Spook hem voor een bezoek had gewaarschuwd, hetwelk hij ten één uur zou krijgen. Hij besloot wakker te blijven liggen, totdat de tijd er geweest zou zijn, en alzoo hij ook aan slapen even weinig meer kon denken als met zijne handen de maan te bereiken, was dat misschien het verstandigste besluit dat hij nemen kon.

Dat kwartier duurde hem zoo lang, dat hij zich meer dan eens verbeeldde, dat hij, zonder het zelf te weten, weer in den dut moest geraakt zijn en de klok niet zou gehoord hebben. Maar eindelijk, ja toch, daar hadden we het.

„Ting — tingeling!”

„Dat is één kwartier,” zeide Scrooge, tellende.

„Ting — tingeling!”

„Dat is een halfuur!” zeide Scrooge.

„Ting — tingeling!”

„Het kwartier voor het volle uur!” zeide Scrooge.

„Ting — tingeling!”

„Daar is het volle uur!” zeide Scrooge op een zegevierenden toon, „en ik merk niets.”

Hij zeide het voordat de klok sloeg. Toen deze den doffen, somberen, zwaarmoedigen slag van Een deed hooren, was het oogenblikkelijk helder licht in zijne kamer en werden zijne bedgordijnen opengeschoven.

Ja, ik kan het onder eede betuigen, de gordijnen van zijn ledikant werden door eene hand opengeschoven. Niet de gordijnen van het voeteneind, noch de gordijnen achter hem, maar die naar welke hij met zijn gezicht gekeerd lag. Die gordijnen werden opengeschoven, en Scrooge bevond zich, in eene half zittende houding, van aangezicht tot aangezicht met het bovenaardsche wezen, hetwelk ze openschoof, en wel zoo dicht bij, als ik thans bij u ben, lezer! want gij moet weten, dat ik thans in mijn geest naast u sta.

Het was eene zonderlinge gedaante en zij geleek naar die van een kind; hoewel minder naar een kind dan naar een oud man, door een wonderdadig werktuig gezien, hetwelk haar het voorkomen gaf van op een verren afstand achteruitgelopen en tot de gestalte van een kind verkleind te zijn. De haren, die over den hals en schouders nederhingen, waren als wit van ouderdom, maar het gelaat was zonder rimpels en de huid glad en zacht als dat van de jeugd. Hare armen waren zeer lang en sterk gespierd; evenzoo de handen, en deze schenen aan te duiden, dat zij, hetgeen zij eenmaal vastkreeg, ook zou weten vast te houden. De beenen en voeten, van een zeer tengeren vorm, waren evenals de armen naakt. Zij was met een sneeuw wit hemd omhangen, en droeg om haar middel een blinkenden gordel, waarvan de glans allerfraaist was. In hare handen hield zij een verschen groenen hulsttak, en hetgeen volstrekt met dat zinnebeeld des winters niet strookte, het witte hemd was met zomerbloemen versierd. Het zonderlingste van alles was, dat eene heldere lichtvlam, waardoor dat alles zichtbaar was, boven de kruin van haar hoofd opschoot, tot welker uitdooving in

oogenblikken van rust waarschijnlijk een groote domper, dien zij bij wijze van eene muts thans onder den arm hield, dienen moest.

Doch dit zelfs was, toen Scrooge het met eene toenemende nieuwsgierigheid beschouwde, hare zonderlingste eigenschap niet. Want terwijl haar gordel nu naar den eenen, dan naar den anderen kant flikkerde en flonkerde, en op die manier hetgeen eerst licht was, dan donker werd, zoo wisselde ook de duidelijkheid van het verschijnsel zelf bij tusschenpoozen af, en was nu een ding met één arm en één been, dan weder met tien paar beenen; soms met een paar beenen zonder hoofd, en soms een hoofd zonder lijf er aan; en van al die verdwijnende ledematen was door den dikken damp, waarin zij zich als het ware oplostten, geen omtrek zichtbaar. Te midden van dat wondervertoon kreeg het somwijlen zijne volle gedaante weder en was voor het gezicht duidelijker dan ooit.

„Zijt gij de Geest, Sir! wiens komst mij voorspeld is?” vroeg Scrooge.

„Ja, die ben ik.”

De stem was liefelijk en minzaam, maar ongemeen zacht, even alsof zij, in plaats van zoo dicht bij hem te zijn, op een verwijderden afstand was.

„Wie en wat zijt gij?”

„Ik ben de Geest der verloopene Kersttijden.”

„Van lang geleden?” vroeg Scrooge, zijne dwergachtige gestalte beschouwende.

„Neen, van de uwe.”

Misschien zou Scrooge, indien hem iemand daarna gevraagd had, aan niemand hebben kunnen vertellen waarom, maar hij

gevoelde een onoverkomelijken lust om den Geest met zijne muts op te zien. Hij verzocht hem althans zich te dekken.

„Hoe!” riep het Spook uit; „zoudt gij met aardsche handen zoo schielijk het licht, dat ik verspreidde, willen uitdooven? Is het niet genoeg, dat gij een dergenen zijt, wier hartstochten deze muts gemaakt hebben en mij noodzaken haar jaren achtereen diep over mijne oogen te dragen?”

Scrooge betuigde volstrekt niets beleedigends bedoeld te hebben, en zich evenmin te herinneren, dat hij ooit in zijn leven willens of wetens het Spook genoodzaakt had een hoed of eene muts op te zetten. Vervolgens nam hij de vrijheid hem te vragen, wat hem hier bracht.

„Uw welzijn!” antwoordde het Spook.

Scrooge betuigde zijn dank, maar dacht er in stilte bij: „eene ongestoorde nachtrust zou mij beter daartoe gediend hebben.” Het Spook moest zijne gedachte gehoord hebben, want het zeide terstond:

„Uwe terechtwijzing dan. Wees gewaarschuwd!”

Terwijl het Spook dat zeide, stak het zijne sterke hand uit en greep hem zachtkens bij den arm.

„Sta op en ga met mij!”

Het zou Scrooge toch niets gebaat hebben zich er op te beroepen dat het uur en het weder volstrekt niet voor eene wandeling geschikt waren; dat zijn bed warm was en de thermometer ver beneden het vriespunt stond; dat hij niet dan zijne nachtjapon aanhad met een paar pantoffels aan zijne voeten en zijne nachtmuts op het hoofd, en dat hij in dat oogenblik zelfs verkouden was; de greep, waarmede het Spook hem vast-

hield, hoewel zoo zacht als die van eene vrouwenhand, was onwederstaanbaar. Hij stond op, maar toen hij bespeurde dat het Spook hem naar het venster bracht, vatte hij het smeekend bij den zoom van zijn gewaad.

„Ik ben een sterfelijk mensch,” bracht Scrooge hem onder het oog, „en zou naar beneden vallen.”

„Voel slechts dezen zachten druk van mijne hand,” sprak de Geest en legde hem die tegen zijn hart, „en gij zult op eene vrij aanmerkelijker hoogte dan deze opgehouden worden!”

Toen het Spook dit gezegd had, gingen zij samen door den muur heen en stonden op een breeden openbaren landweg met velden aan weerskanten. De stad was hun geheel en al uit het oog verdwenen; er was geen spoor van te zien. De mist en de duisternis waren tegelijk met de stad uit hun gezicht geweken; want het was nu een heldere winterdag, en sneeuw bedekte den grond.

„Lieve hemel!” riep Scrooge uit en sloeg, toen hij rondkeek, van verbaasdheid zijne handen tegen elkander. „Hier ben ik opgevoed! Hier ben ik een knaap geweest!”

De Geest zag hem vriendelijk aan. De indruk van zijne lichte aanraking, hoe zacht en kortstondig dezelve ook geweest mocht zijn, scheen den ouden man nog bijgebleven. De lucht woei hem duizenderlei geuren toe, waarvan elk met duizenderlei indrukken van gedachte, hoop, blijdschap en bekommelingen, die allen reeds lang, lang vergeten waren, in verband stonden.

„Uwe lippen beven,” zeide het Spook. „En wat is dat daar op uwe wang?”

Scrooge zeide, met eene stem die hem geheel ongewoon

was: „dat is een rood puistje,” en bad den Geest hem te geleiden waarheen hij wilde.

„Weet gij den weg nog?” vroeg hem het Spook.

„Of ik dien weg weet?” riep Scrooge met vuur uit; blindelings wel.”

„Het is vreemd, daaraan in zooveel jaren niet gedacht te hebben,” merkte het Spook aan. „Laten wij verder gaan.”

Zij kuierden den weg op; Scrooge herkende elke deur, elk paaltje, elken boom, totdat zij in de verte een klein marktvlak in het oog kregen met zijne brug, zijne kerk en zijne rivier, die zich er om heen slingerde. Dáár kwamen hun eenige ruige pony's (hitjes) te gemoet, door knaapjes bereden, die andere knaapjes, op karren en boerenwagens zittende, een goedendag wenschten. Al die knapen waren zeer in hun schik en juichten elkander toe, en de gansche weg werd eindelijk zoo vol van vroolijke muziek, dat er de lucht van weergalmde.

„Dit alles zijn slechts schimmen van den tijd die voorbij is,” zeide het Spook. Zij hebben geene bewustheid van ons.”

De vroolijke reizenden kwamen naderbij, en Scrooge kende hen en noemde hen bij hunne namen. Waarom was hij boven alle verbeelding verheugd hen te zien? Waarom vonkelden zijne oogen en sprong zijn hart in hem op terwijl zij hem voorbij gingen? Waarom was hij blijde, hen elkander overal waar zij aan bijpaden en dwarswegen afscheid van elkander namen, een vroolijken Kerstdag te hooren toeroepen? Wat ging Scrooge een vroolijken Kersttijd aan? Weg met dien vroolijken Kerstdag! Wat had die hem ooit in den zak gebracht?

„De school is nog niet geheel en al verlaten zei het Spook.

„Er zit nog een knaapje alleen dat van zijne vrienden verlaten is.”

Scrooge zeide dat hij hetzelfde wel kende, en begon te snikken.

Zij verlieten den grooten weg om eene hem welbekende laan in te slaan en kwamen weldra aan een woonhuis, van doffen rooden steen gebouwd, met een weerhaan er op en met eene klok er in hangende. Het was een groot huis, maar eenigszins in verval geraakt; want de ruime schuren en loodsen, die er bij stonden, werden, naar het scheen, weinig gebruikt; de muren er van waren vochtig en met mos begroeid; de vensters hingen er los in te klapperen, en de deuren er van waren beschadigd. Een paar hennetjes klokten in de stallen, maar de grond in het koetshuis was van het eene einde tot het andere met gras bedekt. Van binnen had het evenzoo weinig van zijn oorspronkelijk aanzien behouden; want bij het binnentreden van de gang zagen zij door de openstaande deuren eene menigte van kamers, die er, ja, wel ruim, maar kil en daarbij karig gemeubileerd uitzagen.

Het Spook ging met Scrooge de gang door naar eene deur van het achterhuis. Zij deden die open en kwamen in een langwerpig kaal en ledig vertrek, hetwelk door een aantal rijen van houten banken en lessenaars er nog akeliger uitzag. Op eene van die banken zat een knaapje bij een karig vuur te lezen; en zie — daar ging onze Scrooge op een schoolbankje zitten huilen, toen hij zich zelve daar, zoo vergeten als hij placht te zijn, zag zitten.

Er was geen enkele galm in huis, geen geschuif of gepiep van de muizen achter de paneelen, geen gedruip van de halfvol geregende watergoot op de binnenplaats, geen geruisch in

de bladerlooze takken van een enkelen treurpopulier, geen geknars van eene deur van een ledig pakhuis, neen, het vuur zelfs kon niet knappen, en dat alles trof Scrooge's hart op eene verteerende manier, en deed hem een vrijer loop aan zijne tranen geven.

Het Spook stiet hem aan den arm en wees hem de beeltenis van hem zelve, zooals die daar aandachtig zat te lezen. Op eenmaal stond er een man in buitenlandsche kleederen, van een allerzonderlingst voorkomen, buiten voor het venster, met eene bijl in zijn gordel stekende, en die een ezel met hout beladen bij den toom leidde.

„Wat is dat? Daar hebben we Ali Baba ook!” riep Scrooge in verrukking uit. „Het is de goede, brave Ali Baba! Ja, ja, ik ken hem nog! Eens op een Kerstdag toen dat kind hier alleen was gebleven, kwam hij juist zooals hij daar nu staat. Die arme jongen! En daar gaan Valentijn en zijn wildzang van een broeder Orgon ook! En hoe heette hij ook, die, in slaap gevallen, in zijne onderbroek naar de poort van Damascus werd gedragen? Ziet gij hem wel? En des Sultans stalknecht, door de Geesten het onderste boven gekeerd! Daar staat hij op zijn hoofd! Ja, goed zoo, geef hem loon naar werken; ik ben er blijde om. Wat duivel behoefde hij ook met eene prinses te trouwen!”

Scrooge op zulk eene geheel buitengewone manier, tusschen het lachen en schreien in, over al die onderwerpen te hooren spreken, en zijn opgewonden voorkomen te zien, zou voor zijne handelsvrienden in de City inderdaad iets wonderbaarlijks geweest zijn.

„Daar zit Lorretje ook nog!” riep Scrooge uit, „met zijn groene lijfje en zijn gelen staart, en met een ding als een saladestruik boven op zijn kop; daar zit hij zoo waar ook nog! Arme Robinson Crusoe,” riep hij hem toe, als hij, na het eiland omgevaren te zijn, weder thuis kwam. „Arme, arme Robinson Crusoe, waar zijt gij geweest?” De man dacht, dat hij droomde maar het was zoo niet. Het was Lorry. „Daar gaat Vrijdag ook, en loopt zoo hard als hij kan naar de Kreek. Toe, jongen, toe!”

Vervolgens met eene verandering van gevoel, die zijn gewoon karakter geheel oneigen was, riep hij vol medelijden met zich zelve in dien vorigen toestand uit: „Arme jongen!” en stortte weder eenige tranen.

„Och hoe gaarne wilde ik,” prevelde hij binnensmonds, terwijl hij zijne hand in zijn zak stak, dat hij zijne oogen met zijne lubben had afgeveegd, dat ik..... doch dat is nu te laat.”

„Wat deert u?” vroeg het Spook.

„Niets,” antwoordde Scrooge; „niets. Er was een knaap die gisteravond voor mijne deur een Kerstlied stond te zingen. Het spijt mij, dat ik hem niets gegeven heb. Ziedaar alles.”

Het Spook glimlachte op een nadenkende wijze, en zwaaide met zijne hand, zeggende daarbij: „Laten wij nog eens een ander Kerstfeest gaan zien.”

Scrooge's vroegere beeltenis van hem zelve dijde op die woorden uit, en de kamer werd een weinig donkerder en morsiger. De paneelen krompen, de vensters klapperden, brokken pleister vielen van den zolder af, en de ontbloote latten

van het dak kwamen er voor in de plaats te voorschijn; doch op welke manier dat alles gebeurde, wist Scrooge evenmin als iemand anders. Hij wist alleen dat het zoo was; dat alles zoo gebeurde, en dat hij daar weder opnieuw alleen gelaten stond, terwijl al de andere knapen voor de genoeglijke feestdagen naar huis waren gegaan.

Nu las hij niet langer, maar liep onrustig heen en weder. Scrooge zag het Spook aan, en keek, onder een treurig schudden van zijn hoofd, verlegen naar de deur.

De deur ging open, en een klein meisje kwam binnen springen, sloeg haar arm om zijn hals, kuste hem, en noemde hem haar „lieven, lieven broeder.”

„Ik ben gekonen, lieve broeder, om u naar huis te halen,” zeide het lieve meisje, hare tengere handjes samenvouwende en zich vooroverbuigende van het vroolijk lachen: „Om u naar huis, naar huis, ja naar huis te halen.”

„Naar huis, kleine Fanny?” antwoordde de knaap.

„Ja,” zeide het meisje dartel van blijdschap. „Voorgoed naar huis, voor altijd naar huis. Vader is zooveel vriendelijker dan te voren, dat het thuis evenals in den hemel is! Hij heeft mij laatst, op een avond, zoo minzaam toegesproken, terwijl ik naar bed ging, dat ik hem gerust nog eens durfde vragen of gij thuis mocht komen. Toen zeide hij ja, dat gij thuis komen zoudt, en hij zond mij in een rijtuig om u af te halen. Nu zult gij spoedig een man zijn,” zeide het kind, hare oogen opendoende, „en zult hier nooit wederkomen; maar eerst zullen wij den Kersttijd geheel en al vieren, en den gemaklijksten tijd van de wereld hebben.”

„Gij zijt reeds geheel en al eene Lady, kleine Fanny!” riep de knaap uit.

Zij klapte in hare handen en lachte, en poogde zijn hoofd aan te raken, doch zij was te klein daartoe, lachte nog eens en ging, om hem te omarmen, op hare teenen staan. Vervolgens begon zij hem met eene kinderlijke levendigheid naar de deur te trekken, en hij, wien het niet verdroot heen te gaan, liep met haar mede.

Eene barsche stem riep in de gang: „Haal mijnheer Scrooge's koffer eens hier!” en daar stond in de gang de schoolmeester zelf met eene barsche vriendelijkheid den jongen Scrooge aan te zien, en bracht hem in een schrikkelijke verlegenheid, door hem de hand te schudden. Daarna bracht hij hem met zijne zuster in het oudste en koudste spreekkamertje dat men ooit gezien had, waar de landkaarten, die tegen den muur hingen, en de aardglobes, die in de vensterbanken stonden, ijzig van koude waren geworden. Hier haalde hij eene kruik vol van een zeer licht wijntje voor den dag, met een dik stuk koek, en gaf een gedeelte van de lekkernijen aan de jongelieden, terwijl hij een mageren ankerstok van een knecht met een glas, met ook een weinig er van, naar den voerman zond, die er op antwoordde, dat hij den gentleman bedankte, maar als het nog uit hetzelfde vaatje van den vorigen keer was, dat hij er dan liever van afzag. De koffer van den jongenheer Scrooge werd intusschen achter op de postsjees vastgemaakt, de kinderen zeiden den schoolmeester vart ganscher harte vaarwel, gingen in het rijtuig zitten, en reden vroolijk de bochtige laan van den tuin door, terwijl de wielen van de postsjees den rijm en de sneeuw van de donkere takken

van het wintergroen, even alsof het schuimvlokken waren, af-sloegen.

„Zij is altijd een teeder schepseltje geweest, dat men wel had

gaf een gedeelte van die lekkernijen aan de jongelieden.

kunnen omverblazen,” zeide de Geest; „maar zij had een voortreffelijk hart!”

„Dat had zij,” riep Scrooge uit. „Gij hebt gelijk. Ik zal het niet loochenen, Geest! Daar beware mij God voor!”

„Zij is gehuwd gestorven,” merkte de Geest aan, „en had, meen ik wel, kinderen?”

„Eén kind,” antwoordde Scrooge.

„Het is ook waar; uw neef.”

Scrooge scheen opnieuw hinder van iets te gevoelen en zeide niets anders dan „ja”.

Hoewel zij slechts een oogenblik geleden de school verlaten hadden, bevonden zij zich thans in eene levendige straat van eene stad, alwaar eene menigte schimmen door elkander heen en weder liep; alwaar schimmige koetsen en andere rijtuigen over de steenen rammelden, in één woord, alwaar zij al het gejoel en gewoel van eene wezenlijke stad zagen. Naar de winkels te oordeelen, bleek het genoeg, dat het alhier ook weder Kersttijd was; doch het was avond en de lantarens waren opgestoken.

Het Spook bleef staan voor de deur van een winkelhuis en vroeg Scrooge of hij hetzelfde kende.

„Of ik het zou kennen?” gaf Scrooge ten antwoord. „Ben ik er geen leerjongen geweest?”

Zij traden er binnen. Op het zien van een ouden gentleman met eene Welsche pruik op, die achter zulk een hoogen lessenaar zat, dat hij nog een paar duimen langer geweest zijnde, onvermijdelijk zijn bol tegen den zolder had moeten stooten, riep Scrooge met groote levendigheid uit:

„Hoe! Wel, dat is de oude Fezziwig! Die goede ziel! het is Fezziwig, zooals hij leefde en zweefde!”

De oude Fezziwig legde zijne schrijffen neder en keek eens naar de klok, die op het uur van zeven stond. Hij wreef zijne handen eens, schikte zijn vestje, dat van een wijden omvang was, in orde; lachte om zich zelve, terwijl hij zich van het

hoofd tot de voeten bekeek, en riep met eene heldere, ruime en vroolijke stem :

„Heidaar jongens! Ebenezer Dick!”

Scrooge's voormalig Ik, thans een volwassen jongeling geworden, kwam met zijn medeleerling schielijk de kamer binnen.

„Het is zoo waar Dick Wilkens!” zeide Scrooge tegen het Spook. „God zegene mij! ja, hij is het! Die Dick Wilkens hield recht veel van mij. Die arme Dick! och lieve tijd! och lieve tijd!”

„Hoezee, jongens!” riep Fezziwig. „Hedenavond geen werk meer. Het is Kerstavond, Dick! Kerstavond, Ebenezer! — de luiken dicht!” schreeuwde hij en klapte hard in zijne handen: „de luiken dicht, zoo gauw als ge maar kunt!”

Men kan niet gelooven, hoe zich die beide knapen repten! Zij vlogen — een, twee, drie — met de luiken de deur uit; sloegen ze, — vier, vijf, zes, — voor de vensters; — staken er — zeven, acht, negen — de pennen op en sloten er de bouten voor — en kwamen, voordat de twaalf tempo's om waren, als postpaarden naar hun adem hijgende, weder binnen.

„Hoera!” riep de oude Fezziwig uit en was met een onbegrijpelijk vlug sprongetje van zijn hoogen lessenaar af. „Aan kant hier den boel, jongens! Ruimt hier de baan! Lustig, Dick! lustig Ebenezer!”

Ruimt hier de baan! Wel, er was niets dat zij niet gaarne onder Fezziwig's oog zouden hebben willen en kunnen opruimen. In eene minuut was alles beredderd. Elk vertilbaar stuk was zoo schielijk weggeschoven alsof het nooit weder zou te pas komen; de vloer werd geveegd en geschrobd; de lampen

werden versierd; het vuur opnieuw verzorgd, en de winkel was in een oogenblik in zulk eene droge, lekker warme en schitterende danszaal veranderd, als men slechts op een winteravond kon verlangen te zien.

Daar kwam een vioolspeler binnen met een muziekboek en liep naar den hoogen lessenaar, dien hij tot een orkest inrichtte, en stemde zijne vedel, alsof er een vijftigtal tegelijk van de buikpijn zaten te kreunen. Daar kwam mevrouw Fezziwig binnen, van top tot teen niet dan één vriendelijke, vroolijke glimlach. Daar kwamen de drie dochters van mijnheer en mevrouw Fezziwig, allen even beminnelijk en wie het genoeg uit de oogen straalde. Daar kwamen de zes jongelingen wier harten zij verteederd hadden. Daar kwamen al de jonge mannen en vrouwen, die den winkel moesten schoonhouden. Daar kwam de werkmeid met haar neef, een bakker van zijn bedrijf. Daar kwam de keukenmeid met den melkboer, die een bijzonder goed vriend van haar broeder was. Daar kwam de winkeljongen van de overzijde, die van zijn meester, zooals men dacht, geen al te overvloedig loon ontving, en trachtte zich schuil te houden achter het dienstmeisje van naast zijne deur, die men het kon aanzien, dat zij van hare meesteres bij de ooren was getrokken geworden. Allen kwamen, de een voor en de ander na, binnen; sommigen bedeesd, sommigen vrijpostig, sommigen bevallig, sommigen lomp; elkander duwende, stootende, trekkende — allen kwamen binnen, ieder op zijne eigene manier. Daar ging het aan den dans. Een twintigtal paren eerst naar den eenen, dan weer naar den anderen kant; al in de ronde in verschillende houdingen van liefde en genegenheid; het voorste paar telkens

op de verkeerde plaats omkeerende; het nieuwe voorste paar wegstuivende, zoodra zij het eerste opgevolgd waren, eindelijk allen tegelijk voorste paren geworden, zonder een paar achter hen om hen te helpen. Toen het zoover gekomen was, klapte de oude Fezziwig in zijne handen om den dans te staken, riep: „Bravo! Bravo! goed gedaan!” en de vioolspeler stak zijn bezweet hoofd in een pot met porter, die hem met opzet daartoe gegeven was. Doch toen hij er zijn hoofd weder uit te voorschijn haalde, begon hij, de rust versmadende, hoewel er nog geene dansers waren, opnieuw, even alsof de vorige speelman van vermoeienis op een luik naar zijn huis was gedragen, en hij zelf een kersversch man was, die besloten had zijn mededinger te overtreffen of te vergaan.

Eerst ging het opnieuw aan het dansen, toen aan het pand verbeuren, toen weder aan het dansen, en er was eten en er was drinken, een groot stuk koud gekookt vleesch, en er waren taartjes, en er was bier in overvloed. Doch de grootste pret van den avond kwam eerst na het nuttigen van het gekookte en gebraden vleesch, toen de speelman (een looze kwant, die zijn zaak beter wist dan gij of ik hem zouden geleerd hebben) het deuntje van „Sir Roger de Coverley,” begon te strijken. Daar stond de oude Fezziwig op om met mevrouw Fezziwig te dansen. Zij zelve waren het eerste paar, met nog drie of vier en twintig paren achter zich, al te gader luidjes, waarmede geen spotten was, luidjes die dansen wilden, maar geen denkbeeld hadden van ordelijk te loopen.

Doch al waren er ook tweemaal, ja viermaal zooveel geweest, dan zou de oude Fezziwig hunne partij zijn geweest, en

dat zou mevrouw Fizziwig ook. Wat deze betrof, zij verdiende in al de beteekenis van het woord zijne partuur te zijn. Indien dit niet genoeg lof voor haar is, geef mij dan een anderen aan de hand en ik zal haar dien toezwaaien. Uit Fezziwig's kuitenschenen vuurvonken te spatten. En toen nu mijnheer en mevrouw Fezziwig den geheelen dans hadden medegedansd, al de figuren er van gemaakt hadden, voor- en achteruit waren getreden, elkander de hand hadden gegeven, voor elkander gebogen en genegen, *chaîne de dames* gemaakt en hunne plaatsen weder ingenomen hadden, maakte Fezziwig een zoo vluggen kruisprong, dat hij met zijne kuitenscheen te knipoogen en toch, zonder eenigszins te wankelen op zijne voeten terecht kwam.

Toen de klok elf sloeg was het familiebal afgelopen. Mijnheer en mevrouw Fezziwig vatten post aan weerskanten van de deur, en wenschten die hun voorbijgingen, het mocht dan een hij of eene zij wezen, hem of haar vriendelijk de hand schuddende, een vermakelijken Kerstdag. Toen nu iedereen, behalve de twee leerjongens, dat gedaan hadden, deden die beiden hetzelfde. De vroolijke stemmen verdwenen in de verte en zij konden zich op hunne bedden, onder een lessenaar in de winkelkamer, ter rust begeven. Gedurende al dien tijd was Scrooge te moede geweest als een krankzinnige. Zijn hart en zijne ziel waren geheel met zijne voormalige beeltenis en met dat tooneel bezig geweest. Hij bevestigde de waarheid van alles, herinnerde zich alles, genoot alles en ondervond de allerzonderlijkste aandoeningen. Niet voordat Dick en zijn eigen voormalig Ik hem den rug hadden toegekeerd, begon hij aan het Spook te denken en zag hij dat hetzelfde, met den lichtstraal

boven zijn hoofd zeer helder schijnende, hem strak aankeek.

„Veel geschreeuw en weinig wol,” zeide het Spook. „Dat malle volkje is voor eene kleinigheid reeds zoo dankbaar.”

„Voor eene kleinigheid?” herhaalde Scrooge.

Het Spook gaf hem een wenk om naar de twee winkelknappen te luisteren, die bezig waren hunne harten tot Fezziwig's lof uit te storten, en zeide vervolgens:

„Ja. Is dat zoo niet? Hij heeft slechts weinig ponden van uw wereldsch geld daartoe besteed; misschien drie of vier. Is dat nu zooveel om zulk een lof te verdienen?”

„Ja, maar daar ligt het niet aan,” zeide Scrooge, op die aanmerking een weinig driftig wordende, en zonder dat hij het zelf wist, gelijk zijn voormalig en niet gelijk zijn tegenwoordig Ik sprekende. „Daar ligt het niet aan, Geest! Hij bezit de macht om ons gelukkig of ongelukkig te maken, om ons onzen dienst bezwaarlijk of gemakkelijk, tot een genoegen of tot een last te maken. Zeg mij nu, dat zijne macht in zijne blikken en in zijne woorden ligt; in zulke onbeduidende zaken, dat het onmogelijk is, die te waardeeren. Wat volgt daaruit? Dat het geluk, hetwelk hij ons schenkt, zoo groot is alsof het hem een groot vermogen kostte.

Hij deinsde voor den blik van het Spook achteruit, en zweeg.

„Wat deert u?” vroeg het Spook.

„Het is niets.”

„Er is toch iets, geloof ik, dat u hindert,” hernam het Spook.

„Neen, waarlijk niet,” zeide Scrooge: „niets anders dan dat ik mijn klerk wel gaarne een paar woorden zou hebben willen zeggen. Ziedaar ook alles.

Terwijl hij lucht aan dien wensch gaf, doofde zijn voormalig Ik de lampen uit. Scrooge en het Spook stonden opnieuw naast elkander onder den blooten hemel.

„Mijn tijd begint op te korten,” zeide het Spook. „Schielijk!”

Dit werd noch tegen Scrooge gezegd, noch tegen een ander, dien hij zien kon, maar had desniettemin eene spoedige werking. Scrooge bespeurde zich zelve opnieuw. Hij was thans wederom iets ouder en een man in den bloei zijns levens. Zijn gelaat werd nog niet door de ruwe en barsche trekken van zijn later leeftijd gekenmerkt, doch het had reeds begonnen de teekenen van hebzucht en kwelling te dragen. In zijn oog was eene driftige, rusteloze beweging merkbaar, welke den hartschicht verried, die in zijn hart wortel geschoten had, en bewees naar welken kant de schaduw van den opwassenden boom zich uitspreiden zou.

Hij was niet alleen, maar zat naast een schoon jong meisje, hetwelk rouwkleederen aanhad. Hare oogen stonden vol tranen, die in den glans flikkerden, welke het Spook der Verledene Kersttijden van zich af verspreidde.

„Het komt er weinig op aan,” zeide het meisje op een zachten, minzamen toon tegen hem: „bij u tenminste zeer weinig. Een ander afgodsbeeld heeft mij vervangen, en als dat u voor het vervolg van tijd kan opbeuren en vertroosten, zooals ik zou getracht hebben te doen, zoo heb ik weinig reden om dat te bejammeren.”

„Welke afgod heeft u dan vervangen?” vroeg hij.

„Dat is een afgod van goud.”

„Ziedaar de gewone uitspraak van de wereld,” zeide hij. „Er

is niets, hetwelk zij harder behandelt dan de armoede, en toch is er niets, hetwelk zij zoo gestrengelijk schijnt te veroordeelen, als het najagen van den rijkdom."

"Gij zijt al te bevreesd voor de wereld," gaf zij hem vriendelijk ten antwoord. „Al uwe vorige verwachtingen zijn versmolten in de hoop van derzelve laaghartige verwijtingen te ontduiken. Ik heb alle uwe vorige edeler hartstochten den een na den anderen zien plaats maken voor dien van de goudzucht, die zich van u heeft meester gemaakt. Is dit zoo niet?"

"Wat zou dat?" antwoordde hij. „Wat zou het, indien ik al zooveel wijzer geworden was? Ik ben daarom ten uwen opzichte niet veranderd."

Zij schudde haar hoofd.

"Ben ik wel?" vroeg hij.

"Onze wederzijdsche belofte is van eene oude dagteekening, en werd gedaan toen wij beiden arm waren en weltevreden omdat wij arm waren, totdat wij te zijnen tijde door geduld en ijver ons wereldsch vermogen zouden kunnen vermeerderen. Gij zijt veranderd. Toen wij elkander die belofte deden, waart gij een ander man."

"Ik was een knaap," zeide hij wrevelig.

"Uwe eigene overtuiging roept u toe, dat gij niet waart hetgeen gij nu zijt," hervatte zij. „Ik ben nog dezelfde. Hetgeen ons, toen wij beiden één van hart waren, geluk voorspelde, is vol van jammer, nu wij gescheiden zijn. Hoe dikwijls en hoe ernstig ik daaraan wel gedacht heb, wil ik u niet zeggen. Het is genoeg, dat ik er aan gedacht heb en u kan bevrijden."

"Heb ik ooit naar zulk eene bevrijding getracht?"

„Nooit met uwe woorden. Neen nooit.”

„Hoe dan toch?”

„Door een veranderd karakter; door een veranderd gemoed; door een anderen levenskring; door eene andere hoop dan die welke des levens ware bedoeling moet zijn: in alles wat in uwe oogen eenigen prijs of eenige waarde aan mijne liefde kon bijzetten. Indien het nooit zoo ver tusschen ons geweest was,” zeide het meisje, hem aanminnig, maar toch standvastig aanziende, „zoudt gij mij dan thans wel opzoeken en om mijne liefde heulen? Zeg mij dat eens. Immers neen!”

Hij scheen, in weerwil van zich zelve, de gegrondheid van die aanmerking te gevoelen, maar zeide onder een inwendigen strijd: „Gij denkt neen.”

„Ik zou er gaarne anders over denken, als ik maar kon,” hervatte zij. De hemel weet het! Wanneer ik zulk eene waarheid heb leeren inzien, dan weet ik hoe sterk en onwederstaanbaar die zijn moet. Doch wanneer gij heden of morgen vrij werdt, ja, het gisteren reeds geweest waart, kan ik dan gelooven, dat gij, die zelfs in uwe vertrouwelijke gesprekken met haar alles naar het gewin berekent, een arm meisje zoudt verkiezen? of zou ik niet weten dat gij, voor een oogenblik bedrieglijk genoeg zijnde om uwe heerschende neiging te verzaken en haar te verkiezen, naderhand een eeuwigdurend berouw daarvan gevoelen zoudt? Dat weet ik zeker, en geef u met een hart vol verdriet, ter liefde van degenen, die gij eens voor mij geweest zijt, uw woord terug.”

Hij wilde spreken, doch zij wendde haar gelaat van hem af en voer aldus voort:

„Gij zult — de herinnering van hetgeen er tusschen ons is voorgevallen doet mij dat bijna hopen — daarover misschien verdriet gevoelen. Nog een korten, zeer korten tijd, en gij zult

Zij scheidden van elkaar en hij zag haar nooit weder.

die herinnering met blijdschap van u verwijderen, als een onvermakelijken droom, uit welken gij tot uw geluk ontwaakt zijt. Het moge u welgaan in den levensstand dien gij u verkozen hebt!"

Zij scheidden van elkander en hij zag haar nooit weder.

„Geest!” zeide Scrooge. Laat mij niets meer zien! Breng mij naar mijn huis. Waarom scheidt gij er vermaak in mij te kwellen?”

„Nog ééne schim!” riep het Spook uit.

„Geene meer!” zeide Scrooge. „Geene meer! Ik verlang haar niet te zien. Vertoon mij niets meer.”

Doch het onverbiddelijke Spook klemde hem tusschen zijne armen en dwong hem te zien, wat er later gebeurde.

Zij bevonden zich in een ander oord en op eene andere plaats. Het was in eene kamer, welke noch zeer ruim, noch zeer prachtig, maar zeer gemakkelijk ingericht was. In een hoek van den winterhaard zat een bevallig jong meisje, zoo sterk naar het vorige gelijkende, dat Scrooge haar voor dezelfde hield, totdat hij haar, thans eene deftige vrouw, tegenover hare dochter zag zitten. In die kamer was een gedruisch, dat hooren en zien deed vergaan; want er waren meer kinderen in, dan Scrooge in zijn toestand van verbijstering kon tellen, en het ging er niet toe gelijk bij den vermaarden kindertroep uit het dichtstuk, alwaar zich de veertig kinderen gedroegen alsof het er slechts één was, want elk van de kinderen hier stelde zich aan alsof het er veertig tegelijk waren. De gevolgen daarvan waren een ongeloofelijk rumoer; doch niemand scheen er zijn hoofd mede te breken; integendeel de moeder en dochter lachten recht hartelijk mede en schenen er een bijster genoeg in te vinden. De laatste begon zich zelfs eindelijk mede in de kinderspelen te mengen en werd door de jeugdige spring-in-'t-velden op eene erbarmelijke manier toegetakeld. Wat had ik wel willen geven, om er een van te zijn! Zóó ruw evenwel had ik nooit met haar kunnen omspringen; neen, nooit! Voor

al de schatten van de wereld had ik die samengestregelde haren niet kunnen havenen en losplukken, en dat lieve kleine schoentje, neen, ik had het haar niet kunnen afrukken, al was er mijn leven ook mede gemoeid geweest. Wat aangaat zoo al spelende hare tengere middel te omspannen, het zou mij ondoenlijk geweest zijn: ik zou zeker verwacht hebben, dat mijn arm tot straf er voor altijd krom zou hebben blijven staan en dat ik hem nooit weder recht zou hebben kunnen uitsteken. En evenwel zou ik hare lippen zoo gaarne hebben aangeraakt; haar zoo gaarne uitgevraagd hebben, om ze haar te zien ontsluiten; zoo gaarne de haartjes van hare nedergeslagene oogen beschouwd hebben, zonder haar een blosje op de koonen te jagen; zoo gaarne met hare golvende haarlokken gespeeld hebben, waarvan een enkel lokje van een duim lengte mij eene onwaardeerbare gedachtenis zou geweest zijn; met één woord, hoe gaarne, ik moet het bekennen, zou ik al de vrijpostigheid van een kind aan den dag hebben gelegd, en toch genoegzaam een man zijn geweest om de waarde er van te gevoelen!

Thans werd er aan de deur geklopt, waarop zulk eene beweging onder den hoop ontstond, dat het meisje met een lachend gezicht en bijkans met al hare kleederen van het lijf gescheurd, midden onder den troep, juist bijtijds naar de deur werd medegesleept om haar vader te verwelkomen, die thuis kwam met een man bij zich, beladen met allerlei speelgoed en geschenken. Daar had men nu het gedruisch en getier gaande, onder het rukken en plukken van den armen kruier! Zij klommen op de stoelen, bij wijze van stormladders, om hem heen, betastten zijne zakken, plunderden hem van al zijn goudpapier,

hielden hem bij zijn halsdoekje vast, sloegen hem de handjes om den hals, klopten hem op den rug en schopten hem uit louter liefde en genegenheid de schenen blauw! Welk een gejoel en gejuich van blijdschap en verwondering bij het losmaken van al die pakjes! Welk een verslagenheid op het bericht, dat het kleine kind de poppenbraadpan in zijn mond had gestoken, en hoogstwaarschijnlijk ook reeds den van suiker gebakken pauw, op een houten bordje, naar binnen had geslikt! Welk eene blijdschap bij het vernemen dat het slechts een valsch alarm was! Hunne vreugde, hunne verrukking en hunne dankbaarheid waren boven alle beschrijving. Het zij genoeg verder te zeggen, dat de kinderen met al hun gewaarwordingen en aandoeningen langzamerhand uit de kamer verdwenen, en bij één troepje tegelijk naar boven in huis gingen, alwaar zij te bed gelegd werden en in een zoete sluimering vielen.

Nu begon Scrooge opmerkzamer dan nog ooit te voren toe te zien, terwijl de vader des huisgezins met zijne dochter, die hem teederlijk om den hals bleef hangen, tegenover de moeder in het hoekje van den eigen haard ging zitten; en toen hij daarbij begon te denken, hoe zulk een ander schepseltje, even aanvallig, even veelbelovend, ook hem „vader” had kunnen noemen en den winter van zijn leven tot een vroolijken lentetijd had kunnen maken, waarlijk, toen begonnen hem de oogen te schemeren.

„Belle,” zeide de man, zich met een lachje tot de vrouw keerende, „ik heb hedenmiddag een oud vriend van u gezien.”

„Wie dan?”

„Raad eens.”

„Hoe kan ik dat raden? Wacht eens,” liet zij er op eens, evenals haar man lachende, op volgen; „zou ik het ook gerdan hebben? Mijnheer Scrooge?”

„Getroffen. Het was mijnheer Scrooge. Ik ging voorbij zijn kantoorvenster, en daar deze niet gesloten was en hij binnen bij een kaars zat, moest mijn oog wel op hem vallen. Ik hoor dat zijn compagnon op sterven ligt; en daar zat hij nu alleen; moederziel alleen in de wereld, geloof ik.

„Geest!” riep Scrooge met eene gebroken stem uit, „breng mij toch van hier!”

„Ik heb u immers gezegd, dat dit alles afschaduwingen zijn van de verledene zaken,” zeide het Spook. „Verwijt het mij niet, dat zij zijn hetgeen zij zijn!”

„Breng mij van hier!” riep Scrooge andermaal uit. „Ik kan het niet dulden.”

Hij keerde zich naar het Spook, en ziende dat dit hem aankeek met een gezicht, waarin zich op eene zonderlinge manier al de gelaatstreken, die hij nu gezien had, vereenigden, begon hij er mede te worstelen.

„Verlaat mij toch! breng mij weder weg! Kwel mij niet langer!”

Gedurende die worsteling, indien men het eene worsteling noemen kan, waarin het Spook, zonder eenigen zichtbaren tegenstand van zijne zijde, door geene der pogingen van zijn tegenstrever gedeerd werd, bespeurde Scrooge, dat het licht boven deszelfs hoofd helder glansde en schitterde, en een schemerachtig denkbeeld opvattende, dat dit misschien veel vermogen op hem had, nam hij den domper op en drukte hem dien eensklaps op het hoofd.

Het Spook zeeg er onder neer, zoodat de domper het geheel bedekte; doch hoewel Scrooge hem met al zijne macht nederdrukte, kon hij toch het licht niet dooven, hetwelk zich in een stralenden glans over den vloer bleef vertoonen!

Scrooge gevoelde zich uitgeput en bevangen van een onweersaanbaren trek tot slapen, en dat wel op zijn eigen bed. In het heengaan gaf hij den domper nog een gevoeligen druk tot afscheid. Nauwelijks had hij den tijd gehad om naar zijn ledikant heen te waggelen, toen hij in een diepen slaap geraakte.

DERDE VERSCHIJNING.

HET TWEEDE VAN DE DRIE SPOKEN.

UIT een allergeweldigst gesnork ontwakende, en zich overeind in zijn bed oprichtend om zijne gedachten bijeen te verzamelen, had Scrooge niemand bij zich, die hem kon waarschuwen, dat de klok op het punt stond van „Een” te slaan. Hij begreep toch, dat hij ten rechte tijde was wakker geworden voor het bijzonder oogmerk om zijne bijeenkomst te houden met den tweeden bode, die hem door Jakob Marley's tusschenkomst zou gezonden worden. Doch toen hij bevond, dat hij bitter koud werd, terwijl hij vol nieuwsgierigheid afwachtte, welker zijner gordijnen door dit nieuwe Spook zou weggeschoven worden, schoof hij ze met eigen handen alle open, en ging weder liggen om intusschen door de kamer goed rond te kijken. Scrooge begeerde het Spook in het oogenblik van zijne komst terstond uit te dagen en wilde niet bij verrassing overvallen en van den schrik zenuwachtig worden.

Hij was thans op een tamelijk ruim veld van verschijnselen

voorbereid, en van een klein kind af tot een rhinoceros toe was er niets, dat zijne verbazing in een hoogen graad zou kunnen wekken. Evenwel niets te zien, was iets waarop hij allerminst was voorbereid, en bijgevolg, toen de klok „Een” geslagen had en hij geene verschijning ontwaarde, overviel hem eene vreeselijke beving. Er verliepen, vijf, tien, vijftien minuten en er kwam niets. Doch de man had al dien tijd op zijn bed gelegen als de kern en het middenpunt van een rooden vuurglans, die tegelijk met het slaan van de klok op zijn bed was nedergeschoten, en die alleen uit lichtdeelen bestaande, veront-rustender was dan een dozijn Spoken, dewijl hij niet in de mogelijkheid was van te ontdekken wat het beteekende, of welke de bedoeling daarvan was. In sommige oogenblikken be kroop hem de angstige vrees, of hij ook een belangwekkend voorbeeld van een geval van eigenwillige verbranding zijn zou, zonder den troost te hebben van het zelf te weten. Eindelijk evenwel begon hij te denken — zooals gij en ik althans in het eerst zouden gedacht hebben; want de beste stuurlieden zitten toch altijd aan den wal — dat de oorsprong en het geheim van dat spokende licht in de naastbijgelegene kamer zou te vinden zijn, te meer omdat het bij nadere beschouwing van daar scheen te komen. Toen dat denkbeeld zich van zijn geest had meester gemaakt, stond hij zachtens op en schoof stilletjes op zijne pantoffels naar de deur.

In het oogenblik toen Scrooge zijne hand aan de kruk sloeg, riep hem eene vreemde stem bij zijn naam, en beval hem binnen te komen. Hij gehoorzaamde.

Het was zijne eigene kamer — daar was geen twijfel aan;

doch zij had eene zonderlinge verandering ondergaan. De wanden en de zolder waren zoozeer met frisch groen loof behangen, dat het volmaakt naar een boschje geleek, uit alle welks hoeken roode beziën glinsterden. De knappende bladeren van den hulst, het mareloof en het klimop weerkaatsten het licht, alsof er even zooveel kleine spiegeltjes waren nedergezet, en onder den schoorsteen rees de vlam van een zoo geweldig vuur omhoog als deze in Scrooge's of Marley's tijd, ja zelfs in vele winters vóór hen, nimmer gezien had. Op den vloer lag, om als het ware een troon te vormen, opeengestapeld eene menigte van gouden fazanten, allerlei ander gevogelte en wild, groote stukken vleesch, zuiglammetjes, biggen, lange rijen saucijzen, puddingen en taarten, bakken vol oesters, gebraden kastanjes, vuurroode appelen, sappige oranje-appelen, lekkere peren, geweldig groote tulbanden en kommen vol kokend heete punch, waarvan de wasem de kamer verduisterde. Boven op dien troon zat zeer op zijn gemak een groote reus, van een schoon en vroolijk voorkomen, en prachtig om te aanschouwen. Hij hield eene brandende fakkel in zijne hand, welke vorm niet ongelijk was aan die van een horen des overvloeds, en welke hij zoo hoog ophield, dat er de glans van op Scrooge viel, zoodra hij door de kamer rondkeek.

„Kom binnen!” riep de Geest uit. „Kom binnen en maak nadere kennis met mij.”

Scrooge kwam schroomvallig binnen en liet voor dien Geest het hoofd op zijne borst nederzinken. Hij was reeds die stroeve Scrooge niet langer, die hij geweest was; en hoezeer de oogen van het Spook helder en vriendelijk stonden, durfde hij die toch niet aanzien.

„Ik ben de Geest van het Tegenwoordige Kerstfeest,” zeide het Spook. „Zie mij aan!”

Scrooge deed het vol eerbied. Het Spook was in een donkergroene mantel gehuld, die met wit bont omzet was. Die mantel hing het verschijnsel zoo los om het lijf, dat deszelfs borst geheel naakt was, even alsof zij door geene kunst bedekt wilde zijn. Deszelfs voeten, die van onder de breede plooiën van den mantel voor den dag kwamen, waren mogelijk bloot, en op het hoofd droeg de gedaante niet anders dan een krans van hulstbladeren, hier en daar met glinsterende spiegels omhangen. De haren van het Spook hingen in donkerbruine lokken om deszelfs hals, en los als met zijn opgeruimd gezicht, vonkelend oog, milde hand, vroolijke stem en ongedwongene manieren strookte. Rondom zijne middel droeg het een ouden gordel, waaraan eene schede zonder degen stak, welke er voor het overige zeer verroest uitzag.

„Gij hebt zekerlijk nooit voorheen iets gezien, wat naar mij gelijkt!” riep het Spook uit.

„Neen, nooit!” luidde Scrooge's antwoord.

„Gij hebt u zekerlijk nooit met de jongere leden van mijn huisgezin opgehouden? Ik meen daarmede mijne oudere broeders (want ik zelf ben nog zeer jong) die in de laatste jaren geboren zijn,” voer het Spook voort.

„Dat geloof ik niet,” zeide Scrooge. „Ik ben zeer beducht dat ik het niet zal gedaan hebben. Hebt gij veel broeders gehad, Geest?”

„Meer dan achttienhonderd.”

„Eene schrikkelijke familie om er den kost aan te geven!” zeide Scrooge binnensmonds.

De Geest van het Tegenwoordige Kerstfeest stond op.

„Geest!” hervatte Scrooge, op een toon van onderwerping, „breng mij heen waar gij wilt. Den ganschen laatsten nacht heb ik gedwongen moeten reizen, maar heb toen eene les ontvangen, welke thans op mij werkt. Indien gij mij iets te onderrichten hebt, laat mij in dezen nacht mijn voordeel daarmee doen.”

„Raak mijn gewaad aan!”

Scrooge deed zooals gezegd was, en hield zijn kleed vast.

„De hulsttakken, het mareloof, de roode bessen, het klimop, de fazanten, de ganzen, het andere gevogelte, het wild, het vleesch, de saucijzen, de oesters, de taarten, de tulbanden, de puddings, de fruiten en de punch, alles was in een oogenblik verdwenen. Van de gansche kamer met haar brandend vuur, den rooden glans, tot den tijd van den nacht toe, was evenmin iets meer te zien, en zij stonden op den ochtend van den Kerstdag in de openbare straat, alwaar het volk (want het weder was bitter koud) eene ruwe, maar toch levendige en voor het gehoor niet ongenoeglijke muziek maakte met het wegschrapen van de sneeuw voor de deuren en uit de goten der huizen, van waar het voor de kinderen eene dolle pret was, die naar beneden te hooren ploffen, en zich aldaar in kleine jachtsneeuwbutjes te zien verstuiven.

De gevels der huizen zagen er zeer zwart uit, en de venster-ramen nog zwarter, hetgeen sterk afstak tegen het zuivere dekkleed van sneeuw op de daken en met de sneeuw op den grond. In de laatste waren door de zware wielen der karren en wagens diepe sporen en dwarssporen gegroefd. De lucht was donker en in de nauwere straten hing een half ontdooide,

half bevrozen mist, waarvan de zwaardere deeltjes in eene regenbui van roetdruppels nedervielen, even alsof al de schoorsteenen van Groot-Brittannië, volgens onderlinge afspraak, in den brand waren geraakt en naar hartelust zich van al hun inhoud ontlastten. In het gestel van de lucht of in de stad was niets bijzonder opvroolijks, en evenwel heerschte er een voorkomen van blijgeestigheid, hetwelk de liefelijkste zomerlucht en de heldere zonneschijn zoo zichtbaar niet zouden verspreid hebben.

Al het volkje, dat boven op de daken der huizen bezig was met de sneeuw weg te schoffelen, was even dartel en welgemoed, schreeuwde elkander nu het eene, dan het andere toe, en wisselde van tijd tot tijd uit dartelheid ook wel eens een enkelen sneeuwbal — een veel beter werptuig dan menig schamper woord — hartelijk lachende wanneer hij trof en niet minder hartelijk wanneer hij miste. De winkels der vogelkoopers waren nog ten halve open, en die van de fruitverkoopers prijkten in vollen luister. Men zag er groote, ronde, dikbuikige manden vol hazelnooten, die naar de buiken geleken, waarmede sommige oude gentlemen gewoon zijn voor de deuren hunner huizen te staan pronken, of waarmede zij waggelend de straten doorloopen. Men zag er roode of bruine ritsen van Spaansche uien, met breede linten samengebonden, op de planken ten toon gespreid ter uitlokking der schuwe meisjes, wanneer zij in het voorbijgaan de oogen op het nederhangende mareloof sloegen. Men vond er appelen en peren tot hooge piramiden op elkander gestapeld. De druiftrossen waren uit goedhartigheid van den winkelier in de meest in het oog loopende hoeken opge-

Er was niets opvrolijkends in de lucht.

hangen, opdat de voorbijgangers tenminste het voordeel zouden hebben gratis te mogen watertanden. Opgehoopte stapels van St.-Lambertsnoten deden door hun geur aan voormalige wandelingen in de bosschen gedenken en aan het vermakelijk geschuivel tot de enkels toe door de verdorde bladeren. De gouden zilvervischjes in glazen kommen, te midden van al die fruiten geschakeerd, schenen, hoezeer tot een koudbloedig geslacht behoorende, te weten, dat er iets bijzonders gaande was, en doorzwommen hun klein wereldje in sprakelooze vroolijkheid.

En dan die kruidenierswinkels! bijna gesloten met een of twee nedergeslagen luiken; maar welk een pronk achter die gapingen! Tot de weegschalen toe maakten in het nederzakken op de toonbank zulk een vroolijk gedruisch; de bussen werden met zulk eene goochelaarsbehandigheid gekregen en weggezet; de geur van de koffie en thee was zoo aangenaam voor den reuk; de rozijnen waren zoo zoet en zoo lekker, de amandelen zoo wit, de pijpen kaneel zoo lang en zoo gaaf; de andere kruidenierswaren zoo heerlijk, de gekonfijte fruiten zoo uitlokkend in gesmolten suiker ingelegd, dat de onverschilligste aanschouwers er wel eene ongesteldheid aan wagen moesten. De vijgen waren niet alleen zoo sappig en vleezig, de Fransche pruimen zoo bevallig in de zwierig opgeschikte kistjes nedergelijd, alles zoo heerlijk om te gebruiken en in den feestpronk van den Kersttijd gedost: maar ook al de koopers hadden zulk eene haast en waren zoo vol van verwachting van het vermaak, dat hun wachtte, dat zij, onder het rammelen van hunne mandjes, elkander bij de deur omverliepen, het gekochte op de toonbank lieten liggen, terugkwamen, om het vergetene

te halen, en met de hoogste weltevredenheid allerlei zulke mislagen begingen, terwijl de kruidenier en zijn volkje zoo opgeruimd en spraakzaam waren, dat de gepolijste hartjes, waarmede zij hunne schootsvellen van achteren vasthaakten, wel voor hunne eigene harten hadden kunnen doorgaan, die zij ter algemeene beschouwing ten toon droegen, al ware het ook, dat de winterspreuwen het goedvonden er aan te komen pikken.

Weldra riep het klokgebrom de gansche goede gemeente naar de kerken en de kapellen, waarheen zich dan ook iedereen met het vroolijkste gezicht en in zijn zondagspakje gedost begaf. Tegelijkertijd zagen zij eene menigte van menschen uit een aantal stegen en dwarsstraten komen, die zich met hun middageten naar de bakkerswinkels begaven. Het Spook scheen in het gezicht van die arme feestgangers veel belang te stellen, want het ging met Scrooge naast zich in de deur van een bakkerswinkel staan. Telkens als zij hen voorbijgingen, nam het de deksel van hunne borden af en strooide uit zijne fakkel eenig wierook op hun eten. Die fakkel was van een bijzonderen aard; want eens of tweemaal, terwijl er tusschen die etendragers eenige woorden waren gerezen, besprenkelde hij hen met een paar druppels water daaruit, en terstond was de vrede hersteld. Dan zeiden zij: „Foei! het is eene schande op den Kerstdag te twisten.” En dat was het ook! God weet het, dat was het!

Het luiden der klokken hield op en de bakkerswinkels werden gesloten, hoewel het vroolijke toebereiden van het eten merkbaar bleef aan de natte plekken boven al de bakkersovens, waarvan de muren rookten en smookten alsof de steenen zelve er van gebraden werden.

„Is er een bijzondere geur aan hetgeen, waarmede gij met uw fakkel hun eten besprenkelt?” vroeg Scrooge.

„O ja. Mijn eigen geur.”

„En zou die op elk maal van dezen dag werken?”

„Op elk maal dat met een goed hart gegeven wordt; maar het meest op dat van een arme.”

„Waarom dat?”

„Omdat die zulks het meest noodig heeft.

„Geest!” zeide Scrooge na een weinig gepeinsd te hebben, „het verwondert mij, dat gij alleen van al de wezens uit de vele werelden, die ons omringen, verlangt voor deze lieden de kans van een onschuldig genot te belemmeren.”

„Ik!” riep het Spook uit.

„Gij zoekt hen te berooven van de gelegenheid om op elken zevenden dag te eten, dikwijls den eenigsten waarop men zeggen kan, dat zij iets eten,” zeide Scrooge. „Is dat niet waar?”

„Doe ik dat?” riep het Spook uit.

„Vergeef mij wanneer ik dwaal. Het geschiedt immers in uw naam of in dien van uwe familie,” zeide Scrooge.

„Er zijn hier op uwe aarde sommige lieden,” gaf hem het Spook ten antwoord, „die voorgeven ons te kennen, en die hunne daden van drift, hartstocht, hoogmoed, kwaadwilligheid, haat en nijd, femelarij en baatzucht in onzen naam verrichten; en die ons en al ons geslacht zoo vreemd zijn alsof zij nimmer geleefd hadden. Houd dat in het oog, en verwijt niet ons, maar hun zelve hunne verkeerdheden.”

Scrooge beloofde het te zullen doen, en zij begaven zich onzichtbaar, gelijk te voren, naar de Voorsteden. Het was eene

verwonderlijke eigenschap van het Spook (hetgeen Scrooge reeds in den bakkerswinkel had opgemerkt), dat hij zich, in weerwil van zijne reusachtige gestalte, gemakkelijk overal wist te bergen, en dat het onder een nederig dak met evenveel bevalligheid en in zijn bovenaardsch voorkomen stond als het in de ruimste zaal van een paleis had kunnen doen.

Misschien was het vermaak, hetwelk de Geest er in vond om dit vermogen aan den dag te leggen, of anders was de uitwerking van zijne eigene goedhartige, edelaardige en welmeenende natuur, en zijn medegevoel voor alle arme menschen, de reden waarom hij recht toe recht aan de woning van Scrooge's klerk ging opzoeken. Hij liep althans daarheen en nam Scrooge, die hem bij de slip van zijn mantel vasthield, mede. Toen hij voor den drempel van dien deur gekomen was, lachte de Geest en bleef staan om Bob Cratchit's huis met eene besprenkeling uit zijne fakkel te zegenen. Denk eens na! Bob had zelf niet meer dan vijftien schellingen wekelijksch inkomen; hij stak op elken Zaterdagavond niet meer dan vijftien muntstukken van dien naam in zijn zak, en toch werd zijn huisje van vier kamertjes door den Geest van den Tegenwoordigen Kerstdag gezegend!

Hier zagen zij juffrouw Cratchit, de huisvrouw van Cratchit, netjes maar armoedig gekleed in een omgekeerden mantel, doch braaf met linten en strikken behangen, die toch goedkoop zijn en waarmede men voor zes stuivers al heel wat vertooning kan maken, van haar stoel opstaan. Zij spreidde het tafellaken uit, en werd daarin geholpen door Belinda Cratchit, de tweede van hare dochters, niet minder dan zij zelve met linten opge-

kwikt en bestrikt, terwijl de jongeheer Peter Cratchit eene vork stak in den pot met aardappelen en, met de monstertippen van zijn hemdsboord (Bob's bijzonder eigendom, ter eere van dezen dag aan zijn zoon en erfgenaam afgestaan) in zijn mond, zich op zijn opschik verhoovaardigde en van verlangen brandde om zijn fijn linnen in de Parken onder de fatsoenlijke wereld ten toon te spreiden. Toen kwamen er nog twee van Cratchit's kleintjes, een knaapje en een meisje, al tierende binnen, en gilden het uit van vermaak dat zij, den bakker voorbijgaande, hadden kunnen ruiken dat hunne gans daar boven het vuur hing. Onder het blijmoedigste vooruitzicht op de uien en salie-saus liepen die beide kleinen rondom de tafel te dansen, en verhieven Peter Cratchit's opschik tot boven de wolken, terwijl deze zelf, zonder in het minste grootsch te wezen, hoewel hem zijn kraag bijna deed stikken, het vuur stond aan te blazen, totdat de halsstarrige aardappelen, eindelijk aan het pruttelen gerakende, hard tegen het potdeksel opsprongen, alsof zij verlangden er uit gelaten en gevild te worden.

„Waar zou vadertje toch wel blijven?” zeide juffrouw Cratchit; „en uw broertje de kleine Tim? en Martha komt ook wel een half uur later dan op den Kerstdag van verleden jaar!”

„Hier is Martha moeder!” zeide een meisje, hetwelk op dat oogenblik binnenkwam.

„Daar is Martha, moeder!” schreeuwden de twee kleintjes. „Hoera! O Martha! wij hebben zoo'n gans!”

Welkom lieve! welkom! Hoe is het zoo laat geworden?” zeide juffrouw Cratchit, gaf haar tien, twaalf kusjes en nam met eene vriendelijke bezorgdheid haar sjaal en hoed af.

„Wij hebben gisteravond veel werk af te leveren gehad,” antwoordde het meisje, „en moesten hedenmorgen alles weder aan kant maken.”

„Nu, het komt er niet op aan, als gij er maar zijt,” hernam juffrouw Cratchit. „Kom hier lieve! ga bij het vuur zitten, en God zegene u met dezen dag!”

„Neen, neen! daar komt vader aan,” riepen de twee kleintjes, die overal samen waren. „Verstop u, Martha! verstop u!”

Martha verstopte zich, en daar kwam de kleine Bob, de vader met een mantelkraag van ten minste drie voeten lang behalve de franje er om, met zijn kaal versleten en hier en daar gestopten rok zindelijk afgeschuierd, om er eenigszins knap uit te zien, met den kleinen Tim op zijn schouder, eindelijk ook thuis. Die arme Tim! hij hield een krukje in zijne hand en zat geheel en al in ijzeren beugels.

„Hoe nu? Waar is onze Martha?” riep Cratchit uit en keek in het rond.

Met den kleinen Tim op zijn schouder.

„Zij is nog niet thuis gekomen,” zeide juffrouw Cratchit.

„Nog niet thuis gekomen?” herhaalde Bob, wiens opgewondenheid eensklaps daalde; want hij was den ganschen weg over van de kerk af Tim's paardje geweest, en zeer vroolijk thuis gekomen. „Nog niet thuis gekomen, en dat op Kerstdag!”

Martha kon het niet over zich verkrijgen hem langer teleur te stellen, al ware het dan ook maar uit scherts. Zij kwam van achter het kantoordeurtje te voorschijn en vloog hem in de armen, terwijl de kleintjes Tim hutselden en hem naar het waschhok droegen, om hem den pudding in den koperen ketel te doen hooren zingen.

„En hoe heeft de kleine Tim zich gehouden?” vroeg juffrouw Cratchit, nadat zij Bob dapper om zijne lichtgeloovigheid uitgelachen en Bob zijne dochter naar hartelust omhelsd had.

„O zoo goed, en veel beter dan het behoeft,” antwoordde Bob. Soms gaat hij een weinig te veel in gedachten zitten, en dan heeft hij de zonderlingste invallen die men zich kan verbeelden. Onder het naar huis gaan vertelde hij mij, dat hij blij zou zijn als het volk hem in de kerk had zien zitten, omdat hij kreupel is, en het hun om zijnentwil aangenaam zou zijn op den Kersttijd dengene te gedenken, die de kreupelen deed wandelen en den blinden het gezicht wedergaf.”

Bob vertelde hun dat met eene bevenden stem, die nog sterker beefde toen hij zeide, dat de kleine Tim sterk en gezond werd.

Daar hoorde men het krachtige stampen van zijn krukje op den vloer, en de kleine Tim kwam, voordat er nog een woord meer over hem gesproken was, vergezeld van zijn broeder en

zuster, binnen. Hij kroop terstond naar het hoekje van den haard; en terwijl Bob, zijne lubben opslaande, even alsof de arme ziel die nog erger kon kreukelen dan hij reeds gedaan had, zekeren gestookten drank in een pot met brandewijn en limoenen klaarmaakte, dien omroerde en op een comfoorzachtjes te koken zette, liep Peter met de twee onafscheidelijke Cratchits heen om de gans te halen, met welke zij kort daarna in zegepraal thuis kwamen.

Daarop volgde een getier, hetwelk u zou hebben doen gelooven, dat eene gans de zeldzaamste van alle vogels was, een gevederd schepsel in vergelijking waarvan een zwarte zwaan voor iets zeer alledaagsch kon gehouden worden; en waarlijk, in dat huis had het er ook wel iets van. Juffrouw Cratchit maakte de jus, die reeds vooraf in eene sauskom gereedgemaakt was, kokend heet; Peter kneedde de aardappelen met een ongeëvenaarden ijver; juffer Belinda roerde de suiker onder het appelmoes; Martha stofte de borden af; Bob nam den kleinen Tim aan een hoekje van de tafel naast zich; de twee kleintjes schoven de stoelen voor iedereen naar de tafel en vergaten daarbij zich zelven niet, en hunne posten innemende, stopten zij de lepels in hun mond, uit vrees dat zij om een stuk van de gans vragen zouden, voordat het hunne beurt was om geholpen te worden. Eindelijk waren de borden opgezet en het gebed werd gedaan. Daarop volgde eene diepe stflte, terwijl juffrouw Cratchit, gereed om het voorsnijmes in de borst van de gans te zetten, hetzelfde in al zijne lengte bekeek. Doch toen zij nu daarmede te werk was en de lang verwachte voorraad van het opvulsel op den schotel nederviel, rees er een

algemeen gejuich rondom de gansche tafel omhoog, en zelfs de kleine Tim, door de twee anderen angevuurd, klopte met den steel van zijn mes op de tafel en begon met een zwak stemmetje „hoera!” te roepen.

Neen, zulk eene gans was er nog nooit geweest! Bob zeide niet te gelooven dat er nog ooit zulk eene gebraden was. De geur en de malschheid van haar vleesch, hare grootte en haar goedkoope prijs maakten het onderwerp der algemeene bewondering uit. Door het appelmoes en gekneede aardappelen uitgedijd, leverde zij een genoegzaam maal voor het gansche huisgezin op; ja zelfs, gelijk juffrouw Cratchit met groot genoegen aanmerkte, toen zij nog een klein stukje van een bout op den schotel zag liggen, zij hadden alles niet eens opgegeten. Doch iedereen had genoeg en de kleintjes vooral hadden zich aan de salie- en uiensaus recht te goed gedaan! Thans werden de borden door Belinda weggenomen, en juffrouw Cratchit, te zenuwachtig om iemand mede te nemen, ging alleen de kamer uit om den pudding te halen en voor te zetten.

Als die nu niet eens gaar genoeg was? Als hij eens bij het uitnemen uitéén viel? Als er eens iemand over den schutting geklommen was en hem had weggenomen, terwijl zij zich met de Kerstmisgangers hadden vroolijk gemaakt? Op alle die vooronderstellingen werden de twee kleintjes doodelijk bleek. Er was geen indruk van vrees, waaraan zij zich niet overgaven.

Hoera! waar komt al die stoom vandaan? De pudding is uit den ketel genomen. Het riekt in het waschhok, alsof het de dag van de natte wasch geweest was! Dat komt van den doek. Het is er eene lucht als van een ordinarishuis en een pastei-

Dat is de pudding.

bakkerswinkel naast elkander met dat van eene waschvrouw aan den eenen kant! Dat is de pudding. Na verloop van eene halve minuut kwam juffrouw Cratchit met eene hoogroode kleur, maar hoogmoedig meesmuilende, weder binnen; zij hield den pudding op hare armen, die, zoo hard en stijf als een vier-en-twintig ponder, in een paar maten brandewijnsaus lag te drijven, en bovenop met een takje Kersthulst versierd was.

„Een heerlijke pudding!” zeide Bob Cratchit, en voegde er in alle bedaardheid bij, dat hij het voor het beste gewrocht van dien aard hield, hetwelk juffrouw Cratchit's handen sedert hun trouwdag hadden toebereid. Juffrouw Cratchit erkende, nu het pak haar van het hart was, dat zij bevreesd was geweest of er wel genoeg meel aan besteed was. Iedereen had er het zijne van te zeggen, maar er was niemand die zeide of dacht dat de pudding voor een groot gezin te klein was. Dat zou ook inderdaad eene ketterij zijn geweest. Iedereen, die den naam van Cratchit droeg, zou zich geschaamd hebben daarvan een balletje te durven opgooien.

Eindelijk was de maaltijd afgelopen; het tafellaken werd weggenomen, de plaat rondom den haard schoongeveegd en een nieuw vuur aangelegd. Het mengsel, dat in de kom was, werd geproefd en goed bevonden; er werden appelen en oranjeappelen op de tafel en eene ijzeren plaat vol hazelnoten op het vuur gezet. Cratchit's gansche gezin plaatste zich in hetgeen Bob Cratchit een kring noemde, maar hetgeen eigenlijk een halven kring beteekende; om den haard en naast Cratchit's elleboog stond het tafeltje met al de glazen die er voor het gansche gezin voorhanden waren, te weten, twee drink-

glazen met een pronkkop, waarvan het oortje afgebroken was.

De warme drank uit de kom bleef echter evengoed in dezelve als hij in gouden bekers zou gedaan hebben. Bob schonk ze vol, terwijl zijne oogen van vergenoegen tintelden en de hazelnoten boven het vuur knapten en kraakten dat het een lust was om aan te hooren. Toen zeide Bob :

„Nu, lieve kinderen! Op onzen vroolijken Kerstdag! God schenke ons zijn zegen!”

Het gansche gezin herhaalde dien wensch.

„God zegene ieder van ons!” zeide de kleine Tim het laatst van allen.

Hij zat zeer dicht bij zijn vader op zijn klein stoeltje. Bob hield zijn klein vermagerd handje in zijn hand, even alsof hij bevreesd was dat iemand het kind, dat hij zoo beminde, van zijne zijde zou wegrukken.

„Geest!” zeide Scrooge, met een belangstelling die hij nooit voorheen ondervonden had. „Zeg mij, zal kleine Tim in het leven blijven?”

„Ik zie een ledige plaats in dien hoek van den schoorsteen,” antwoordde de Geest, „en een krukje zonder eigenaar, zorgvuldig bewaard. Indien deze Schimmen door de toekomst onveranderd blijven, zal het kind sterven.”

„Och neen!” zeide Scrooge. „Och neen! goedertierene Geest! zeg dat hij in het leven zal blijven.”

„Indien deze Schimmen door de toekomst onveranderd blijven,” hernam de Geest, „zal geen ander van mijn geslacht hem hier wedervinden. En wat zou dat ook? Als hij sterven wil, is

het ook het best dat hij sterve en ons van het overtollige der bevolking bevrijde."

Scrooge liet op het hooren van deze aanhaling zijner eigene woorden het hoofd tegen zijne borst hangen, en werd van droefheid en berouw overstelpt.

„Mensch!" sprak de Geest; „indien gij dan in uw hart een mensch en niet van steen zijt, laat af zulk een onzin te spreken, voordat gij weet wat en waar dat overtollige is. Zult gij beslissen welke menschen leven en welke menschen sterven moeten? Het kan zijn dat gij in des hemels oog veel minder waarde hebt en veel minder verdient te leven dan millioenen, die naar het kind van dien armen man gelijken. O mijn God! moet men den worm op het boomblad hooren verklaren dat er te veel van zijne hongerende broeders in het zand leven?"

Scrooge verootmoedigde zich voor dit verwijt van den Geest en sloeg zijne oogen naar den grond, doch hief die op het hooren van zijn eigen naam weldra weder op:

„Op mijnheer Scrooge's gezondheid! Ik wil op mijnheer Scrooge's gezondheid drinken. Hij is de aanlegger van ons feest."

„Een fraaie aanlegger van ons feest, waarachtig!" riep juffrouw Cratchit uit, terwijl haar het bloed naar de wangen steeg. „Ik wenschte wel, dat wij hem eens hier hadden. Ik zou hem eens naar mijn gemoed onthalen op een stukje, dat hem, zooals ik hoop, wel bekomen zou."

„Lieve," zeide Bob, „denk aan de kinderen en aan den Kerstdag."

„Ja, waarlijk het moet ook wel op een Kerstdag zijn, dat

men de gezondheid zal drinken van zulk een hatelijk, hartvochtig en ongevoelig mensch als mijnheer Scrooge. Gij weet, dat hij het is, Robert! Niemand kan dat beter weter dan gij, arme sukkel!"

„Lieve, denk aan den Kerstdag," luidde Bob's goedhartig antwoord.

„Niet om zijnentwille," hervatte juffrouw Cratchit, „maar om uwentwille en om des Kerstdags wille zal ik op zijne gezondheid drinken. Lang moge hij leven! op onzen vroolijken Kerstdag en zijn gelukkig Nieuwjaar! — hij zal ook wel recht vroolijk en recht gelukkig zijn, daar twijfel ik niet aan!"

De kinderen dronken den toast na haar. Het was het eerste dat zij deden, waarin hun hart geen deelnam. De kleine Tim dronk het laatste van allen, maar gaf er geen pepernoot om. Scrooge was de wildeman voor het gansche gezin. Het noemen alleen van zijn naam verspreidde een nevel van somberheid over hen, en het duurde wel vier of vijf minuten voordat deze weder geweken was.

Nadat die bui voorbijgegaan was, werden zij nog tienmaal vroolijker dan te voren, alleen op de gedachte, dat zij met den bullekak Scrooge niet meer te doen zouden hebben. Bob Cratchit berichtte hen, hoe hij eene aanstelling voor Peter in het oog had, welke hem, indien hij dezelve kreeg, vijf á zes stuivers in de week zou opbrengen. De twee kleintjes begonnen te schateren van lachen, op het denkbeeld, dat Peter eene affaire zou hebben, en Peter zelf zat van tusschen zijn kraag peinzende in het vuur te kijken, alsof hij in stilte overwoog, welke bijzondere kleedingstukken hij zoo al koopen zou, wanneer hij in

het bezit van zulk een ontzettend inkomen zou geraakt zijn. Martha, die een eenvoudig leermeisje van eene naaister was, vertelde hun vervolgens, welk soort van werk zij te doen had, en hoeveel uren achtereen zij zat te arbeiden, en hoe zij morgenochtend eens lekkertjes een gat in den dag wilde slapen, omdat zij toch morgen den ganschen dag thuis bleef. Eveneens hoe zij weinig dagen geleden eene Gravin met een Lord had gezien, en hoe die bijna wel „zoo lang als Peter was,” waarop Peter zijn kraag zoo hoog optrok, dat men zijn hoofd niet meer zien kon. Intusschen gingen de komen de hazelnooten dapper in het rond, waarop kleine Tim een liedje zong van een kind, dat in de sneeuw verdoold geraakte; want kleine Tim had een lief klagend stemmetje, en zong het inderdaad zeer goed.

In dat alles lag niets van eene hooge beteekenis. Zij waren niet fraai gekleed; hunne schoenen waren ver van waterdicht te zijn; hunne kleeding was poovertjes, en het is niet onwaarschijnlijk, dat Peter met de pandjeshuizen niet onbekend was. Doch zij waren gelukkig dankbaar, weltevreden onder elkander, en toen zij nu nog gelukkiger schenen te zijn, terwijl de Geest vóór het heengaan hen nog met zijne fakkel besprenkelde, hield Scrooge tot op het uiterste oogenblik zijne blikken op hen, en vooral op den kleinen Tim, gevestigd.

Het werd nu donker en begon hard te sneeuwen en terwijl het Spook met Scrooge door de straten ging, was het verwonderenswaardig te zien, hoe de vuren in al de keukens en kamers blaakten. Hier vertoonde die glans de toebereidselen tot een vroolijk feestmaal. De borden werden voor het vuur gewarmd en de donkerroode gordijnen werden dichtgeschoven,

om de koude uit de kamer te weren. Daar liepen al de kinderen ten huize uit in de sneeuw, om hunne getrouwde zusters, broeders, nichten, ooms en tantes te gemoet te gaan, en hun den groet van den dag af te winnen. Hier zag men tegen de venstergordijnen de schaduw der zich verzamelende gasten, en daar zag men eene groep lieve meisjes, allen met hoeden op en viltten laarsjes aan, allen tegelijk snappende, naar het huis van een dichtbij wonenden buurman trippelen. Wee, wee den arme ongehuwde (en zij wisten het wel, die looze heksjes!) die haar met den gloed der warmte op de koontjes aldaar zag binnenkomen!

Naar het aantal te oordeelen dergenen, die men op de straat naar hunne gezelschappen gaan zag, zou men hebben moeten denken, dat er niemand thuisgebleven was om gasten te verwelkomen, en niet dat er in al de huizen gezelschap werd verwacht, en dat er vuren brandden, waarvan de vlam tot halfweg in den schoorsteen opsteeg. Goede hemel! hoe vermaakte zich de Geestverschijning daarover! Hoe ontblootte zij hare breede borst! hoe opende zij hare groote hand! hoe gleed zij voort en stortte met een milddadig hart over alles wat binnen haar bereik kwam, hare blijde schadelooze vreugde uit! Tot de lantarenopsteker toe, die voor hen uitliep om de donkere straat met lichtende vlekjes te vervroolijken, en die er zich op aangekleed had om den avond ergens in vroolijkheid te gaan doorbrengen, lachte van harte, toen hem de Geest voorbijging, hoezeer die lantarenopsteker weinig wist, dat hij dien avond in een ander gezelschap dan in dat van zijn Kerstfeest geweest was!

En nu stonden zij, zonder een enkel waarschuwend woord

van het Spook vooraf, op eenmaal aan eene eenzame, akelige kust, alwaar zware steenklompen in het rond verspreid lagen, alsof het eene begraafplaats voor reuzen was. Het water liep zoover op als het maar wilde — althans het zou zulks gedaan hebben, zoo niet de vorst het aan banden had gehouden. Er groeide niets dan een weinig mos, varenkruid en een weinig dor spichtig gras. In het westen had de ondergaande zon eene roode, vurige streep achtergelaten, welke die woeste schouwplaats nog voor een oogenblik verlichtte, en vervolgens, al lager en lager en lager zinkende, in de duisternis van den stikdonkersten nacht onderging en verdween.

„Welke plaats is dit?” vroeg Scrooge.

„Het is eene plaats alwaar mijngravers wonen, die in de ingewanden der aarde arbeiden,” antwoordde het Spook. „Doch zij kennen mij. Zie!”

Door het venster van eene hut zagen zij een licht schijnen en zij spoedden er zich heen. Den muur van klei en steen doordringende, vonden zij een vroolijk gezelschap rondom een brandend vuur gezeten. Het bestond uit een oud, stokoud man en eene vrouw met hunne kinderen, en kindskinderen en nog een geslacht verder, allen in hunne zondagspakjes gekleed. De oude man zong hun een Kerstlied, met eene stem, welke zich zelden boven het gehuil van den wind in die verre eenzaamheid verhief. Het was, toen hij een knaap was, reeds een oud lied geweest. Het gansche gezelschap viel van tijd tot tijd met hem in. Zoo dikwijls zij hun zang met den zijnen paarden, werd de oude man vroolijk en luider, maar zijne stem werd zwakker zoodra zij ophielden.

Het Spook hield zich hier niet op, maar beval Scrooge zijn mantel vast te houden, en begaf zich, over het moeras heenloopende — waarheen? Toch niet in zee? — Ja waarachtig, in zee! Scrooge zag, toen hij omkeek, tot zijn ontzettenden schrik, het uiteinde van het land en eene barre klippenrij achter zich. Hij werd verdoofd door een donderend gedruisch van het water, hetwelk te midden der holen, die het reeds uitgegraven had, loeide en raasde en den grond poogde te ondermijnen.

Nagenoeg eene mijl van het land af stond, op een akelig rif van blinde klippen, waartegen de baren het gansche jaar door woest en zwalpend aansloegen, een eenzame vuurtoren gebouwd. Het zeewier bedekte er den voet van, en de voorloopers der stormen, de zeemeeuwen — op de vleugels des winds gedragen, gelijk het zeewier op het water — rezen en daalden er rondom evenals de baren, over welker oppervlakte zij heenstreken.

Doch zelfs hier hadden twee menschen, die den vuurtoren bezorgden, een vuur aangelegd, hetwelk door het kijkvenster in een dikken steenen muur een straal van licht over de sombere zee verspreidde. Zij reikten elkander over de ruwe houten tafel heen hunne forsche handen toe, wenschten elkander, bij eene kan met grog, een vroolijken Kerstavond, en een van hen, de oudste, wiens gezicht zoodanig van de stormen en het slechte weder geleden had, dat het bijna voor het beeld van een oud schip had kunnen dienen, hief een lied aan met eene stem, welke op zich zelve wel naar een stormwind geleek.

Het Spook ijldede weder met Scrooge voort over de donkere en woelende zee, totdat zij, gelijk het hem zeide, ver van alle

kusten verwijderd zijnde, aan boord van een schip nederstreken. Zij stonden naast den stuurman bij het roer, naast dengene, die op het voorschip op den uitkijk stond, en naast de manschappen, die de wacht hielden. Het waren allen even donkere, even spokerige gedaanten, op hunne verschillende posten; doch ieder van hen bromde een Kerstlied, of dacht aan den Kerstdag, of sprak in stilte met een zijner kameraden over een vorigen Kerstdag, en bracht daarmede in verband de hoop van de verlangde haven te bereiken. Iedereen aan boord, hij mocht ruw of goedgehartig, slapend of wakende zijn, had op dien dag een vriendelijker woord dan op de andere dagen des jaars voor zijne reisgenooten overgehad, eeniger mate in zijne vreugde gedeeld, en gedacht aan al de afwezigen, die hem ter harte gingen, en gevoeld dat het ook dezen aangenaam zijn zou aan hem te denken.

Terwijl Scrooge naar het huilen van den wind luisterde en bij zich zelven overpeinsde hoe plechtig het denkbeeld toch wel was, zoo in de stilte der duisternis en verlatenheid over een ongekenden afgrond heen te steven, wiens diepte zoo geheim en onpeilbaar was als de dood zelf, verwonderde het hem uitermate iemand recht hartelijk te hooren lachen. Scrooge stond er nog verbaasder over, toen hij in die stem de stem van zijn neef herkende, en zich zelven in eene lichte, droge vroolijke kamer bevond, terwijl de Geest glimlachend naast hem stond, om met de blijken van eene goedkeurende vriendelijkheid dien neef te beschouwen!

„Ha! ha! ha!” lachte Scrooge's neef; „ha! ha! ha!”

Indien gij bijgeval, hetgeen evenwel niet waarschijnlijk is,

iemand kennen mocht wiens lach vroolijker is dan die van Scrooge's neef was, dan wil ik er anders niet van zeggen dan dat ik met dien man gaarne kennis wil maken. Eilieve breng hem daartoe bij mij.

Het is eene billijke en gelukkige schikking der menschelijke zaken, dat, terwijl zich de besmetting van ziekte en droefheid mededeelt, er ook aan den anderen kant niets zoo onwederstaanbaar op het medegevoel werkt als de lach eener vroolijke blijgeestigheid. Toen Scrooge's neef zoo hartelijk lachte dat hij zijne zijde vasthield, zijn hoofd er van knikkebolde, en dat hij duizenderlei grillige trekken in de spieren van zijn gelaat kreeg, begon Scrooge's nicht, zijne vrouw, even hartelijk te lachen als hij. Al de vrienden, waarvan zij omringd waren, wilden, zoo het scheen, niet voor hen onderdoen en schaterden het even lustig uit.

„Ha! ha! ha! ha! ha! zoo waar als ik leef, hij zeide dat de Kerstdag maar malligheid was,” riep Scrooge's neef uit, „en dat meende hij inderdaad.”

„Dat is zooveel te meer schande voor hem, Frits!” zeide Scrooge's nicht met verontwaardiging. Gezegend zijn toch die vrouwtjes; zij doen nimmer iets ten halve. Het is haar altijd oprecht gemeend.

Scrooge's nicht was schoon, buitengewoon schoon. Zij had een goed, openhartig gezicht, kuiltjes in hare wangen, een kleinen mond, die om te kussen geschapen scheen, zooals hij ook buiten twijfel gekust werd; een allerliefst kinnetje, vooral wanneer zij lachtte, en het vriendelijkste paar oogen in haar hoofd, dat men bij zulk een schepseltje kan verlangen. Zij was

plaagziek van aard, gij begrijpt wat ik meen; maar genegen om alles weder goed, o zoo goed te maken.

„Hij is een rare oude sijs,” voer Scrooge's neef voort, „dat is waar, en veel aardigheid zit er niet bij hem. Evenwel, zijne gebreken brengen hunne eigene straf mede, en ik heb mij in geen enkel opzicht over hem te beklagen.”

„Ik geloof dat hij schatrijk is, Frits!” zeide Scrooge's nicht. „Gij hebt mij dat althans meermalen gezegd.”

„Wat helpt hem dat, lieve? Zijne schatten dienen hem nergens toe. Hij doet er volstrekt geen goed mede. Hij verschaft er zich zelve niet eens eenig gemak of genot voor. Hij gunt zich zelfs het genoegen niet van te denken, dat hij niet anders doet dan het voor ons te potten. Ha! ha! ha! ha! ha!”

„Ik mag hem niet lijden,” merkte Scrooge's nicht aan. De zusters van Scrooge's nicht en al de andere meisjes waren van dezelfde gedachte.

„Ik wel,” zeide Scrooge's neef. „Het spijt mij van hem — maar kwaad op hem wezen kan ik niet, al zou ik het willen. Wie lijdt het meest door zijne grillen? Hij zelf. Kreeg hij het daar niet in zijn hoofd om niet bij ons ten eten te willen komen? Wat is er het gevolg van? Maar veel verliest hij niet aan ons maal.”

„En ik geloof, dat hij er zeer veel aan verliest,” viel Scrooge's nicht hem in de rede. Al de anderen dachten er ook zoo over, en men moest erkennen, dat zij bevoegd waren om er over te oordeelen, dewijl zij het maal zoo even genuttigd hadden en, met het nagerecht op de tafel, rondom de lamp bij het vuur zaten.

„Nu, het verheugt mij, dat gij allen er zoo over denkt,” zeide Scrooge’s neef; want ik stel weinig krediet in zulk jonge huishoudsters. Wat zegt gij er van Topper?”

Topper had merkbaar het oog op eene der zusters van Scrooge’s nicht laten vallen, want hij gaf ten antwoord, dat eene ongehuwde een rampzalige balling was, die geen recht had om zijne meening over dat onderwerp te uiten; waarop de zuster van Scrooge’s nicht — de poezelige — met den kanten cachetout, niet die met de rozen — hevig begon te kleuren.

„Goed zoo, Frits!” zeide Scrooge’s nicht, en klapte in hare handen. „Hij zegt ook nooit zijne gansche meening, mijn rare vent!”

Scrooge’s neef begon opnieuw van lachen te schateren en het was onmogelijk de besmetting tegen te gaan, hoezeer de poezelige zuster al haar best deed om het door middel van gekruide azijn gedaan te krijgen. Zijn voorbeeld werkte als een loepend vuurtje.

„Ik wilde slechts zeggen,” hervatte de neef, „dat het gevolg van zijne weigering om bij ons te komen en zich met ons vroolijk te maken, is, dat hij daardoor de gelegenheid heeft laten voorbijgaan om eenige oogenblikken van onschuldig vermaak te genieten. Ik ben verzekerd dat hij aan ons een veel vermakelijker gezelschap verliest dan aan zijne eigene gedachten, hetzij op zijn vochtig kantoor of op zijne stoffige kamer. Ik denk alle jaren dezelfde jacht op hem te maken, hij moge er al of niet zin in hebben, want ik heb medelijden met hem. Hij mag tot aan zijn dood toe om den Kersttijd lachen; toch zal hij er betere gedachten van krijgen, dat wil ik wedden, als hij

mij het eene jaar voor en het andere na bij hem ziet komen om hem te vragen: „Hoe vaart gij, oom Scrooge?” Al bewoog het hem ook maar om zijn armen klerk een vijftig ponden na te laten; dan doe ik daar genoeg aan; en gisteren heb ik zijn hart, geloof ik, al getroffen.”

Nu was de beurt om te lachen aan de anderen, op het denkbeeld dat hij Scrooge's hart zou getroffen hebben. Doch daar hij zeer goedhartig van aard was en weinig zijn hoofd er mede brak waarom men lachte, als hij maar hoorde lachen, spoorde hij allen in hunne vroolijkheid aan en liet blijmoedig de flesch rondgaan.

Na de thee werd er een weinig muziek gemaakt: want de geheele familie was muzikaal en zag, dat verzeker ik u, tegen het levendigste presto of de moeielijkste fugo niet op. Topper was een goed zanger en kon er met zijne zware basstem onder brommen, zonder dat hem daarvan de aderen voor het voorhoofd zwollen, of zonder zoo rood in het gezicht te worden alsof hij een oven had aangeblazen. Scrooge's nicht speelde goed op de harp en, onder andere liedjes, een eenvoudig deuntje (een nietsbeduidend ding — in een paar minuten kon men het leeren fluiten) hetwelk zeer bekend was geweest aan het kind dat Scrooge uit de kostschool kwam halen, zooals hem de Geest van de vorige tijden had herinnerd. Onder het zingen daarvan kwam hem alles te binnen wat die Geest hem vertoond had; hij werd meer en meer verteederd, en begon te gelooven dat hij, jaren geleden meer daarnaar hebbende kunnen luisteren, vanzelf het waar geluk en genot des levens zou hebben leeren kennen, zonder dat hem daartoe de spade des

doodgravers, die Jakob Marley begraven had, benoodigd ware geweest.

De geheele avond werd evenwel niet aan de muziek gewijd. Een weinig daarna begonnen zij panden te verbeuren, want het is goed somtijds weder een kind te worden, en dat komt nooit beter te pas dan op Kersttijd, toen de oppermachtige Stichter van dat feest zelf een kind was. — Maar wacht eens! Eerst werd er blindemannetje gespeeld. Niets natuurlijker dan dat. Ik voor mij geloof even weinig dat Topper in het geheel niet zien kon, als ik geloof dat hij oogen in zijne laarzen had. Ik houd het er voor, dat het eene gemaakte mouw was tusschen hem en Scrooge's neef, en dat de Geest van het Tegenwoordige Kerstfeest daarvan wist. De manier, waarop hij de poezelige zuster met den kanten cachetout achternazat, was eene belediging voor de lichtgeloovigheid der menschelijke natuur. Hij mocht al de strijkijzers naar beneden smijten, over de stoelen heentuinmelen, tegen de piano aanrollen, of achter de gordijnen verwaald geraken, naar welken kant zij ook loopen mocht, liep hij haar achterna. Hij wist telkens waar de poezelige zuster was. Hij tastte naar geene andere. Al viel men hem ook, pof! tegen het lijf en bleef recht voor hem staan, gelijk sommigen deden, hij zou den schijn hebben aangenomen van naar u te tasten die een affront voor uw verstand zou geweest zijn, en terstond daarop weder zijwaarts heenschieten in de richting van de poezelige zuster. Deze riep hem dikwijls toe dat het niet eerlijk was, en dat was het ook inderdaad niet. Doch toen hij haar ten laatste kreeg, toen hij haar, in weerwil van al het ruischen van haar zijden kleed en hare vlugge bewegingen,

voorbij hem heen in een hoekje wist te dringen van waar het ontsnappen haar onmogelijk was, toen eerst werd zijn gedrag allerverfoeilijkst. Want al zijne voorwendfels van haar niet te kennen, van de noodzakelijkheid om haar hoed te betasten en zich verder van de idenditeit van hare persoon te verzekeren door het betasten van zekeren ring aan haar vinger en zekeren ketting om haar hals, o die waren ijselijk en afgrijselijk! Zij heeft hem dat ook zekerlijk niet verborgen gehouden toen zij, terwijl er een andere blindeman met zijn werk bezig was, zoo vertrouwelijk samen in een hoekje achter de gordijnen zaten te keuvelen.

Scrooge's nicht had aan het blindemanspel geen deelgenomen, maar zich gemakkelijk met een stoel en eene stoof in een hoekje nedergezet, alwaar het Spook en Scrooge dicht achter haar stonden. Doch aan het pandspel nam zij deel en liep de gansche rij van vrijers van A. tot Z. met eene vlugheid door, die iedereen verbaasd deed staan. Ook in het spel van Hoe, Wanneer en Waar was zij zeer bedreven en stak daarin, tot groote blijdschap van Scrooge's neef, hare zusters de loef af, hoezeer die anders ook vrij scherpzinnig waren, zooals Topper u wel zou kunnen vertellen. Er waren misschien wel twintig menschen, oud en jong, bijeen, maar die allen speelden mede, tot Scrooge toe; want door de belangstelling in hetgeen hij rondom zich gebeuren zag, vergat hij dat zijne stem niet door hen gehoord kon worden, en kwam somtijds met eene luide gissing voor den dag en raadde dikwijls goed, want de scherpste naald uit de fabriek van Whitechapel was niet scherper dan Scrooge's oog, hoe dom hij ook dikwijls goedvond zich aan te stellen.

Het Spook was ten uiterste verblijd hem in die luim te zien en zag hem zoo vriendelijk aan, dat hij hetzelfde als een jongen bad hem toe te staan aldaar te blijven totdat de gasten zouden heengaan. Doch het Spook zeide dat het niet gebeuren kon.

„Daar begint een nieuw spel!” zeide Scrooge. „Nog een half uurtje, Geest! nog een half uurtje!”

Dat spel heette Ja en Neen. Scrooge's neef moest iets denken en de anderen moesten raden wat; waarbij hij dan zelf niet anders dan met Ja of Neen, naarmate de zaak vereischte, mocht antwoorden. De geweldige vragen, waarmede hij bestormd werd, deden hem verklaren, dat hij dacht aan een dier, een levend dier, een zeer onaangenaam dier, een woest dier, een dier, dat somtijds gromde en bromde, en somtijds praatte; een dier, dat in Londen thuis behoorde en door de straten liep, en toch niet in het openbaar vertoond werd, en tot geen beestenspel behoorde, en nooit op eene markt verkocht werd; dat geen paard, geen ezel, geen os, geen stier, geen tijger, geen hond, geen zwijn, geene kat en geen beer was. Bij elke nieuwe vraag, welke hem gedaan werd, barstte de neef in een hernieuwd geschater uit, zoodat het hem ondoenlijk was, op de sofa te blijven zitten, en hij moest opstaan en stampvoeten van het lachen. Eindelijk riep de poezelige zuster, van eene gelijke bui overvallen, uit:

„Ik heb het! Ik heb het, Frits!”

„Wat is het dan?”

„Uw oom Scro—o—o—oge!”

En die was het ook. Allen juichten den inval zeer toe, hoewel sommigen beweerden, dat de neef de vraag: „Is het een

beer?" met „Ja" had moeten beantwoorden, aangezien een ontkennend antwoord aller gedachten, ingeval dezelve eens die richting mogen gekregen hebben, van mijnheer Scrooge had moeten afleiden.

„Nu kom," zeide Frits; „thans heeft hij ons vrij wat vermaak verschafft, en het zou zeer ondankbaar van ons zijn niet op zijne gezondheid te drinken. Hier hebben we een glas vol heeten wijn, en ik zeg nog eens: „Oom Scrooge!"

„Het is goed! Oom Scrooge!" riepen al de anderen.

„Een vroolijken Kerstdag en een gelukkig Nieuwjaar voor den ouden man, hoe hij dan ook wezen moge!" zeide Scrooge's neef. „Hij wilde het niet van mij aannemen, maar het is hem evenwel van harte gegund. Oom Scrooge dan!"

Oom Scrooge was van lieverlede zoo vroolijk en lichthartig geworden, dat hij het gezelschap, zonder dat zij het wisten, gaarne bescheid had willen brengen en hun in onhoorbare klanken zijn dank had willen betuigen, indien het Spook hem slechts den tijd daartoe gegeven had. Doch de gansche vertooning verdween bij het laatste woord, dat zijn neef uitsprak; en hij bevond zich met het Spook weder op reis.

Op die reis zagen zij veel, gingen zij ver heen en bezochten een aantal huizen, maar allen met een gelukkigen uitslag. De Geest stond naast menig ziekbed en stortte er vreugde en blijdschap over uit; in vreemde landen en het was er alsof men zijn vaderland nabij was; bij menigen zielenstrijd, en allen die denzelven ondervonden, verheugden zich in blijdschap; bij de armoede en zij werd rijk; in weeshuizen, ziekenhuizen en gevangenhuisen; kortom in alle wijkplaatsen van ellende, alwaar

de ijdele mensch, in zijn nietsbeduidend kortstondig gezag, de deur niet gesloten en den Geest niet geweerd had, liet hij zijn zegen na en leerde Scrooge zijne voorschriften.

Het was een lange nacht, indien het er slechts één was, doch Scrooge twijfelde daaraan, omdat de Kerstdagen tot de tijdruimte, welke zij samen besloegen, in één versmolten schenen. Het was daarbij opmerkelijk, dat het Spook, terwijl Scrooge in zijne uitwendige gedaante onveranderd bleef, zichtbaar verouderde. Scrooge had dat reeds opgemerkt, maar sprak er niet van, voordat zij een Driekoningen-kinderfeest verlieten, wanneer hij, naast het Spook op eene opene plaats staande, bespeurde dat diens haren grijs waren geworden.

„Leven de Geesten zoo kort?” vroeg Scrooge.

„Mijn leven op dezen aardbol is ten minste zeer kort,” gaf hem de Geest ten antwoord. „Het eindigt in dezen nacht.”

„In dezen nacht!” riep Scrooge uit.

„Ja, te middernacht. Luister eens. Dat uur nadert reeds.”

In dat oogenblik sloegen de klokken het kwartier voor twaalf uur.

„Vergeef het mij als ik u te veel vraag,” zeide Scrooge, terwijl hij opmerkzaam naar het gewaad van den Geest keek. „Doch ik zie daar van onder uw gewaad iets bijzonders te voorschijn komen, hetwelk niet tot u zelve behoort. Is het een voetje of is het een klauw?”

„Om het vleesch dat er aan zit, zou men het een klauw mogen noemen,” antwoordde het Spook treurig. „Zie eens.”

Uit de plooiën van zijn mantel kwamen twee kinderen voor den dag; gemeene, ellendige, erbarmelijke, mededoogenswaar-

dige voorwerpen. Zij knielden voor zijne voeten neder en klemden zich aan den zoom van zijn kleed vast.

„Zie eens hier mensch! zie eens hier!” riep de Geest uit.

Het was een knaapje en een meisje. Zij zagen er geel, vermagerd, armoedig, met gescheurde kleederen, pruilende, hunkerende uit.

Overal waar de jeugd hunne gelaatstrekken had moeten kenmerken en eene frissche kleur over dezelve verspreiden, had eene gerimpelde hand, naar die van den ouderdom gelijkende, beiden tot een paar kleinen geraamten gemaakt. Waar engelen op hun troon hadden moeten zitten, loeren duivelen met een dreigenden blik. Geene verandering, geene verbastering, geen bederf van het menschelijk lichaam, door het wondervolle der geheimzinnige Schepping voortgebracht, had ooit aan zulke schrikkelijke en afzichtelijke wezens het aanzijn kunnen schenken.

Scrooge deinsde verschrikt achteruit. Toen zij hem aldus vertoond werden, deed hij eene poging om te zeggen dat het „lieve kindertjes” waren, maar die woorden bestierven hem op de tong, en hij was niet in staat zulk eene logen uit te brengen.

„Zijn zij uwe kinderen, Geest?” meer kon Scrooge niet zeggen.

„Het zijn kinderen der menschen,” antwoordde het Spook, op hem nederziende. „Zij ontwijken hunne ouders en hechten zich aan mij. Die knaap is de onwetendheid. Dat meisje is het gebrek. Wacht u voor beiden en voor alles wat zij voortbrengen; maar wacht u vooral voor den knaap; want ik zie, als het er niet van is uitgewischt, verdoemenis op het voorhoofd is geschreven. „Loochen het,” riep de Geest uit, terwijl

hij zijne handen naar de stad uitstreckte. „Heet het hem liegen, die het u verkondigt, maar wacht er het einde van af.”

„Hebben zij nergens eene wijkplaats?” riep Scrooge uit.

„Zijn er dan geen gevangenhuizen?” sprak het Spook, dat hem voor het laatst met zijne eigene woorden aansprak. „Zijn er geene werkhuizen?”

De klok sloeg twaalf.

Scrooge keek naar het Spook om, maar het was er niet meer. Met den nagalm van den laatsten slag herinnerde hij zich de waarschuwing van Jakob Marley, en zijne oogen openslaande, zag hij een statig spookverschijnsel, van het hoofd tot de voeten omkleed, als eene kolom van damp over den grond tot zich komen.

VIERDE VERSCHIJNING.

HET LAATSTE VAN DE DRIE SPOKEN.

DIT Spook naderde hem langzaam, en stil. Toen het dicht bij hem stond, boog Scrooge er eene knie voor; want de lucht zelve, door welke de verschijning zich bewoog, scheen duisternis en geheimzinnigheid rondom zich te verspreiden.

Het was in een somber zwart gewaad gehuld, waarin deszelfs hoofd, gelaat en gansche gestalte gewikkeld waren, zoodat er niets anders dan eene uitgestrekte hand zichtbaar van was. Zonder deze zou het moeielijk gevallen zijn de Verschijning te onderscheiden van den nacht en de duisternis welke haar omringden.

Scrooge gevoelde dat het eene rijzige en deftige gestalte

was, toen zij hem naderde, en dat hare geheimzinnige tegenwoordigheid hem een plechtig ontzag inboezemde. Meer wist hij niet, want het Spook sprak geen woord en bewoog zich niet.

„Zijt gij de Geest der Toekomende Kerstdagen?” vroeg Scrooge.

Het Spook gaf geen antwoord, maar wees met zijnen hand naar den grond.

„Gij zult mij zeker de afschaduwingen toonen der dingen, die nog niet gebeurd zijn, maar in den toekomenden tijd gebeuren zullen?” voer Scrooge voort. „Is het zoo niet, Geest?”

De plooiën van het bovenkleed trokken zich voor een oogenblik samen, alsof het Spook zijn hoofd gebogen had, doch dat was het eenige antwoord hetwelk Scrooge kreeg.

Hoewel nu tamelijk gewoon om met spoken om te gaan, was Scrooge nochtans voor dit sprakeloos verschijnsel zoo bevreesd, dat zijne knieën onder hem knikten, en dat hij, hetzelfde willende volgen, ternauwernood op zijn beenen staan kon. Het Spook bleef eenige oogenblikken wachten, even alsof het zijn toestand bespeurde en hem eenigen tijd gaf om weder bij te komen.

Doch Scrooge werd daardoor slechts erger. Hij gevoelde zich van een onbeschrijflijken angst overvallen op de gedachte, dat van onder het akelig gewaad hem een paar spokerige oogen aanzagen, terwijl hij, al zijn best doende, niets anders kon zien dan de hand van het Spook, zooals die uit de zwarte omhulsel uitstak.

„Geest van den Toekomenden Tijd!” riep hij uit. „Ik vrees u meer dan eenige andere Verschijning, die ik gezien heb.

Doch naardien ik weet, dat uw voornemen is, mij goed te doen, en dewijl ik hoop te zullen leven om een gansch ander mensch te worden dan ik geweest ben, wil ik u gaarne en met een dankbaar hart vergezellen. Wilt gij niet tot mij spreken?"

Hij kreeg geen antwoord; maar de hand strekte zich recht voor hem uit.

„Geleid mij,” zeide Scrooge. „Geleid mij! De nacht is bijna verloopen en ik weet dat hij een kostbare tijd voor mij is. Geleid mij, Geest!”

Het Spook ging hem voor op dezelfde manier als het gekomen was. Scrooge volgde het in de schaduw van zijn gewaad, welke hem, naar het scheen, opnam en verder medevoerde.

Men kan bezwaarlijk zeggen dat zij in de stad kwamen, want het scheen veeleer alsof deze rondom hem oprees en hen vanzelf kwam omringen. Doch daar stonden zij nu midden in dezelve, op de Beurs, onder de kooplieden, die aldaar op en neder liepen, met het geld in hun zak rammelden, in groepjes met elkander stonden te praten, op hunne horloges keken, en in eene peinzende houding met hunne groote gouden cachetten speelden, gelijk Scrooge hen dat meermalen had zien doen.

Het Spook bleef dicht bij een klein groepje handeldrijvende lieden staan. Toen Scrooge opmerkte, dat de hand naar dezen heenwees, deed hij eene schrede voorwaarts om hun gesprek te beluisteren.

„Neen,” zeide een groot dik man met eene geweldige kin. „Ik weet van het een zooveel als van het ander. Al wat ik weet is dat hij dood is.”

„Wanneer is hij gestorven?” vroeg een ander.

„Gisteravond geloof ik.”

„En wat heeft hem gescheeld?” vroeg een derde, terwijl hij uit een geweldig groote snuifdoos een snuifje nam. „Ik dacht dat het leven in hem verroest was.”

„God weet het,” zeide de eerste spreker geuwend.

„Wat heeft hij met zijn geld gedaan?” vroeg een gentleman met een hoogroode kleur, en een klein nederhangend uitwas aan den top van zijn neus, hetwelk trilde als de lel van een kalkoen.

„Daar heb ik niets van gehoord,” antwoordde de man met de breede kin, andermaal geuwend. „Misschien heeft hij het aan zijne compagnieschap nagelaten. Mij heeft hij het niet vermaakt, zóóveel weet ik wel.”

Die aardigheid werd van alle kanten met een lach toegejuicht.

„Het zal naar alle waarschijnlijkheid een goedkoope begrafenis zijn,” zeide dezelfde spreker: „want op mijne eer, ik weet van geen mensch die er heengaat. Willen wij het eens uit de grap doen?”

„Dat mag ik wel lijden, mits wij er een begrafenismaal vinden,” merkte de man met het uitwas aan zijn neus aan; want als ik zoo iets doe, moet ik iets te eten vinden.”

Er ontstond opnieuw een gelach.

„Ik ben in allen gevalle de onbaatzuchtigste van u allen,” zeide de eerste spreker: „want ik draag nooit zwarte handschoenen en eet nooit tusschentijds. Doch wil er een ander heen, goed; ik ook wel. Als ik er recht aan denk, geloof ik ook wel dat ik een bijzonder goed vriend van hem was; want als wij elkander tegenkwamen, bleven wij altijd staan om samen te praten. Goedendag, heeren! goedendag!”

De spreker en de hoorders liepen uit elkander en gingen zich bij andere groepjes voegen. Scrooge kende die lieden, en keek het Spook aan alsof hij eenige verklaring van hetzelfde verwachtte.

Het Spook zweefde eene straat in. Zijn vinger wees op twee personen die elkander tegenkwamen. Scrooge beluisterde deze ook, in de meening dat de verklaring in hunne samenspraak liggen zou. Hij kende die lieden ook volmaakt goed. Het waren kooplieden, rijke en aanzienlijke kooplieden. Hij had er altijd zijn werk van gemaakt om hoog in hunne achting te staan, in het stuk van handel namelijk; geheel alleen in het stuk van handel.

„Hoe vaart gij?” vroeg de een.

„Hoe hebt gij het?” vroeg de ander.

„Wel?” zeide de eerste; „de oude Harpax is eindelijk zoo den hoek omgegaan?”

„Dat hoor ik,” hernam de ander. Het is koud, niet waar!”

„Nog juist van pas voor den Kersttijd. — A propos, kunt gij ook schaatsenrijden?”

„Neen, neen. Ik heb wel andere zaken om aan te denken. Goedenmorgen!”

Geen woord meer! Hierin bestonden de gansche ontmoeting, de gansche samenspraak en het gansche afscheid.

In het eerste oogenblik verwonderde het Scrooge eenigszins dat het Spook in zulke schijnbaar weinig beduidende gesprekken belang stelde, maar zich er van verzekerd houdende dat zij eenige verborgene bedoeling moesten hebben, begon hij bij zich zelve te overwegen welke die zou kunnen zijn. Hij kon

niet wel denken dat zij op den dood van zijn ouden compagnon Jakob Marley eenige betrekking hadden, want die was lang voorbij, en deze Geest was den Geest van den Toekomenden Tijd. Op een ander, die zoo onmiddellijk met hem in betrekking stond, kon hij ze ook niet toepassen; doch geenszins twijfelende of zij moesten, wie er ook het onderwerp van was, eene zedenles voor hem zelve inhouden, besloot hij elk woord dat hij hoorde en alles wat hij zag in de schatkamer van zijn hart te bewaren, en vooral zijne eigene schim waar hij die zien mocht aandachtig gade slaan: want hij was in de vaste verwachting dat zijn toekomstig gedrag hem het kluwen van den draad, dat hij miste, opleveren en hem de oplossing van al die raadsels gemakkelijk maken zou.

Hij zocht daar ter plaatse dan zijne eigene beeltenis op, doch een ander stond in zijn gewone hoekje, en hoezeer de klok laat genoeg voor hem wees om aldaar te zijn, zag hij onder de menigte, die door het portaal heen naar binnen stroomde, niemand die naar hem geleek. Hij verwonderde zich evenwel weinig daarover, want hij had bij zich zelve tot eene andere levenswijze besloten en hoopte en geloofde hierin het uitwensel van dit nieuwe voornemen te zien.

Stil en somber stond het Spook met zijne hand uitgestrekt hem ter zijde. Toen hij uit zijne gedachte ontwaakte, meende hij aan de houding van die hand en hare richting naar hem zelve, dat de onzichtbare oogen hem strak aanzagen. Dit deed hem huiveren en maakte hem kil en koud.

Zij verlieten nu dat woelig schouwtooneel en begaven zich naar een afgelegen gedeelte van de stad, alwaar Scrooge voor-

heen nooit geweest was, hoewel hij deszelfs ligging en kwaden roep zeer wel kende. De straten waren aldaar nauw en morsig; de woonhuizen en winkels zagen er ellendig uit; de bewoners half naakt, dronken, met neergetrapte schoenen en in het geheel haveloos. Al de stegen en gangen ontlasten hun slijk en vuiligheid in de straten, waarop zij uitkwamen, en de gansche wijk ademde niets dan onreinheid, ondeugd en ellende.

Diep in dit hol van schaamteloze ontucht was een laag onaanzienlijk winkeltje onder een afdak, alwaar verroest ijzer, oude vodden, flesschen, beenen, vet en anderen afval verkocht werden. Van binnen lagen op den vloer opgehoopte stapels van verroeste sleutels, spijkers, kettingen, deurehngsels, vijlen, weegschalen, gewichten en allerlei ijzerwaren. Geheimen, die weinigen lust zouden hebben te doorgronden, lagen onder bergen van oude lompen, stukken bedorven vet en knekelhuizen van beenderen verborgen. Midden onder al die koopwaren van zijn handel, bij eene kachel met steenkolen gestookt, zat een grijsharige schelm, die bijna zeventig jaren oud was. Hij had zich tegen de strenge koude van buiten zooveel mogelijk beveiligd door eene smerige, van lappen samengestelde gordijn, die aan een touw hing, en aldaar zat hij in het volle genot van zijne stille afzondering zijne pijp te rooken.

Scrooge en het Spook kwamen bij dien man juist in het oogenblik, toen eene vrouw met een zwaar pak onder haar arm ook in den winkel sloop. Doch zij was nauwelijks daar gekomen, of eene andere vrouw, op dezelfde wijze belast en beladen, kwam er ook in, en deze werd op de hielen gevolgd door een man in een kalen zwarten rok gekleed, die evenzeer

op het gezicht van haar beiden schrikte, als zij het, elkander herkennende, ook gedaan hadden. Na een korte poos van wederkeerige verwondering, waarin de man met de pijp insgelijks deelde, barstten zij alle drie in een schaterenden lach uit.

„Laat de werkster alleen de eerste zijn!” riep degene uit die het eerst binnengekomen was „Laat de waschvrouw alleen de tweede zijn, en laat de knecht van den aanspreker alleen de derde wezen. Kijk hier, oude Joa, dat heet ik eerst recht toevallig, elkander met ons drieën hier zoo, zonder dat wij het van elkander wisten, aan te treffen!”

„Gij hadt er geene betere plaats toe kunnen uitkiezen,” zeide de oude Joa, de pijp uit zijn mond nemende. „Kom in het kantoortje. Gij zijt daar al sedert lang bekend, dat weet gij wel, en de beide andere zijn er ook geene vreemdelingen meer. Stil! wacht totdat ik de deur van den winkel gesloten heb. Hemel! wat knarst zij! Zulke verroeste stukken ijzer als er in de plaats van hare hengsels zitten, zijn nergens meer te vinden, en zulke oude beenen als de mijne zijn, loopen er ook al niet veel. Nu, wij zijn goed voor ons bedrijf en passen wel bij elkander. Kom in het kantoortje, in het kantoortje!”

Dat kantoortje was de ruimte achter de gordijn. De oude man pookte het vuur eens op met een stuk van eene oude ijzeren stoepstang, en de pit van zijne lamp (want het was avond) tusschen zijn vinger en den steel van zijne pijp gesnoten hebbende, nam hij den laatsten weder in zijn mond.

Terwijl hij dat deed, wierp de vrouw, welke reeds gesproken, had, haar pak op den vloer en ging op eene onbeschofte wijze op een stoel zitten, om, met hare armen over elkander ge-

slagen, de andere twee op eene uitdagende wijze aan te zien.

„En wat zou het nu? Wat zou het nu, juffrouw Dilber?” zeide de vrouw. „Iedereen heeft immers het recht om voor zich zelve te zorgen. Dat heeft hij ook wel altijd gedaan.”

„Dat is waar!” zeide de waschvrouw. „Niemand meer dan hij.”

„Welnu, vrouwmensch!” sta dan daar zoo niet te kijken alsof gij doodelijk geschrikt waart. Wij zijn immers niet gekomen om elkander een gat in den zak te snijden, zou ik denken.”

„O neen, o neen,” zeiden juffrouw Dilber en de man tegelijk, „dat willen wij niet hopen.”

„Welnu, dan is het immers goed!” riep de vrouw. „Hiermede is het genoeg. Wie is er om het gemis van een paar zulke vodden erger aan toe? Een doode vent vooral niet, zou ik denken.”

„Neen warentig niet,” zeide juffrouw Dilber, lachende.

„Als hij die nog na zijn dood bewaren moest, die oude raaf,” voer de vrouw voort, „waarom was hij dan geen beter menschenvriend in zijn leven? Als hij dat geweest was, zou hij iemand bij zich gehad hebben om hem te helpen, toen de dood hem trof, in plaats van daar moederziel alleen den adem uit te blazen.”

„Ziedaar het waarachtigste woord, dat iemand nog ooit gesproken heeft,” zeide juffrouw Dilber. „Het is een oordeel geweest, dat over hem gekomen is.”

„Ik wenschte wel, dat het nog een weinig zwaarder geweest was,” hernam de vrouw; „en dat zou het ook wel, daar kunt ge maar heilig en vast op staat maken, als ik mijne handen aan iets anders had kunnen leggen. Maak dat bundeltje eens los, oude Joa! en geef er mij de waarde van op. Spreek rond voor

de vuist weg en parlesjanter niet. Ik ben er niet bang voor de eerste te wezen, en zij mogen het gerust zien. Wij weten immers wel dat wij elkander, voordat wij elkander hier aantreffen, in vele andere zaakjes geholpen hebben. Het is immers geen zonde. Maak maar los, Joa!"

Doch de galanterie van de beide anderen wilde het niet gedogen, en de man in den valen zwarten rok, het eerst de bres beklimmend, haalde zijn buil te voorschijn. Het had weinig om het lijf. Een paar cachetten, een teekendoos, een paar manchetknoopen en een gesp van weinig waarde, zie daar alles. Die voorwerpen werden nauwkeurig bekeken door den ouden Joa, die de som, welke hij voor dezelve geven wilde, met een stuk krijt tegen den muur opschreef en tot een saldo optrok, toen hij zag dat er niets meer bijkwam.

„Ziedaar uwe rekening,” zeide Joa; „en daar leg ik geen schelling bij al moest ik er om gebraden worden. — Wie nu?”

Thans volgde juffrouw Dilber. Hemden, handdoeken, eenige lijfstoelbehooren, twee ouderwetsche zilveren theelepels, eene suikertang en een paar laarzen.

Hare rekening werd op gelijke wijze tegen den muur opgemaakt.

„Ik geef aan vrouwen altijd te veel. Dat is een zwak van mij, waardoor ik mij zelven ruïneer,” zeide de oude Joa. „Ziedaar uwe rekening. Vraagt gij er mij een enkelen penning meer voor, dan zou het mij spijten zooveel geboden te hebben, en ik trok er nog eene halve kroon af.”

„Maak nu mijn pak los, Joa!” zeide de eerste vrouw.

Joa ging tot grooter gemak op zijne knieën er voor liggen, en eene groote menigte knoopen hebbende losgemaakt, trok hij

er eene groote en zware rol donkere stoffen uit te voorschijn.

„Wat is dit alles?” vroeg Joa.

„O zoo!” antwoordde de vrouw lachende en voorover op hare knieën gaande leunen. „Bedgordijnen.”

„Die hebt ge toch niet zoo met ringen en al van zijn bed gehaald, terwijl hij er op lag?” zeide Joa.

„Wel wis en waarachtig heb ik dat gedaan,” antwoordde zij. „Waarom zou ik niet?”

„Gij zijt geboren om fortuin te maken,” hernam Joa, „en dat zult gij zekerlijk doen.”

„Ik zal ten minste mijne hand niet terughouden, als ik, door haar rechtuit te houden, er iets in krijgen kan; en voor zulk een kerel als hij was vooral niet, dat belooft ik u Joa!” antwoordde zij koeltjes. „Nu, pas op, dat gij geen olie op die dekens laat druipen.”

„Zijne dekens?” vroeg Joa.

„Van wien anders, denkt gij?” luidde het antwoord. „Ik geloof niet, dat hij thans zonder dezelve verkouden zal worden.”

„Ik wil toch niet hopen dat hij aan eene besmettelijke ziekte zal gestorven zijn? Wel?” zeide de oude Joa, terwijl hij zijn arbeid staakte en eens opkeek.

„Wees daar niet bang voor,” antwoordde het wijf. „Als dat zoo geweest was, zou ik zoo niet op zijn gezelschap gesteld zijn geweest, dat ik om zulke vodden rondom het kreng zou geloopt hebben. Ja, ge moogt vrij dat hemd bekijken totdat er u de oogen van zeer doen. Geen gaatje of kale plek zult ge daaraan vinden. Het is het beste, dat hij had, en het fijnste daarbij. Als ik er geen stokje voor gestoken had, zouden ze het mij geheel en al verdonkeremaand hebben.”

„Hoe meent gij dat?” vroeg de oude Joa.

„Wel, verbeeld u dat ze het hem tot een lijkhemd hadden willen aantrekken, en er hem in laten begraven,” antwoordde het wijf met een duivelschen lach. „Er was er reeds een mede bezig, maar ik nam het weder weg. Als katoen voor zulk een oogmerk niet goed genoeg is, dan deugt het nergens toe. Het is ook beter voor het lijk. Hij kon er niet leelijker in uitzien dan in dit.”

Scrooge hoorde met ijzing die samenspraak aan. Terwijl zij rondom hun buit zaten, bij het flauwe licht, hetwelk de lamp van den oude verspreidde, zag hij hen met een afkeer en een weerzin aan, die niet sterker hadden kunnen zijn wanneer zij duivelen geweest waren, die zijn lijk zelf om strijkgeld verkochten.

„Ha! ha! ha!” lachte hetzelfde wijf, toen Joa eene doos, met fluweel gevoerd, vol baar geld te voorschijn halende, aan ieder van hen de bedongen som toetelde. „Zoo ziet men. Dit is nu het einde van het liedje. Toen hij leefde joeg hij iedereen van zich, om ons na zijn dood te verrijken. Ha! ha!”

„Geest!” zeide Scrooge, van het hoofd tot de voeten sidderende. „Ik zie het wel. Ik zie het wel. Het geval van dien ongelukkigen man zou het mijne kunnen worden. Mijn leven strekt thans daarheen. Genadige hemel! wat is dat?”

Hij week van schrik achteruit; het tooneel was veranderd, en hij raakte genoegzaam een bed aan; een bed waarom geene gordijnen hingen, en waarop onder een gescheurd laken iets lag, hetwelk, hoe sprakeloos ook, op eene schrikbarende wijze te kennen gaf wat het was.

Het vertrek was zeer donker, al te donker om met opmerk-

zaamheid beschouwd te worden, hoewel Scrooge door een geheim gevoel, nieuwsgierig om te weten welke soort van kamer het was, opmerkzaam rondkeek. Een flauwe lichtglans, van buiten komende, viel recht op het bed neder, en op hetzelfde lag, van alles wat het had omgehad beroofd en uitgeschud, onbewaakt, onbeweend, onbezorgd, het lijk van een mensch.

Scrooge zag het Spook aan. Deszelfs hand wees naar het hoofd van het lijk. Het laken was zoo onachtzaam er overheen gespreid, dat bij de minste beweging van Scrooge's vinger, om hetzelfde op te lichten, het aangezicht ontbloot had kunnen worden. Hij dacht daaraan, begreep hoe gemakkelijk het te doen zou zijn, en verlangde het te doen, maar hij was even weinig in staat den sluier op te lichten als het Spook van zijne zijde te verbannen.

Kille, schrikkelijke, onverbiddelijke Dood! richt hier uw altaar op en omhang dat met al de verschrikkingen, welke u ten dienste staan; want het is hier uw gebied! Doch van een geacht, bemind en geëerbiedigd hoofd kunt gij geen haar tot uwe vreeselijke bedoelingen krenken, geen der wezenstrekken afzichtelijk maken. Het is niets, dat de hand verstijfd is, en als men haar loslaat, nedervalt; het is niets, dat het hart en de polsslag stilstaan. Wanneer slechts die hand mededeelzaam, milddadig en getrouw was; wanneer slechts het hart braaf, warm en gevoelig, en de polsslag die van een mensch was. Sla toe, Koning der verschrikkingen! sla toe, maar zie uit de wond het zaad der goede daden opkomen, die in de wereld het sterfelijke leven voor de onsterfelijkheid doen rijpen!

Scrooge hoorde die woorden door geene stem uitspreken, en

nochtans hoorde hij die, terwijl hij dat doodbed aanstaarde. Hij dacht bij zich zelve: Indien deze man thans herleefde, welke zouden zijne voornaamste gedachten zijn? Gierigheid, mededoo-genloosheid, schraapzucht? Waarlijk, die hebben hem tot een gelukkig uiteinde gebracht!

Daar lag hij in het donkere, ledige huis, zonder man, vrouw of kind die zeggen kon: hij is mij in dit of dat opzicht goedhartig geweest en voor één goedhartig woord van hem wil ik hem ook genegen zijn. Aan de deur hoorde Scrooge eene kat krabbelen, en onder den haard een geluid van knagende ratten. Scrooge durfde er niet aan denken wat die wel in de lijkkamer zochten, en waarom zij zoo onrustig waren.

„Geest!” zeide hij. „Dit is eene verschrikkelijke plaats. Geloof mij, ik zal bij het verlaten van dezelve de leering niet achterlaten, welke zij mij geschonken heeft. Laat ons gaan!”

De Geest bleef nog met zijn vinger op het hoofd wijzen.

„Ik versta u,” zeide Scrooge, „en zou het doen als ik slechts kon. Doch ik ben er niet toe in staat. Ik kan het niet.”

Het Spook scheen hem andermaal strak aan te zien.

„Ik bid u, Geest!” zeide Scrooge in doodelijken angst; „indien er in de stad iemand is, bij wien de dood van dezen man eenige aandoening wekt, toon mij dien.”

Het Spook spreidde voor een oogenblik zijn donker gewaad als een vleugel voor zijne oogen uit, en hetzelfde weder weghalende deed het hem eene kamer zien, van het daglicht beschenen, alwaar eene moeder met hare kinderen zat.

Zij was iemand wachtende over wien zij ongerust scheen, want zij liep door het vertrek op en neder; schrikte bij elk

geluid; keek het venster uit; zag naar de klok; trachtte vruchteloos aan haar naaiwerk te arbeiden, en kon bezwaarlijk het gedruisch der spelende kinderen dulden.

Eindelijk werd het langverwachte gebons van den klopper gehoord. Zij ijldde naar de deur en ging haar man tegemoet, een man met een mistroostig en nedergedrukt gelaat, hoewel hij nog jong was. Er lag in dit oogenblik eene bijzondere uitdrukking op; een soort van ernstig genoegen, waarover hij zich schaamde en hetwelk hij poogde te overwinnen.

Hij ging zitten voor het eten, hetwelk bij den haard voor hem was toebereid, en toen zij hem met eene matte stem (echter niet dan na een langdurig stilzwijgen) vroeg welk nieuws bij medebracht, scheen hij met zijn antwoord verlegen.

„Is het iets goeds of iets kwaads?“ — vroeg zij om hem te helpen.

„Iets kwaads,“ antwoordde hij.

„Zijn wij geheel verloren?“

„Neen, Karolina! er is nog eenige hoop.“

„Indien hij veranderen mocht,“ zeide zij verbaasd, „Ja, dan is er die. Wanneer zulk een wonderwerk gebeuren kan, zou men alles kunnen verwachten.“

„Hij zal niet meer veranderen,“ zeide haar man. „Hij is dood.“

Zij was, indien haar gelaat de waarheid sprak, een zacht en lijdzaam wezen, maar innerlijk blijde het te hooren, en zeide dat ook met saamgevouwen handen. Een oogenblik daarna bad zij dat het haar vergeven mocht worden en was er treurig over, doch het eerste was toch de opwelling van het hart.

„Hetgeen mij het beschonken vrouwmensch, waarvan ik u gisteravond sprak, zeide, toen ik hem trachtte te spreken om

eene week uitstel te krijgen, is gebleken waar te zijn. Hij was niet alleen zeer ziek, maar lag toen reeds te sterven."

„Op wien zal de schuldvordering tegen ons overgaan?"

„Dat weet ik niet; maar wij zullen vóór dien tijd met het geld klaar zijn; en al waren wij dat ook niet, het zou er dan toch al spaansch uitzien, als wij in zijn opvolger een even onbarmhartigen schuldeischer troffen. Wij kunnen dus in dezen nacht gerust slapen, Karolina!"

En het was zoo. Ja, zij mochten zulks al of niet willen weten, maar hunne harten waren lichter na den dood van dien man. De gezichtjes der kinderen, die zich rondom hen verzamelden om te luisteren naar hetgeen, waarvan zij niets verstonden, waren opgeruimder, en het gezin was gelukkiger door den dood van dien man! De eenige aandoening, welke de Geest hem kon toonen dat door die gebeurtenis was teweeggebracht, was die van blijdschap.

„Laat mij een teederhartig gevoel in verband met een doode zien, Geest!" bad Scrooge; „anders zal mij die donkere kamer, waaruit wij zoo even gekomen zijn, voor altijd in de gedachten blijven."

Het Spook bracht hem door verscheidene straten, die hem allergemeenzaamst bekend waren, en Scrooge keek onderweg overal heen, om zichzelf te zoeken, maar hij was nergens te zien. Zij traden het huis van den armen Bob Cratchit binnen; hetzelfde huis, dat zij voorheen bezocht hadden. Zij vonden er de moeder, met hare kinderen rondom het vuur zittende.

Het was er stil, doodstil. De anders dartele kleintjes zaten als beelden in een hoekje Peter aan te kijken, die een boek voor

zich had liggen. De moeder en hare dochters waren met haar naaiwerk bezig maar ook zij waren doodstil!

„En hij nam een kind en plaatste dat in het midden van hen.”

Waar had Scrooge die woorden gehoord? Hij had het toch niet gedroomd. De knaap had die overluid moeten lezen, toen hij met den Geest over den drempel kwam. Waarom ging hij niet voort?

De moeder legde haar werk op de tafel neder en sloeg hare hand voor haar gelaat.

„Het rouwgoed doet mijne oogen zeer.”

Het rouwgoed? — Och! de arme Tim!

„Nu is het weder iets beter,” zeide Cratchit's vrouw. „Zij worden zoo zwak bij het kaarslicht, en ik zou voor al de wereld uw vader als hij thuis komt niet met roode oogen willen ontmoeten. Het moet weldra zijn tijd worden.”

„Het is reeds over zijn tijd, moeder!” zeide Peter, zijn boek toeslaande. „Ik denk, dat hij een weinig langzamer zal gaan dan hij sedert de avonden gewoon is.”

Zij werden opnieuw doodstil. Eindelijk zeide zij met een vaste stem, welke slechts eenmaal haperde:

„Ik weet toch wel, dat hij met den kleinen Tim op zijn schouder zeer hard doorliep.”

„Dat heb ik ook dikwijls gezien,” zeide Peter.

„En ik ook!” riep een ander, en tegelijk met hem al de overigen.

„Maar hij was ook zoo licht als een veder om te dragen,” hervatte zij, ijverig met haar arbeid bezig, „en zijn vader had hem zoo lief, dat het hem geen moeite kostte. Ha! daar staat vader voor de deur!”

Zij vloog op, hem tegemoet, en Bob kwam met zijn mantelkraag (hij had dien noodig, de arme ziel!) de kamer in. Zijne thee stond voor hem op het komfoortje te rooken, en iedereen beijverde zich om hem het eerst te helpen. Toen kropen hem de twee kleintjes op de knieën en legden hem ieder eene wang tegen zijn gezicht, alsof zij wilden zeggen: „Denk er niet aan, vader! wees niet bedroefd!”

Bob was zeer vroolijk met hen en sprak opgeruimd met het gansche gezin. Hij bekeek het werk, dat op de tafel lag, en prees de vlijt en den spoed van juffrouw Cratchit en de meisjes. Zij zouden lang voor Zondag gereed zijn, zeide hij.

„Vóór Zondag! Gaat gij dan vandaag, Robert?” vroeg zijne vrouw.

„Ja lieve!” antwoordde Bob. „Ik wenschte dat gij met mij hadt kunnen gaan. Het zou u goedgegaan hebben, te zien, welk eene lieve groene plaats het is. Maar gij zult haar dikwijls zien. Ik heb hem beloofd, dat ik des Zondags er heen zal wandelen. Mijn lief, lief kind!” riep hij klagend uit; „mijn lieve jongen!”

Op eenmaal brak hij af. Het was zijne schuld niet. Als het zijne schuld was geweest, zou hij en zijn kind elkander niet zoo na aan het hart hebben gelegen.

Hij ging de kamer uit, de trap op naar de bovenkamer, die vroolijk verlicht en met kerstloof versierd was. Dicht bij het kind stond een stoel, en er waren bliken, dat nog kort geleden iemand aldaar gezeten had. De arme Bob ging op den stoel zitten, en toen hij zich een weinig aan zijne overdenkingen had overgegeven en weder tot bedaren was gekomen, drukte hij een kus op het kleine gezichtje. Hij was gelaten onder hetgeen

hem getroffen had en ging weltevreden weder naar beneden.

Zij schoven allen iets dichter bij het vuur en begonnen te praten, terwijl moeder en de meisjes aan haar werk voortgingen. Bob vertelde haar van de buitengewone minzaamheid van Scrooge's neef, dien hij nauwelijks meer dan eens gezien had, en die hem 's morgens op straat tegenkomende en ziende dat hij „zoo een weinigje neerslachtig keek, gij begrijpt dat wel,” zeide Bob, hem gevraagd had, welk onheil hem was overkomen: „waarop ik het hem vertelde,” voer Bob voort; „want hij is de minzaamste gentleman, dien men kan wenschen te hooren spreken. „Dat doet mij van harte leed, mijnheer Cratchit!” zeide hij toen, „om uwentwille en om uwe lieve vrouw.” In het voorbijgaan, hoe hij dat weten kan begrijp ik niet.”

„Hoe hij wat weten kan, mijn beste?”

„Wel, dat gij zulk een lieve vrouw zijt,” antwoordde Bob.

„Dat weet iedereen,” zeide Peter.

„Goed gezegd, mijn jongen!” riep Bob uit. „Dat hoop ik zelf. — „En om uwe lieve vrouw ook, zeide hij dan. „Indien ik u in iets van dienst kan wezen,” zeide hij toen en gaf mij een kaartje, ziehier mijn adres. Kom eens bij mij.” Dat heeft mij recht opgebeurd,” voer Bob voort, „minder om hetgeen hij voor ons zou kunnen doen, dan om zijne vriendelijkheid. Het was even alsof hij onzen kleinen Tim zelf had gekend en met ons medetreurde.”

„Ik ben wel verzekerd dat hij een goede ziel is!” zeide juffrouw Cratchit.

„Daar zoudt ge nog meer van overtuigd zijn, lieve! als gij hem gezien en gesproken hadt,” zeide Bob. „Let eens op het-

geen ik u zeg, het zou mij niet verwonderen, indien hij Peter een ander en beter postje bezorgde."

„Hooft gij dat wel, Peter!" zeide juffrouw Cratchit.

„En dan," riep een van de meisjes uit, „zal Peter zich eene gezellin uitkiezen en zijne eigene huishouding opzetten."

„Loop heen!" antwoordde Peter, knorrig lachende.

„Dat is zoo onmogelijk niet," zeide Bob; „hoewel het ook nog een weinigje kan wachten, lieve! Doch hoe en wanneer wij ook van elkander scheiden zullen, ik weet zeker, dat geen van ons den lieven kleinen Tim, of deze eerste scheiding, welke onder ons voorviel, vergeten zal."

„Nooit, vader!" riepen allen tegelijk uit.

„En ik weet ook, lieve kinderen! ik weet ook, dat als wij er aan denken hoe zachtaardig en hoe geduldig hij was, hoewel toch maar een klein, zeer klein kind, wij nooit onder elkander twisten en zodoende het voorbeeld van den armen kleinen niet vergeten zullen."

„Neen nooit, vader!" riepen allen weder tegelijk.

„Dan zal ik zeer, zeer gelukkig zijn!" zeide Bob.

Juffrouw Cratchit kuste hem, zijne dochters kusten hem, de twee kleintjes kusten hem, en Peter schudde hem de hand. Geest van den kleinen Tim, uwe werking kwam van God!

„Ik vermoed," zeide Scrooge thans tegen het Spook, „dat het oogenblik van onze scheiding ook ophanden is. Ik weet dat, zonder te weten waarom. Zeg mij toch wie die man was, dien wij straks op zijn doodbed gezien hebben?"

De Geest van den Aanstaaenden Kersttijd geleidde hem als te voren — hoewel op een anderen tijd. gelijk het hem voorkwam;

en over het geheel, het was alsof er in die latere verschijningen minder geregelde tijdsorde was, behalve alleen, dat zij op het Aanstaande betrekking hadden — onder het gewoel der menschen, maar toonde hem zich zelven niet. De Geest bleef ook nergens staan, maar ging recht door, als naar een bepaald doel, totdat hij van Scrooge verzocht werd een oogenblik te vertoeven.

„Op dit pleintje, waarover wij thans gaan,” zeide Scrooge, „is de plaats, alwaar ik mijne bezigheden verricht en sedert een geruimen tijd verricht heb.”

Het Spook bleef staan; zijne hand wees naar een anderen kant.

„Het huis is daar!” riep Scrooge uit. „Waarom wijst gij mij er van af?”

De onverbiddelijke vinger bleef in zijne richting.

Scrooge haastte zich naar het venster van zijn kantoor en keek er doorheen. Het was nog een kantoor, maar het zijne niet meer. De meubelen waren veranderd, en de man, die in den stoel zat, was hij zelf niet. Het Spook wees naar dezelfde plek.

Hij voegde zich bij het Spook, en zich verwonderende, waarom en waarheen het verder ging, vergezelde hij het, totdat zij voor een ijzeren hek kwamen. Hij bleef staan om eens rond te zien voordat hij er doorging.

Het was een kerkhof. Hier lag dan nu de man, wiens naam hij zou vernemen, onder den grond. Het was eene plechtige plaats, rondom van huizen omringd, met gras en heesters begroeid; maar het rijk des doods, stikvol van graven — eene plechtige plaats!

Het Spook stond midden tusschen die graven en wees hem op één er van. Hij trad er bevende op toe. Het Spook was

volmaakt hetzelfde gebleven, maar hij vreesde in deszelfs plechtige gedaante eene nieuwe beteekenis te zien.

„Voordat ik nader tot den steen trede, waarop gij mij wijst,” zeide Scrooge, „bid ik u mij ééne vraag te beantwoorden. Zijn deze de afschaduwingen der dingen die gebeuren zullen, of zijn zij de afschaduwingen der dingen die slechts gebeuren kunnen?”

Het Spook bleef hem naar den steen wijzen, bij welken zij stonden.

„De wegen van een mensch voorspellen dikwijls zekere einden, tot welke zij moeten leiden, indien men die blijft volgen,” zeide Scrooge. „Doch als men die wegen verlaat, zullen ook die einden veranderen. Zeg mij of het aldus gelegen is met hetgeen gij mij toont!”

Het Spook bleef even onveranderlijk.

Scrooge naderde het bevende, en de richting van den vinger volgende, las hij op den verlaten grafsteen den naam van: „Ebenezer Scrooge.”

„Ben ik dan de man, die op het doodbed lag?” riep hij nederknielende uit.

Het Spook wees met zijn vinger van den steen af op hem en toen weder terug.

„Och neen, Geest! och neen!”

De vinger bleef onbeweeglijk.

„Geest,” riep hij uit, zich aan diens gewaad vastklemmende, „hoor mij! Ik ben de man niet meer die ik geweest ben. Ik wil niet langer de man zijn die ik zonder uwe leiding had moeten wezen. Onderricht mij of alle hoop voor mij verloren is.”

Voor den eersten keer scheen de hand zich te bewegen.

„Goedertieren Geest!” voer hij voort, terwijl hij zich, als te voren, op den grond voor het Spook verootmoedigde. „Uwe natuur heeft medelijden met mij en spreekt voor mij. Stel mij gerust dat ik door eene veranderde leefwijze kan voorkomen hetgeen gij mij vertoond hebt!”

De goedertierene hand beefde.

„Uit den grond van mijn hart zal ik den Kersttijd eeren en trachten hem het gansche jaar door te vieren. Ik zal in het verledene, het tegenwoordige en het toekomstige leven. De Geesten dier drie tijdperken zullen van kracht op mij zijn. Ik zal hunne leeringen niet vergeten. Zeg mij, dat ik de letters van dezen steen mag uitwisschen!” In zijn doodsangst vatte hij de hand van het Spook. Het wilde die losrukken, maar hij hield ze sterk vast. Het Spook evenwel, de sterkste zijnde, stiet hem van zich.

Zijne handen opheffende tot eene laatste smeekbede om verandering van het hem dreigende lot, bespeurde hij eenige verandering in het hoofdhuisel en het gewaad van het Spook. Het slonk, kromp in elkander en werd — de stijl van een ledikant!”

HET EINDE VAN HET VERHAAL.

JA, zoo waar — de stijl van een ledikant, en wel die van zijn eigen ledikant! — Het beste en gelukkigste van dat alles was, dat de tijd, die hem te wachten stond, ook de zijne was om er zich in te verbeteren.

„Ik wil in het verledene, in het tegenwoordige en in het toekomstige leven!” zeide Scrooge, terwijl hij uit zijn bed kroop. „De drie Geesten zullen op mij werken, Jakob Marley! Mogen

de hemel en de Kersttijd er voor gedankt zijn! Op mijne knieën zeg ik u dat, oude Jacob! op mijne knieën!"

Zijne goede voornemens hadden hem zoo ernstig aangetast, dat zijne zwakke stem dat nauwelijks kon uitbrengen. Gedurende zijn strijd met den Geest had hij vreeselijk gesnikt, en zijn gelaat was van tranen bevochtigd.

„Zij zijn niet weggehaald! riep Scrooge uit, terwijl hij eene van de bedgordijnen in zijne armen pakte. „Zij zijn immers niet met ringen en al weggehaald! Hier zijn zij, en ik ben ook hier. — De afschaduwingen der dingen, die komen zouden, zijn misschien verdwenen. Dat zullen zij ten minste; ja, ik weet het, dat zullen zij!"

Gedurende al dien tijd was hij met zijne kleedingstukken bezig, draaide die het binnenste buiten, keerde ze het onderste boven, scheurde ze, legde ze van de eene plaats op de andere, in één woord, bedreef er allerlei buitensporigheden mede.

„Ik weet niet wat ik doen moet," riep Scrooge uit, in één adem lachende en schreiende, en met zijne kousen om zich heen eene volmaakte vertooning van den Laokoön opleverende. „Ik gevoel mij zoo licht als een veder; ik ben zoo gelukkig als een engel, en zoo dartel als een schooljongen. Het duizelt mij als een dronken man. Ik wensch iedereen een vroolijken Kerstdag! de gansche wereld een gelukkig Nieuwjaar. Hoera! Heisa! Hopsasa!"

Hij was naar de eetkamer gehuppeld en stond daar volkomen als een ander man dan hij geweest was.

„Ziedaar de pan waar mijn gort in stond!" riep Scrooge, weder heengaande en naar de stookplaats springende. „Dáár is

de deur door welke de Geestverschijning van Jakob Marley mij kwam opzoeken! Ziedaar het hoekje waar de Geest van den Tegenwoordigen Kersttijd zat. Ziedaar het venster uit hetwelk ik al die Spoken verward ondereen zag! Het is alles richtig, alles waar, alles wezenlijk gebeurd. Ha! ha! ha!"

Zoo waar, voor een man, die het sedert zoovele jaren ontwend was, mocht het voor een hartelijken, vroolijken lach, voor den stamvader van een ver, ver nageslacht van schaterende lachbuien gelden.

„Ik weet niet op welken dag van de maand wij zijn,” zeide Scrooge; „hoelang ik onder die Spoken geweest ben, weet ik niet. Zoo waar, ik weet er niets van. Ik ben evenals een kind.

Doch het doet er niet toe; het maakt niets uit. Ik wenschte, dat ik een kind was. Hoera! Heisa! Hopsasa”

Hij werd in die uitboezeming van zijne vreugde gestuit door het vroolijkste gebeier van de kerkklokken dat hij ooit gehoord had. „Bam, bom, bam, bom, bam!” O, het was het heerlijkste dat hij ooit gehoord had.

Hij liep naar het venster, sloeg het open en stak er zijn hoofd uit. Geen damp, geen mist; alles was helder, schitterend, vroolijk, opwekkend, koud; men zou verlangd hebben te dansen. De zon scheen vroolijk; het was een heldere hemel, eene zuivere lucht; alles was even frisch, en daaronder zulk een vroolijk klokkenspel! O, het was heerlijk, heerlijk!

„Wat is er vandaag te doen?” riep Scrooge naar beneden een kleinen jongen toe, die in zijn zondagspakje gekleed misschien wel naar hem had staan kijken.

„He?” vroeg de knaap, zich ten hoogste verwonderende.

„Wat is er vandaag aan de hand, borstje?” vroeg Scrooge nog eens.

„Vandaag?” hernam de knaap. „Wel, het is Kerstdag?”

„Het is Kerstdag!” herhaalde Scrooge bij zich zelve. „Dan heb ik hem toch niet gemist, en de Spoken hebben alles in één nacht gedaan. Doch die kunnen ook alles doen wat zij willen. Ja, natuurlijk, dat kunnen zij, natuurlijk. Heidaar, maatje!”

„Wat verlangt gij?” antwoordde de knaap.

„Weet gij den poelier wel hier op het hoekje van de straat?” vroeg Scrooge.

„Wel, dat zou ik denken!” antwoordde de knaap.

„Een vlugge jongen!” zeide Scrooge. „Een buitengewone jongen! Weet gij ook of de vette kalkoen, dien zij wilden laten verloten, daar nog hangt? Niet die kleine, maar die heele groote?”

„Wat, die ééne, die zoo dik is als ik zelf ben?” vroeg de jongen.

„Welk een aardige jongen!” zeide Scrooge. „Het is een lust om hem aan te hooren. Ja, mijn jongen!”

„Die hangt er nog,” zeide de knaap.

„Zoo waar?” zeide Scrooge. „Ga dan heen en koop hem voor mij.”

„Loop gij er zelf om heen!” riep de knaap hem toe.

„Neen,” hernam Scrooge. „Ik meen het. Ga heen en koop hem, en zeg hun, dat ze er mee hier komen; dan kan ik hun aanwijzen, waar zij hem moeten brengen. Kom met den koopman terug, dan zal ik u een schelling geven. Als gij binnen vijf minuten met hem weder hier zijt, kunt gij op eene halve kroon rekenen.”

De jongen was weg als een pijl uit een boog. Het had een goed schutter moeten zijn, die in de helft van dien tijd een schot gedaan had.

„Ik zal hem naar Bob Cratchit's huis zenden,” zeide Scrooge, terwijl hij in zijne handen wreef en bijna barstte van het lachen. „Hij zal niet weten van wien hij hem krijgt. De kalkoen is tweemaal zoo dik als de kleine Tim. Joa Miller heeft nooit zulk eene klucht beleefd als dat zijn zal, wanneer ik hem naar Bob zend!”

Terwijl hij het adres er voor schreef, was zijne hand alles behalve vast, maar hij kwam er toch mede terecht en liep toen de trap af, om voor den poelier, dien hij wachtende was, de deur open te doen. Terwijl hij daar op hem stond te wachten, viel zijn oog op den klopper.

„Dien zal ik lief hebben, zoolang als ik leef!” riep Scrooge uit, en streek er met zijne hand over. „Voorheen keek ik er nauwelijks naar. Wat was de uitdrukking van dat gelaat eerlijk! Het is een allerliefste klopper! — Daar is de kalkoen. Hoera! Heisa! Hoe vaart ge, buurman? Ik wensch u een vroolijken Kerstdag!”

Dat was een kalkoen! Hij had nooit op zijne beide beenen kunnen staan, die vogel. Zij zouden hem evenals een paar pijpen lak onder het lijf zijn afgeknapt.

„Het is niet wel mogelijk zoo een dier naar Camdentown te dragen,” zeide Scrooge. „Gij moet een kruier halen.”

Het geschater, waarmede hij dit zeide, en het geschater, waarmede hij den kruier betaalde, en het geschater, waarmede hij den knaap zijne fooi gaf, werd alleen overtroffen door het geschater, waarmede hij, naar zijn adem hijgende, op zijn stoel nederviel

en daar bleef zitten schateren, zoodat hij het eindelijk uitgilde.

Het was eene moeilijke taak voor hem, zich te scheren, want zijne hand beefde geweldig, en het scheren vereischt altijd eenige aandacht, al danst men ook niet terwijl men er mede bezig is; maar al had hij ook het tipje van zijn neus afgesneden, hij zou een stukje Engelsche pleister er op gelegd hebben en volkomen tevreden zijn geweest.

Hij kleepte zich volmaakt op zijn zondags en ging eindelijk de deur uit. Het volkje liep in dit oogenblik door elkander, zooals hij dat met den Geest van het Tegenwoordige Kerstfeest gezien had. Scrooge kuierde met de handen op zijn rug door de menigte heen, en keek iedereen met een lachje van blijdschap aan. Hij zag er zoo bij uitstek koddig uit, dat drie of vier kortswijlige jeugdige knapen zeiden: „Goedenmorgen, Sir! Een vroolijken Kerstdag!” en Scrooge betuigde naderhand dikwijls, dat van al de blijde klanken, die hij toen gehoord had, deze hem het gemakkelijkst in de ooren hadden geklonken.

Hij was nog niet ver gekomen toen hij den deftigen gentleman zag, die daags te voren als collectant bij hem geweest was en gezegd had: „De heeren Scrooge en Marley, geloof ik.” Hij gevoelde zich beklemd van hart op de gedachte, met welk oog die man, als hij hem ontmoeten mocht, op hem zou nederzien, maar hij wist den weg dien hij zou inslaan en ging dien kant ook heen.

„Mijn waardste heer!” zeide Scrooge, zijne schreden verhaastende en den ouden gentleman bij zijn beide handen vattende. „Hoe vaart gij? Ik hoop dat gij gisteren een goeden dag zult gehad hebben. Het was wel zeer goed van u. Ik wensch u een vroolijken Kerstdag, Sir!”

„Mijnheer Scrooge?”

„Ja. Dat is mijn naam, en ik vrees dat hij eene onaangename herinnering bij u zal wekken. Vergun mij, u vergiffenis te vragen; en wilt gij wel zoo goed zijn van —” Scrooge fluisterde hem verder iets in het oor.

„De Heer zegent ons!” riep de gentleman uit en scheen naar zijn adem te hijgen. „Mijn waarde mijnheer Scrooge, spreekt gij in ernst?”

„In vollen ernst,” zeide Scrooge. „Geen penning minder. Ik verzeker u, dat onder die som vrij wat achterstallige schuld berekend is. Wilt gij mij dat genoeg wel doen?”

„Mijn waardste heer!” hernam de ander, hem de hand schuddende. „Ik weet niet hoe ik u dankbaar genoeg zijn zal voor zulk eene weldaad.”

„Ik bid u, spreek er niet over,” antwoordde Scrooge. „Kom en bezoek mij eens. Wilt gij dat doen?”

„Zekerlijk wil ik,” riep de oude gentleman uit; en het was duidelijk genoeg, dat hij het ook meende te doen.

„Ik dank u,” zeide Scrooge. „Ik ben u zeer verplicht. Ik dank u duizendmaal. God zegene u!”

Hij ging naar de kerk, liep de straat door, keek naar het volk, hoe het vroolijk door elkander wemelde, streefde de kinderen het hoofd, deed aan bedelaars eenige vragen, en keek in de keukens en naar de vensters. Hij schepte in alles een overgroot genoeg. Hij had nooit gedacht, dat eene wandeling, of wat het ook wezen mocht, hem zooveel vermaak zou kunnen verschaffen. In den namiddag ging hij naar het huis van zijn neef.

Hij liep de deur wel tien-, twaalfmaal voorbij, voordat hij den

moed gevoelde om er aan te kloppen. Eindelijk, na een laatsten sprong er heen, deed hij het.

„Is uw meester thuis, lief kind?” vroeg Scrooge aan het meisje, dat hem de deur opende. Het was een lief meisje, inderdaad een allerliefst meisje.

„Ja, Sir!”

„Waar is hij, lieve?”

„In de eetkamer, Sir, met de juffrouw. Ik zal u, zoo gij wilt, op de trap voorgaan.”

„Ik dank u. Hij kent mij wel,” zeide Scrooge, met zijne hand reeds aan de kruk van de deur. „Ik zal maar binnengaan, mijn kind!”

Hij draaide de kruk langzaam om en stak zijn hoofd door de reet van de deur naar binnen. Zij waren bezig met de tafel na te kijken welke voor een buitengewoon feestmaal gedekt stond; want zulke jonge huishoudsters zijn op dat punt altijd keurig en zien alles liefst in den besten regel.

„Frits! zeide Scrooge.

Lieve hemel! hoe schrikte zijne aangehuwde nicht. Scrooge had in dat oogenblik vergeten, hoe hij haar met haar stoel en stoof in het hoekje van den haard had zien zitten; anders had hij het voor geen geld van de wereld gedaan.

„Wie daar?” riep Frits. „Wie is daar?”

„Ik ben het. Uw oom Scrooge. Ik kom bij u eten. Mag ik binnenkomen, Frits?”

Of hij mocht binnenkomen? Hij mocht van geluk spreken, dat Frits hem den arm niet afscheurde. In minder dan tien minuten was hij onder hen thuis. Niets kon hartelijker zijn. Zijne nicht

was eveneens. Eveneens Topper toen die kwam. Eveneens de poezelige zuster, toen die kwam. Eveneens waren allen, toen zij kwamen. Het was een wonderlijk gezelschap, eene wonderlijke eendracht, een wonderlijk geluk!

Des anderen daags was hij vroeg op zijn kantoor; ja, hij was er vroeg. Indien hij er slechts tijdig genoeg zijn kon, om Bob Cratchit er op te betrappen dat hij te laat kwam. Daarop had hij zijn hart gezet.

En zoo kwam het ook uit. De klok sloeg negen, en nog geen Bob. Een kwartier later, geen Bob. Hij kwam volle achttien minuten en eene halve over zijn tijd. Scrooge zat met zijne deur wijd open, om hem te zien komen.

Voordat hij de deur inkwam, had hij zijn hoed en zijn mantelkraag reeds afgenomen. In een oogenblik zat hij op zijn stoel, en arbeidde met de pen alsof hij al het verzuimde wilde inhalen.

„Hola daar!” gromde Scrooge, zooveel hij kon zijne gewone stem trachtende aan te nemen. „Wat zal dat beduiden, zoo laat op den dag te komen?”

„Het spijt mij geweldig, Sir!” zeide Bob. „Ik kom over mijn tijd.”

„Zoo? is het waar? Dat geloof ik ook. Kom eens hier.”

„Het gebeurt slechts eenmaal in het jaar, Sir!” zeide Bob op een bevredigenden toon, uit zijn hoek komende. „Het zal niet weder gebeuren. Ik heb gisteren een vroolijk partijtje gehad, Sir!”

„Nu, hoor eens wat ik u te zeggen heb, vriend!” zeide Scrooge. „Op dien voet kan het niet langer, en daarom,” voer hij voort,

terwijl hij van zijn stoel opstond en Bob een duw voor zijn kamizool gaf, dat hij bijkans achterover viel, „heb ik besloten liever — uw salaris te verhoogen!”

Bob beefde en trad eene schrede nader naar de liniaal, en stond een oogenblik in beraad of hij er hem een slag mede geven, hem vasthouden en het volk van het pleintje tot zijne hulp roepen zou.

„Geluk met den Kersttijd, Bob!” zeide Scrooge op een zoo ernstigen toon, dat hij niet te miskennen was, terwijl hij hem op den rug klopte. „Meer geluk, mijn brave Bob! dan ik u sedert vele jaren geschonken heb! Ik zal uw salaris verhoogen, uw huisgezin pogen te ondersteunen en wij zullen nog heden namiddag achter eene kom rookende bisschop samen over uwe belangen spreken. Stook de vuren wat op en koop u een anderen kolenbak, voordat gij nog eene i hebt kunnen schrijven, Bob Cratchit!”

Scrooge hield zijn woord. Hij deed alles en veel meer dan hij beloofde, en voor den kleinen Tim, die niet stierf, werd hij een tweede vader. Hij werd een zoo goed vriend, een zoo goed meester en een zoo goed mensch als de goede oude stad of eenig goed oud vlek in de goede oude wereld kende. Sommige lieden lachten, toen zij hem zoo veranderd zagen, maar hij liet hen lachen en brak er zijn hoofd niet mede; want hij had verstand genoeg om te weten, dat er op dezen aardbol niets ten goede gebeurt, waarover eenige lieden in den aanvang niet lachen, en wetende dat dezulken toch in allen gevalle blind willen zijn, oordeelde hij het beter, dat zij zich blind lachten, dan dat hun de blindheid op eene andere minder behaaglijke

wijze overkwam. Zijn hart lachte van genoegen, en dat was hem genoeg.

Van dien tijd af zeide iedereen, dat hij zoo goed als iemand den Kersttijd naar behooren wist te vieren. Moge dat alles van ons en al de onzen gezegd worden, en, gelijk de kleine Tim zeide, God ons allen en ieder van ons zegenen!

Universiteitsbibliotheek UM

0697 5054

EJAS VAN BOMMEL

AMSTERDAM